

С П Р А В К А

за предложенията, становищата и възраженията, получени при публикуването на Интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации на Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства

Подател	Предложение	Приема/ не приема/ предложението	Мотиви
ЕТ "ИНТЕЛИ ГЕНТНИ РЕШЕНИ Я"	<p>1. На изискване № 3 "В случаите, в които софтуерът за управление на продажби в търговски обект представлява модул от софтуер, останалите модули не могат да имат дублираща функционалност за управление на продажбите или функционалност, целяща заобикаляне на изискванията в това приложение". ВЪПРОС: Как трябва да се декларира модул предназначен да обслужва индивидуални изисквания на клиента и функционалността зависи от изискването на клиента. Всички функционални възможности за продажбите са съгласувани със съответната разпоредба, но визуалният дизайн се различава при всеки клиент. Съответно как трябва да се декларира ръководството за работа за всяка поръчкова функционалност изработена по желание на клиент.</p>		<p>Това са различни версии на един и същи софтуер. За всяка от тях трябва да се декларира съответствие с изискванията на наредбата.</p> <p>При декларирането на версия е необходимо да се предостави на НАП съответното ръководство, предоставено на потребителя.</p>
	<p>2. На изискване № 4: "Софтуерът съдържа вградена при разработването му защита от промяна или добавяне на външни модули към него без оторизация на производителя." ВЪПРОС: Коя част е цел на защита: Приложението, библиотеките използвани от приложението, базата данни. Не е ли цел да се защитят данни (базата данни) от нерегламентиран достъп, чрез която защита ще се гарантира целостта и истинността на данните, а не самото приложение.</p>		<p>Целта на изискването е да се гарантира, че чрез функционалността на софтуера не може да се манипулира информацията в базата данни. Съхранението на информацията в базата данни е задължение на лицето, използващо софтуера.</p>
	<p>3. На изискване № 6: "Софтуерът използва по възможност надежден</p>		<p>Да, може да се приложи</p>

<p>източник на точно астрономическо време и задължително осигурява синхронизиране на времето между всяко работно място и използваното от него за печат ФУ." ВЪПРОС: За източник на точно време може ли да се приеме ситуацията, в която всички компютри сверяват времето си със сървъра на базата данни, т.е. всички компютри работят с единна дата и час, като това сверяване се осъществява при стартиране на системата за продажби. Има обекти изолирани от интернет с цел защита на информацията и ограничаване на външни фактори до информацията по различни съображения.</p>		<p>посоченият подход за използване на системните дата и време на сървъра на базата данни, но при условие, че се гарантира тяхната точност,</p>
<p>4. На изискване № 9: "При липса на свързаност с фискално устройство софтуерът блокира операциите по откриване и приключване на продажба." ВЪПРОС: Как трябва да се процедира в случаите, в които се използва "Драйверът за управление на ФУ" чрез текстов файл. В този случай може да се установи липса на връзка едва след запис на операция. Всички производители на фискални устройства предлагат възможността да се използват допълнителни приложения служещи като мост между системите за продажби и фискалните устройства. Командите предавани от системата са във вид на тестов файл. При този начин на работа как трябва да се отговори на Изискване № 16: "При разпечатване на Z-отчет на конкретно ФУ софтуерът задължително генерира и „Дневен паричен отчет по оператори“ – по работни места и по оператори за съответното ФУ и насочва към ФУ служебен бон с наименование „Дневен паричен отчет по оператори“, който се записва в КЛЕН без да се отпечата".</p>		<p>Изискването е в настояща т. 8 от Приложение №29. Текстът е променен, като изискването предполага такъв вид комуникация между софтуера и ФУ, която да позволява проверка за свързаност с работещо ФУ в момента на откриване на всяка продажба. Това предполага използване на протокол за комуникация между софтуера и ФУ. Изискването за разпечатване на служебен бон „Дневен паричен отчет по оператори“ отпада.</p>
<p>5. На изискване № 10: "При откриване на нова продажба софтуерът генерира уникален номер на продажбата, който се формира по следния начин: № на ФУ – № на работно място – Код на оператор – Последователен номер на продажбата Пример: XXX-YYY-ZZZ-0000001". ВЪПРОС: Не всеки софтуер генерира номер на операция при нейното отваряне, поради ред съображение голяма част от производителите на софтуер получават "Последователен номер на продажбата" едва след записа и в базата данни. Допуска ли се генерирането на "Уникален номер" да става при запис на продажбата, а не при отварянето и. От своя страна всеки добавен ред към открита операция има свой уникален идентификатор и информация за дата и</p>		<p>Уникалният номер на продажба следва да се генерира при нейното откриване.</p>

	<p>часа на добавянето му, като тази информация се генерира при добавянето му в операцията. При случай, че някой от редовете бъде премахнат от новооткритата операция, той се съхранява на отделно място в системата и по този начин се записва информация за всяка преминала системата стока.</p>		
	<p>6. На изискване № 14 "Софтуерът трябва да има надеждна защита от преднамерено или случайно изтриване или промяна на вече записани данни за приключени продажби". ВЪПРОС: Допуска ли се редакция на записи в неотчетен период, т.е. ако система има вградена функционалност за автоматично заключване на период (примерно до 10 дни след приключване на месеца), което заключване не позволява редакция на данните. Промяната касаеща редакцията на данни е: промяна на типа плащане, име на контрагент (смяна от случаен контрагент на фирма с цел издаване на фактура към записана продажба), количество, сериен номер, партида, ед. продажна цена и други. Ако не се допуска как би следвало да се постъпи в случаите на операторска грешка.</p>		<p>Не се допуска редакция на записани данни. Редът за промяна е чрез сторниране на приключена продажба или анулиране на неприключена продажба.</p>
	<p>7. На изискване № 24 "Софтуерът не притежава възможност за работа в тестови режим, режим за обучение или друг подобен". ВЪПРОС: Коя функционалност се има предвид при разглеждането на това изискване. В практиката се налага клиентите да бъдат запознати с възможностите на системите преди да се реализирана продажба. Ако софтуерът отговаря на това изискване, как се предвижда да бъде реализирана презентация възможностите на софтуера. Допускали се при демонстрационен режим системата да не позволява откриването и извършването на продажби по този начин може да се приеме, че реално демонстрационната версия на системата не притежава "Система за управление на продажбите" и не принадлежи към разглежданите в Наредба Н-18 случай.</p>		<p>Демонстрацията на възможностите на софтуера пред потенциални клиенти и обучения на служители за работа с него могат да се осъществяват в тестова среда с нефискализирани фискални устройства.</p>
<p>Iskren Trifonov Bulgarian Institute of Metrology head of department</p>	<p>По отношение на изменението на Наредба Н18:</p> <p>1. Да се предвиди потвърждение от страна на НАП относно доставките на горива, както от нивомер, така и от документ. Такова потвърждение в момента няма.</p>	<p>Приема се</p>	
	<p>2. Да се дефинират допълнителни съобщения за грешки от колонките и нивомерните системи, защото в момента при всяка грешка се изпраща</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не се приема, доколкото в обектите се</p>

“Gambling and fiscal devices”	съобщение за прекъсната връзка, а такава реално няма и това води до съмнение в контролиращите органи.		ползват значителен брой колонки, които не разполагат с техническа възможност да връщат съобщения за грешки.
„Алекс сервиз” ЕООД	<p>В „Глава седма. РЕД И УСЛОВИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ И ОТНЕМАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА СЕРВИЗНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ФИСКАЛНИТЕ УСТРОЙСТВА... Чл. 45. (1) Лицата, които кандидатстват за издаване на разрешение, трябва: ... 3. да имат сключени трудови договори със сервизни техници, които са завършили минимум средно образование и са преминали курс за обучение за сервизно обслужване при производителя на конкретния тип ФУ/ИАСУТД;” ... (2) Лицата по ал. 1 подават заявление за получаване на разрешение съгласно приложение № 13, към което прилагат: ... 3. списък на сервизните техници с приложени копия на документи за образование, на трудови договори и на удостоверения за преминал курс по ал. 1, т. 3;” Според горепосочените текстове на самонаетите/самоосигуряващи се лица (Управители/Собственици на съответните сервизни фирми) автоматично се отказва възможност да се регистрират като сервизни техници. Припомням, че при досегашните условия никъде не е посочено изискването за сключване на трудов договор (фактически сам със себе си)! Може би ще е уместно в съответните точки да се добави текст: “с изключение на самонаетите/самоосигуряващи се лица в съответните сервизни фирми”!</p>	Приема се	
Петя Йоцова Специалист Маркетинг	1. С каква цел се заменя понятието "Сервизна фирма" с "Лице, извършващо сервизна дейност". Лицето само юридическо ли е?		Промяната е свързана с прецизиране на изказа в нормативния акт. В проекта не е предвидено извършването на сервизна дейност да се извършва само

<p>Продажби Дейзи Тех АД</p>	<p>2. Във връзка с параграф 17, т. 3 - Какво се случва със сторно бележките, ако няма достатъчна касова наличност, при въведена голяма сума и установена грешка след няколко дни (в срока, посочен в проекта)?</p> <p>Напр: В малък обект за захарни изделия, с максимален дневен оборот 100-120 лв., вместо 50 лв. се пуска бележка за 5000 лв. Явно е, че в рамките на един календарен месец, обекта няма как да достигне необходимата касова наличност. В такъв случай как трябва да бъде извършено сторното, чрез фискалното устройство или по друг начин?</p>	<p>Приема се</p>	<p>от юридически лица.</p> <p>В редакцията на чл. 31, ал. 3 е въведено изключение, че при допуснатата операторска грешка не се прави проверка за касова наличност.</p>
<p>Lyubomir Gerasimov CEO Daisy Tech JSC</p>	<p>1. Предлагаме да се добави в техническите изисквания към фискалните устройства, възможност за изпращане на данни към сървъра на НАП и посредством модул с широколентов канал за интернет свързаност. Такъв модул може да бъде WiFi, Ethernet и т.н. В много страни от Западна Европа този тип комуникация се доказва за доста успешен и надежден. Такива са например Словения, Чехия, Хърватска, Австрия, където всяко фискално устройство освен GSM комуникация притежава и възможност за изпращане на фискални данни по WiFi или Ethernet.</p> <p>Добавянето на един такъв WiFi модул с мощен крипто процесор, който поддържа протоколи TLS 1.2 или TLS 1.3 (когато бъде одобрен), би увеличил цената на фискалните устройства с около 10 лв., но същевременно ще гарантира на приходната агенция, че данните ще бъдат получавани в реално време (удачно при участие в томболи с моментни награди) по защитен канал. Такъв един WiFi модул може лесно да бъде добавен към всички съществуващи до момента касови апарати на пазара. Нашето предложение не отхвърля текущия начин на комуникация със сървъра на НАП, а добавя една допълнителна функционалност за крайните потребители, която ще им позволи да отговорят на новите изисквания на НАП.</p> <p>По този начин считаме, че ще се облекчи натовареността на 2G клетките на мобилните оператори и ще се увеличи работоспособността и надеждността на фискалните устройства. Особено тези, които функционират в големи бизнес сгради и търговски молове.</p> <p>Все още на територията на Република България има места, където 2G мрежата няма покритие и има касови апарати, които изпитват трудности с</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Необходимо е да бъде обсъдено допълнително с цел анализиране на възможностите за евентуално включване в последващи промени в Наредбата.</p>

<p>изпращането на данните си към сървъра на НАП. Не е тайна, че на много места дори и в центъра на гр. София, мобилните оператори изпитват затруднения с предоставянето на мобилна свързаност и търговски помещения в мазета, подлези и подземия, нямат мобилен достъп и фискалните им устройства не могат да предават данни към НАП. В такива случаи и при наличие на WiFi свързаност, данните ще могат да се изпращат в реално време. Смятаме, че добавянето на опция за втори комуникационен канал, ще разреши до голяма степен тези проблеми. Особено отчитайки факта, че съгласно новите изменения в наредба Н-18, всяка касова бележка трябва да се изпраща онлайн.</p> <p>За да няма възможност за директни атаки към сървъра на НАП, предлагаме изпращането на данни през WiFi да става чрез сървър на съответния производител на фискални устройства, който ще е установил криптирана връзка със сървъра на приходната агенция. По този начин ще бъдат предотвратени възможни хакерски атаки към НАП.</p> <p>Сървърът на всеки един от производителите ще бъде свързан към НАП по начин аналогичен на връзките с ИАСУТД. Така всички данни ще бъдат прасани към НАП чрез криптиран канал и манипулацията им ще бъде невъзможна.</p> <p>Относно сигурността на предаваните данни чрез WiFi, бихме искали да ви уверим, че цялата информация ще бъде предавана по възможно най-защитените и криптирани канали, които се използват в днешно време и от банките при онлайн разплащания. По-долу подкрепяме нашите твърдения с няколко неоспорими факта, а именно:</p> <p>Влезият наскоро в ЕС GDPR регламент категорично и еднозначно определя TLS 1.2 като надежден и сигурен протокол, който удовлетворява изискванията за сигурност на гражданите и фирмите в съюза.</p> <p>PCI (Payment Card Industry) организацията, считано от 30.06.2018, задължава всички организации, занимаващи се с картови разплащания, да преминат към използването на протоколи за криптиране TLS 1.2 или по-висок.</p> <p>Ние от Дейзи Тех АД, един от водещите производители на фискални устройства в Република България, сме готови по всяко едно време и при ваше желание, да покажем какви мерки за сигурност сме предвидили в новите фискални устройства и да потвърдим, че сигурността може да бъде аналогична на тази, използвана досега в касовите апарати.</p>		
---	--	--

	<p>2. Второто наше предложение е да отпадне необходимостта дневните финансови отчети (Z отчети) да се отпечатват на хартия и да се прикрепят към касовите книги. Смятаме за доста по-иновативно да се използват така популярните в последно време облачни услуги и тези отчети да се изпращат от фискалното устройство към лично досие на всеки собственик на ФУ, който той ще има в cloud-а. Достъп до тези данни ще имат само инспекторите на НАП и собственикът на фискалното устройство. И разбира се данните ще бъдат съхранявани в криптиран вид. Това неминуемо ще облекчи бизнеса (по-малко средства за хартиени носители – касови ролки и книги за дневни отчети) и ще спомогне за световният стремеж към опазване на околната среда.</p>	Не се приема	Предложението не е във връзка с проекта на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Доколкото може да бъде определено като надграждане на настоящите изменения, същото би могло да бъде предмет на обсъждане, съответно нормативно регламентиране след анализиране на практиката от настоящите изменения.
penchosp	<p>Проста сметка показва, че тази година един обект трябва да даде 20 000 лева за банкова гаранция по закона за горивата, и още 10 000 лева за новите касови апарати и абсурдните допълни изисквания за точки на продажба и т.н., които наказат обектите с повече пистолети и ще доведат до намаляване броя на колонките и увеличаване на опашките за клиентите.</p> <p>Недопустимо е да се искат 30 000 лева рекет за да може обект да продължи да работи. Това надминава 2009-та година, когато изрекетирахте по 20 000 на обект за нивомерните системи и стотици селски бензиностанции затвориха!</p> <p>"Електронните системи с фискална памет подлежат на последващи периодични проверки със срок на периодичност, равен на срока на периодичност на средствата за измерване, включени в състава им."</p> <p>ТОВА е абсурдно и ще доведе до още повече необосновани разходи!</p>	Не се приема	За проверките на ЕСФП не се дължи допълнителна такса. Такса се взема за извършване на последващите проверки на средствата за измерване.
eli787	<p>Промените в Наредба Н-18 засягат и всички търговци на едро. При тях от получаването на заявката от клиента до изпълнението и има 4-5 дни преди стоката да започне да се отделя и подготвя за транспортирането, като не е ясно дали заявените количества ще могат да бъдат изпълнени. Окончателните количества и видове стоки стават ясни 4-5 дни след получаването на заявката. Според промените Z отчет няма да може да пуска ако има неприключила продажба - това за нас ще е ежедневие. Как ще се процедира - ще трябва да се сторнират в края на деня всички заявки, които не са завършили с продажба ли? На следващия ден ще трябва да се въвеждат</p>	Приема се.	Отпада изискването софтуерът да не може да подава команда към ФУ за генериране на ФБ при наличие на неприключени към този момент продажби. В случай, че се наложи промяна в обхвата на продажбата преди нейното приключване – вид и

	отново, след това да се сторнират. Изобщо ще кипи безсмислен труд, и това при условие, че само 10% от продажбите се извършват в брой. Промените в Наредбата са замислени за търговците на дребно, на търговците с течни горива, а не е помислено за последиците за търговците на едро.		количество на стоките, респ. цена, тогава продажбата следва да бъде напълно или частично анулирана, като информация за това се съхранява от софтуера.
colorit_ecr	<p>Относно разрешителния режим за сервизните фирми.</p> <p>Измененият с §25 РЕД И УСЛОВИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ И ОТНЕМАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА СЕРВИЗНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ФИСКАЛНИТЕ УСТРОЙСТВА И ИНТЕГРИРАНИТЕ АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВСКАТА ДЕЙНОСТ, изисква от кандидатстващите лица в чл.45, (1), т.3 <i>да имат сключени трудови договори със сервизни техници, които са завършили минимум средно образование и са преминали курс за обучение за сервизно обслужване при производителя на конкретния тип ФУ/ИАСУТД.</i></p> <p>Ако кандидатстващото лице е едноличен търговец, който ще работи сам като сервизен техник, то с кого ще сключва този трудов договор. Също е и положението на собственик на ЕООД и същевременно негов управител, който няма наети работници. В момента някой от сервизните фирми са ООД –та , в които сервизните техници са съдружници с еднакви дялове и еднаква представителна власт - те един с друг ли ще сключват трудови договори?</p> <p>Ако целта на това изменение не е изместване от пазара на малките сервизи и освобождаване на ниша за големи играчи, то трябва да се регламентира и реда за издаване на разрешения в такива случаи.</p>	Частично се приема	<p>Редакцията е прецизирана, като е предвидена възможност и собственикът на ЕТ, да може да бъде сервизен техник.</p> <p>По отношение на търговските дружества настоящата редакция не препятства възможността съдружниците да извършват дейност като сервизни техници чрез сключване на договор със самото дружество.</p>
	Съгласно §72 крайният срок за подмяна на фискалните устройства е 30.06.2019, а текста на §74, ал. (2) прекратява всички издадени удостоверения за регистрация на сервизни фирми от 31 декември 2018 г. Но от влизането на измененията на наредбата в сила до пускането на пазара на моделите ФУ, отговарящи на новите изисквания ще има период, през който ще се продават и въвеждат в експлоатация стари устройства, които към 30.06.2019 ще са в гаранционен срок, както и някои от продадените вече от мен като дистрибутор и сервиз. Ако БИМ не ми разреши по някаква причина да продължа дейността като лице, можещо да извършва сервизно обслужване на фискални устройства, то нека издадените вече удостоверения за регистрация на сервизни фирми бъдат валидни до някаква дата, например 15-	Приема се	

	18 месеца след влизане на измененията на наредбата в сила, като така ще остане възможността да се изпълнят задълженията по гаранцията, без да се влиза в нарушение на нормативните актове.		
“Алекс сервис” ЕООД	<p>Във връзка с проекта за изменение и допълнение на НАРЕДБА Н-18, частта регламентираща Сторно операция при операторска грешка:</p> <p>„Чл. 31. (1) Сторно операция при рекламация или връщане на стока, <u>при операторска грешка</u> или при намаление на данъчната основа, след приключена сметка на клиента, се документира чрез издаване на документ от ФУ или ИАСУТД.</p> <p>...</p> <p>(3) При извършване на сторно операция се извършва и проверка за касова наличност във ФУ/ИАСУТД. Не се допуска извършване на сторно операция при недостатъчна касова наличност.”</p> <p>При операторска грешка, когато грешно е маркирана огромна сума няма да може да се сторнира през някои от следващите дни, поради недостатъчна касова наличност.</p> <p>Добре би било когато се прави сторно операция <u>при операторска грешка</u> след като е изваден дневен отчет с нулиране (т.е. през някои от следващите работни дни), да не се извършва проверка за касовата наличност към момента!</p>	Приема се	
Proteus	<p>Липсваща дефиниция за софтуер за управление на продажби</p> <p>В проекта липсва дефиниция на понятието "Софтуер за управление на продажбите в търговски обект".</p> <p>Съществуват множество програми, чрез които се обработва информация за продажби, изготвят се фактури, приемо-предавателни протоколи и други документи. Поради липсата на дефиниция не става ясно дали тези от програмите, които не осъществяват връзка с фискално устройство, попадат под разпоредбите на наредбата.</p> <p>Например може да бъде обработвана информация за стоки и да бъдат изготвяни фактури за продажби чрез Excel на Microsoft. Това означава ли, че тази програма трябва да отговаря на изискванията на наредбата?</p>	Приема се частично	<p>В ЗДДС има дефиниция на понятието "Софтуер за управление на продажбите в търговски обект".</p> <p>Microsoft Office – пакетът не подлежи на деклариране, но ако софтуер за управление на продажбите е разработен на база продукт от пакета (напр. MS EXCEL, MS ACCESS), производителят/ разпространителят на този</p>

	<p>В ЗДДС има дефиниция, която гласи: "Софтуер за управление на продажби в търговски обект" е всеки софтуер или модул от софтуер, независимо от технологиите за реализацията му, използван за обработка на информация за извършване на продажби на стоки и/или услуги в търговски обект, за които е налице задължение за издаване на фискален бон. Тоест изготвяйки фактура с Excel за продажба с плащане в брой трябва програмата Excel да отговаря на изискванията на наредбата и на закона иначе ще ме глобят за използване на софтуер, който не е в списъка на НАП с одобрени програм</p>		<p>софтуер следва да декларира съответствие с изискванията на наредбата. За целите на наредбата се въвежда и следното определение на понятието „управление на продажбите“: „управление на продажбите“ чрез използване на софтуер за управление на продажбите в търговски обект е процес по автоматизирана обработка на информация за извършване на продажби на стоки или услуги, включващ проследяване върху движението на стоките или изпълнението на услугите от заявяването им до тяхното предоставяне и/или извършване на плащане.“</p>
<p>„БОНЕВ СОФТ“ ООД</p>	<p>1. Съществено занижаване на оценката на очакваното въздействие на промените в Т.Ш към Мотивите към проекта на НИД. Съгласно посочената оценка на очакваното въздействие на предлаганите промени в Наредба № Н-18/2006 г. върху търговците, използващи софтуери за управление на продажбите в търговски обекти за разходи за привеждане на използваните в търговските обекти софтуери в съответствие с нормативните изисквания е в размер на общо 5 160 000 -лв. за всички работни места в търговски обекти, в които се използва софтуер за управление на продажбите. Тази оценка е изготвена на база регистрираните 43 000 фискални принтера. На практика почти всички регистрирани по ЗДДС лица (444 000) използват софтуер за регистриране на продажбите си. Според чл. 118. ал. 18 от Закона за Данък върху Добавената стойност, § 28 на Проекта на НИД на Наредба ЛФ Н-18/2006 г. относно чл. 52ж, си. 3 в</p>		<p>В Мотивите към НИД на Наредба Н-18 е посочено, че броят на засегнатите лица може да бъде по-голям предвид липсата на точна информация за броя на ЕКАФП, които се използват като фискални принтери. Считаме, че посоченият брой – над 440 хил. лица, които ще бъдат засегнати от промените в наредбата, е силно завишен и се основава само на</p>

<p>обхвата влиза всяка фирма в България, която в офиса си има софтуер за управление на продажбите и извършва продажби в брой.</p> <p>Т.е. разходите за привеждане на използваните в търговските обекти софтуери в съответствие с нормативните изисквания трябва да се изчислят на база почти всички регистрирани фискални устройства, които са над 400 хил.</p> <p>Задължението на потребителите за деклариране на използване на лицензиран софтуер се отнася и за всички фирми ползващи софтуер за управление на продажбите и касови апарати, а не само ползващите фискални принтери.</p> <p>В крайната калкулация на цената и оценката на въздействие не са взети предвид и следните разходи:</p> <p>Производителите/дистрибуторите на фискални устройства могат да поискат заплащане за предоставяне на софтуера за управление на тези устройства от СУПТО.</p> <p>Почти изцяло се изключват ERP системите, а в България масовите системи за управление на продажбите са именно такива или техни аналози. Към тях се предявяват изисквания за допълнително и задължително управление и комуникация с фискални устройства, обработка на отчети от тях и т.н., което в никакъв случай не може да се приеме, че ще бъде безплатно за клиентите им. Голяма част от тези продукти не са произведени от български фирми и ще има дълъг процес на интеграция и имплементация на новите изисквания.</p> <p>Съгласно Приложение 29, т. 14 и т. 5 — се вменят на СУПТО (и в частност ERP системите, които също се явяват СУПТО според Наредбата) неспецифични дейности за управление на фискалните устройства, свързани с разпечатване на паричен отчет на персонала и отчет, което най-малкото са допълнителни разработки за софтуера и ще бъде калкулирано в цената му. Това отново е за сметка на предприятията.</p> <p>Въвеждат се допълнителни изисквания за поддържане на голямо количество справочна информация в точно определена структура, което не може да бъде реализирано в указаните срокове и което ще доведе до многократно оскъпяване на СУПТО.</p> <p>Съгласно Приложение 29, т.8 „При липса на свързаност с фискално устройство софтуерът блокира операциите по откриване и приключване на продажба.” В масовия случай на работа на предприятията (като изключим</p>		<p>предположения.</p> <p>Оценката на въздействието, изготвена след проведени консултации с производители на софтуер за управление на продажбите, не показва значителни разходи за потребителите на софтуер.</p>
--	--	---

	<p>малки магазини ресторанти и др. подобни) има реализиран някакъв вид мрежа с 5-10-15 (и повече) потребители в нея. Обикновено само един от тях работи с фискално устройство. Голямата част, да не кажем почти всички, фискални устройства работят като директна комуникация със самата работна станция (компютър) и не могат да бъдат управлявани от други места в тази мрежа. За да се направи тази проверка, е необходимо или на всеки компютър да има фискално устройство (в нашия пример 10-15), или да се закупят допълнителни софтуери / хардуерни устройства, за да може да се осъществи такава комуникация и то пак при условие, че самото фискално устройство позволява това. И в двата случая това са допълнителни разходи за предприятието в много големи размери.</p> <p>Посочената цел на Наредбата не става напълно ясна от съдържанието на конкретните текстове и от приложените мотиви. Също така не станаха ясни от проведената медийна и комуникационна кампания по повод на проекта на наредбата, като считаме че огромната част от потенциално засегнатите данъчно задължени лица в разглежданото направление не са осъзнали ефекта, както и че разходите и броя на засегнатите лица е в пъти над посочения.</p> <p>Вземайки предвид всичко изложено обръщаме сериозно внимание и препоръчваме внимателно да бъде обмислен и прецизиран обхвата на предлаганите промени, така щото предложените промени да могат да бъдат реално осъществими и приложими, като държат балансиран интерес от една страна за фиска и свързания с това контрол, а от друга с разходите и усилията на бизнеса.</p>		
	<p>II. Потенциални рискове свързани с изискванията за връзка между софтуер за управление на продажби в търговски обект (СУПТО) и фискално устройство (ФУ). Обръщаме внимание на следните въпроси и проблеми, които следва да се обмислят, прецизират и регламентират по подходящ начин:</p> <p>Съгласно изискванията към софтуера - СУПТО не може да регистрира продажба без работещо ФУ. Възниква обоснования въпрос каква е гаранцията, че ФУ не може и няма да работи самостоятелно. Например: СУПТО не работи, но на ФУ се извършва функция СТОРНО</p>		<p>В чл. 52ж, ал. 3 от НИД е посочено, че софтуерът следва да управлява всички фискални устройства в търговския обект.</p> <p>Що се отнася до случаи, в които се цели укриване на обороти - сторно операцията ще бъде отразена чрез издаване на т.н. „сторно документ“, който ще бъде</p>

	<p>Не е описан механизъм или изисквания, които да гарантират коректната работа на междинния слой при двустранната връзка между СУПТО и ФУ.</p> <p>При регистрацията на фискално устройство следва да се включи задължение за предоставянето на документация и софтуер за управлението им от СУПТО. В противен случай не е възможно генериране на 7-отчет от СУПТО, при наличие на Z-ключ, X-ключ и TLS бутон на фискалното устройство?</p> <p>Различните производители на фискални устройства имат различен софтуер, което допълнително усложнява интеграцията в ЕРП системите.</p>	<p>отразен във фискалната памет и КЛЕН на ФУ. В издадения документ ще се отразява и причината за извършване на сторно-операцията. При последващ контрол задължително ще се проверят основанието за извършване на сторно операцията, като ще се направи и съпоставка с информацията, създавана от СУПТО.</p> <p>Текстът на т. 8 в Приложение №29 се променя, като от софтуера се изисква да осигурява свързаност с ФУ по начин, позволяващ получаване в реално време на информация за статуса на ФУ, което предполага използване на протокол за комуникация между софтуера и ФУ. Протоколите за комуникация между софтуера и ФУ се разработват от производителите на устройствата и са публично достъпни на техните интернет-сайтове.</p> <p>В процеса на подготовката на НИД-а на Наредба Н-18 са провеждани срещи с производители на ФУ и СУПТО /вкл. и няколко съвместни такива/, на които</p>
--	---	--

	<p>Същевременно в наредбата е указан срок за деклариране на готовността на СУПТС), без да има никакви срокове за готовност на самите фискални устройства и техния софтуер за управление.</p>		<p>такъв проблем не е бил поставян. На практика и в момента няма такива изисквания, но никой от производителите на СУПТО не е индикирал наличие на проблем с производител на ФУ по повод на осигуряване на функционалност или на информация, необходими за реализиране на свързаността му със софтуера. Считаме, че нормалната търговска практика налага производителите на ФУ да осигурят съответната функционалност и да комуникират с производителите на СУПТО необходимата информация за обезпечаване нормалното взаимодействие СУПТО-ФУ</p> <p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>
	<p>Ш. Съществуване на реални търговски сделки, които не могат да се регистрират съгласно изискванията в Приложение 29 към Наредбата.</p> <p>Често срещана търговска практика и при разносна търговия, и при складове на едро е стартирането и приключването на продажбата да не се осъществява в рамките на един ден.</p> <p>Възникналите практически трудности при Обработка на продажба, която не приключва в рамките на един ден съгласно изискванията на Приложение 29 илюстрираме със следния пример свързан с дейността на нашето дружество: Клиент прави заявка, която се регистрира в СУПТО;</p>	<p>Частично се приема.</p>	<p>Отпада изискването софтуерът да не може да подава команда към ФУ за генериране на ФБ при наличие на неприключени към този момент продажби.</p> <p>В проекта на НИД също така отпадат определенията за откриване и закриване на продажба. Съгласно новата</p>

<p>Дата на заявката е 23.07.2018 г. часът е 09:15;</p> <p>Уговорено е посещение за 24.07.2018 г. за 13:00;</p> <p>Подписан двустранен протокол за извършена услуга на 24.07.2018 г. в 15:00 ч.; На 25.07.2018 г. в 09:15 по цитирания протокол е издадена фактура със СУПТО; На 26.07.2018 г. в 14:00 клиентът плаща издадената фактура в брой.</p> <p>При описаната фактическа обстановка възникват следните въпроси, които не са ясно адресирани в разглеждания проект на НИД:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На коя Дата се открива продажбата и се получава уникалния номер на продажбата в софтуера? (т. 9 от приложение 29 и респективно таблица 21.1 — първо, трето и четвърто тире в таблицата от проекта на НИД на Наредба Н- 1 8); 2. На коя Дата се приключва продажбата? (т. 10 от приложение няма еквивалент в точка 21, но е от съществено значение, защото без да има дата на приключване не може да се пусне Z-отчет за деня.); 3. Какъв вид на плащане трябва да бъде посочен на издадената фактура? 4. „Вид на плащане” не е задължителен реквизит съгласно ЗДДС. В голяма част от сделките клиентът има срок за плащане и никой не се интересува как той ще плати. Как това реферира с изискванията на наредбата? <p>Предложение: Да се дефинира прецизно понятието „начало на продажбата” и за ЕРП системите това да бъде моментът на започване на издаване на фактура за продажба/отчет за продажби. В противен случай има възможност за различно тълкуване на понятията и блокиране на целия процес на работа в дадено предприятие. Примерът по-горе е красноречив.</p> <p>При генериране на документи, различни от фискален бон, софтуерът не допуска включване на текст, съдържащ думите „Фискален” „Фискална”, „Фискално”, „Фискални” или производни словосъчетания. Според този текст, няма как да се отпечата фактура за продажба, в която клиентът си е закупил 1 бр. фискална памет или си е закупил нов фискален принтер по банков път. Може да се отпечата фискален бон, но не и фактура или служебен бон.</p>	<p>Приема се.</p>	<p>редакция на т. 9 от Приложение №29, при въвеждане в софтуера на информация за продажба софтуерът генерира уникален номер на продажбата (УНП). При извършване на плащане по продажбата софтуерът подава УНП към ФУ за включването му в издавания ФБ.</p> <p>В примера: С въвеждането в софтуера на информация за продажбата на услугата /в зависимост от организацията на процеса по извършване на продажби и регистрирането им в софтуера при конкретния търговец/ софтуерът следва да присвои на тази продажба уникален номер. При издаване на ФБ за извършеното плащане по фактурата в брой софтуерът следва да подаде информация към ФУ за уникалния номер на продажбата, който ще бъде отпечатан на издадения ФБ.</p> <p>Направена е промяна в Приложение 29 към чл. 52а, т. 17: „При генериране на документи, различни от фискален бон, софтуерът не допуска включване на текст, съдържащ думите „Фискален”</p>
--	-------------------	---

			<p>„Фискална“, „Фискално“, „Фискални“ или производни словосъчетания. Изискването не се отнася до наименованията на търговците, които при отпечатване се придружават от правно-организационната им форма и техния ЕИК, както и до вида на закупваната стока.“</p>
	<p>IV. Необходимост от прецизиране на обхвата и изискванията към софтуера за управление на продажби в търговски обект (Приложение 29)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изискване за въвеждане на „одиторски профил” в системата и пълен достъп до информацията. В една ЕРП система съществува голямо количество информация, която не засяга пряко продажбите и която може да бъде предмет на фирмена тайна и конфиденциална и класифицирана информация по редица закони. Става въпрос за сключени договори, ценови условия, конкуренти, търговски практики, възнаграждения, активи, капитал и т.н. Този „профил”, освен че ще доведе до безсмислено натрупване на база данни, е и предпоставка за корупция, натиск върху служители на НАП за изнасяне на информация към конкурентни фирми. Предложението е да се ограничи том профил само върху преките продажби или в ограничен брой менюта, които са свързани пряко с фискалната политика. • Изискването СУПТО да не притежава възможност за работа в тестови режим, режим за обучение или друг подобен на практика води до невъзможност той да се демонстрира, продава и внедрява. 	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Съгласно ДОПК органът по приходите има право да изиска, а задължените лица да му осигурят достъп до счетоводна, търговска и друга документация, за която е преценено, че има значение за определяне на задълженията на лицето. Това изискване е в сила и когато за обработка на информацията се използват информационни системи.</p> <p>Демонстрацията на възможностите на софтуера пред потенциални клиенти и обучения на служители за работа с него могат да се осъществяват в тестова среда с нефискализирани фискални устройства.</p>

<p>• Необходимо е да се дадат разяснения или да се прецизира обхвата на изискваната информация в т. 21 :</p> <p>В Таблица 21.1., 21.6 и 21.7 Дата— за коя дата става дума?</p> <p>В Таблица 21.2 как следва да се отрази в таблицата записи, ако е налице повече от едно плащане по продажбата. Дали трябва да има запис за всяко плащане по отделно и в колона Дължима сума да се посочва само остатъка преди плащането?</p> <p>В софтуерът за управление на продажбите, не е задължително да има възможност за следене на плащанията по продажби, които не изискват издаването на фискален бон. Такива плащания (обработка на банкови извлечения) могат да се обработват със счетоводен софтуер в счетоводни КЪЩЦИ. Означава ли, че такъв софтуер покрива изискванията на наредбата?</p> <p>Таблица 21.6. ID на запис — ако системата няма такава, какво следва да се посочи?</p> <p>т. 21.9 Таблицы на номенклатури, в следните насоки:</p> <ul style="list-style-type: none">о В номенклатурите на клиенти и доставчици се пази огромен по обем данни, необходими за извършване на продажба, търговска кампания и други търговски цели. Ако се следи и пази информация за всяка такава промяна, това ще доведе до безсмислено натрупване на база данни.о Извън активиране и деактивиране на даден номенклатурен номер стока/услуга може да доведе до натрупване на огромни бази данни, които да доведат до повишаване на изискванията към използваните бази данни и компютърни конфигурации.о Още повече, тази информация така или иначе налична в по горните таблици на т.21 срещу всеки уникален номер на продажба.о В различните софтуери за управление има различни наименования на исканите номенклатури. При сега предложените текстове никъде не се вижда, че може да се подаде информация за номенклатура, която е	<p>Приема се</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в Приложение 29 – в таблиците в настояща т.18 (предишна т.21).</p> <p>В Таблица 18.2 (предишна 21.2.) следва да има запис за всяко плащане по продажба. Поле „Дължима сума“ е премахнато.</p> <p>Няма изискване за „следене: за плащания по продажби, извършени по банков път.</p> <p>Посочено е, че таблицата се предоставя, когато софтуерът разполага с функционалност за регистриране на доставки.</p> <p>Предвидена е възможност за архивиране и съхранение на информацията извън текущата БД на софтуера.</p> <p>Допуска се предоставянето на еквиваленти на посочените в</p>
---	---	---

<p>еквивалент на посочената в наредбата. Означава ли например, че софтуерът не отговаря на изискванията на Приложение 29, ако не ползва например Роли на потребителите, а правата на всеки потребител се задават индивидуално или вместо номенклатура на Видовете плащания ползва Начини на Плащания и Условия на плащане, които могат да бъдат свързани или не с номенклатура.</p>		<p>т.18.9 (предишна т.21.10) номенклатури. Текстът е допълнен със следното изречение: „Допуска се предоставянето на алтернативни номенклатурни таблици, които, като обхват на съдържащата се в тях информация, съответстват на посочените в т. 18.9.“</p>
<p>V. Прецизиране на изискванията към производителите и разпространителите на софтуер за управление на продажби в търговски обект</p> <p>Съгласно чл.52в, ал.2, т.3 всички СУПТО трябва да предоставят в НАП описание на базата данни и source code. Това предполага, че няколко служители на НАП ще разполагат с пълна информация за структурите на базата данни и source code на всички СУПТО. Това дава изключително голяма възможност за „изтичане” на информация и възможност за създаването на нелегални софтуери, които да манипулират базите с данни, включително и да променят и изтриват съответни записи, свързани с продажбите, независимо от СУПТО. Ако тя стане публична, почти всеки програмист би могъл да направи софтуер за манипулиране на данните. Съгласно чл.52е(1) т. 1 в определени ситуации производителят на софтуер е длъжен да предостави на НАП ”пълна инсталационен пакет на използвания от търговеца софтуер”. Всички по-големи софтуери, както и ERP системи работят с лицензирани бази данни (Oracle, Interbase, MS Sql..), за които е необходим платен лиценз. В том случай как ще се предоставя такъв пакет на органа по приходите, след като няма такъв лиценз и се нарушава правото на собственост и лицензната политика на съответния софтуер? Единици са базите със свободен достъп.</p>		<p>Изисква се само source code на изпълнимия файл за достъп и извличане на данни от БД на софтуера в структуриран четим вид.</p> <p>Определената ситуация в чл.52е(1) е експертиза.</p> <p>Направена е промяна в текста, като е дадена възможност алтернативно производителят да осигури контролирана среда и да съдейства на експерта за провеждане на изпитвания на софтуера, с оглед установяване на причините за установеното несъответствие</p>
<p>VI. Относно срока за регистрация на СУПТО</p> <p>Съгласно 527 Чл. 52в. (1) Производител/разпространител на софтуер за управление продажби в търговски обект декларира обстоятелствата,</p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>

	<p>посочени в чл. 118 ал. 14 от ЗИС, преди да започне неговото разпространение чрез подаване на декларация по образец съгласно приложение № 30. S 75. Параграф 27 влиза в сила от 1 октомври 2018 г. Съгласно тези текстове след 1 октомври 2018 г. не може да се продава СУПТО, докато не бъде регистриран, съгласно изискванията на проекта на НИД</p> <p>Предложение: Към S75 да се създаде ал.2 аналогична на S 76 ал.2</p> <p>Производител/разпространител на софтуер за управление продажби в търговски обект, който разпространява такъв софтуер (в момента на влизане на наредбата в сила) декларира обстоятелствата, посочени в чл. 118 ал. 14 от ЗДДС в срок до 31.12.2018 г. или до 31.01.2019 г.</p> <p>На практика, без да има одобрени ФУ, отговарящи на новите изисквания, софтуерът не може да се тества и регистрира. Предложените по-горе срокове са с цел потребителите на софтуера да могат да спазят изискванията да приведат дейността си съгласно Наредбата до 31.03.2019 г.</p> <p>Оставаме на разположение при необходимост от дискусия по повод на изразеното от Бонев Софт Одитинг становище и направените предложения.</p>		
Колорит ЕООД	<p>Измененият с §25 РЕД И УСЛОВИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ И ОТНЕМАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА СЕРВИЗНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ФИСКАЛНИТЕ УСТРОЙСТВА И ИНТЕГРИРАНИТЕ АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВСКАТА ДЕЙНОСТ, изисква от кандидатстващите лица в чл.45, (1), т.3 да <i>имат сключени трудови договори със сервизни техници, които са завършили минимум средно образование и са преминали курс за обучение за сервизно обслужване при производителя на конкретния тип ФУ/ИАСУТД.</i></p> <p>Ако кандидатстващото лице е едноличен търговец, който ще работи сам като сервизен техник, то с кого ще сключва този трудов договор. Също е и положението на собственик на ЕООД и същевременно негов управител, който няма наети работници. В момента някой от сервизните фирми са ООД –та , в които сервизните техници са съдружници с еднакви дялове и еднаква представителна власт - те един с друг ли ще сключват трудови договори. Ако целта на това изменение не е изместване от пазара на малките сервизи и освобождаване на ниша за големи играчи, то трябва да се регламентира и реда за издаване на разрешения в такива случаи.</p>	Приема се	

	<p>Съгласно §72 крайният срок за подмяна на фискалните устройства е 30.06.2019, а текста на §74, ал.(2) прекратява всички издадени удостоверения за регистрация на сервизни фирми от 31 декември 2018 г. Но от влизането на измененията на наредбата в сила до пускането на пазара на моделите ФУ, отговарящи на новите изисквания ще има период, през който ще се продават и въвеждат в експлоатация стари устройства, които към 30.06.2019 ще са в гаранционен срок, както и някои от продадените вече от мен като дистрибутор и сервиз. Ако БИМ не ми разреши по някаква причина да продължа дейността като лице, можещо да извършва сервизно обслужване на фискални устройства, то нека издадените вече удостоверения за регистрация на сервизни фирми бъдат валидни до някаква дата, например 15-18 месеца след влизане на измененията на наредбата в сила, като така ще остане възможността да се изпълнят задълженията по гаранцията, без да се влиза в нарушение на нормативните актове.</p>	Приема се	
<p>Ралица Колева, Технически и Директор ТРЕМОЛ ООД</p>	<p>1) § 15. В чл. 22 ал. 2 се изменя така: „(2) Сервизен техник на вписаното в свидетелството за регистрация на ФУ лице, извършващо сервизно обслужване и ремонт, извършва демонтаж на фискалната памет. При смяна на ФП задължително се извършва и смяна на КЛЕН. Преди смяната на КЛЕН сервизният техник експортира записаната в нея информация в структуриран вид във файл от типа xls/xlsx, подписва файла с електронен подпис и го предава за съхранение на лицето по чл. 3 заедно с КЛЕН.“ <u>Забележка:</u> Липсва описание на структурата на файла. <u>Предложение:</u> Да се добави структурата на файла или да се впише, че ще бъде предоставена допълнително. <u>Забележка:</u> Xls и Xlsx форматите са ограничени и могат да имат по 65536 реда на лист (sheet), а КЛЕН-а може да бъде с много повече редове. <u>Предложение:</u> Да се промени формата (примерно на .csv или .txt) с разделител табулация „;“ или др.</p>	Приема се	<p>Променен е форматът на файла – в тип CSV. Извличането на информация от КЛЕН може да се направи и след смяната на ФП, вкл. и в офис на сервизната организация.</p>
	<p>2) § 25. , Чл. 45. (1), Точка 3. 3. да имат сключени трудови договори със сервизни техници, които са завършили минимум средно образование и са преминали курс за обучение за сервизно обслужване при производителя на конкретния тип ФУ/ИАСУТД; <u>Забележка:</u> Собствениците на фирми не могат да кандидатстват за</p>	Приема се	

	93б, 93в.		изискването в чл. 52в, ал. 2, т. 3. Изискването е за предоставяне на Source-кода (и изпълнимия код, който е генериран) за извличане на информация от базата данни. ДОПК дава право на органите по приходите за това.
blaze23	<p>Действащата към настоящ момент Наредба № Н-13 от 13.12.2006 г. съдържа дискриминационно и ограничително условие в изискванията към лицата подлежащи на вписване в регистъра на БИМ като имащи право да осъществяват сервизна дейност на ФУ/ИАСУТД, т.е. те да бъдат само и единствено търговски дружества:</p> <p><i>„Чл. 45. (1) (Доп. - ДВ, бр. 40 от 2013 г., в сила от 30.04.2013 г.) Кандидатите за регистрация като сервизна фирма на ФУ/ИАСУТД трябва да са търговски дружества и да имат сключен договор за сервизно обслужване за съответния тип ФУ/ИАСУТД с производителя или вносителя“.</i></p> <p>Този текст не допускаше една определена категория лица, които не са търговски дружества /изброени в Част Втора от Търговския закон „Видове търговци“/ и все пак са търговци по смисъла на чл.2, ал.2, т.2 от същия нормативен акт - кооперациите /с изключение на жилищностроителните кооперации/.</p> <p>Кооперациите са търговци по смисъла на Търговския закон, но регистрацията им се извършва по Закона за кооперациите и те също подлежат на вписване в Търговския регистър.</p> <p>В този проект за изменение и допълнение вносителят отново извън всякаква правна логика запазва съществуването на това дискриминационно изискване, възпрепятстващо правото на всички видове с оглед правната форма търговци да имат право да получат разрешение от БИМ да извършват дейности по сервизно обслужване на тип ФУ/ИАСУТД, а именно:</p> <p><i>„Чл. 45. (1) Лицата, които кандидатстват за издаване на разрешение, трябва:</i></p> <p><i>1. да са регистрирани по Търговския закон, съответно вписани в търговския регистър“</i></p>	Приема се	

	<p>Във връзка с гореизложеното, предлагам въпросната разпоредба на чл.45, ал.1, т.1 от проекта на наредбата да бъде изменен по следния начин: <i>„Чл. 45. (1) Лицата, които кандидатстват за издаване на разрешение, трябва:</i> <i>1. да са регистрирани по Търговския закон или по Закона за кооперациите, съответно вписани в търговския регистър“</i></p> <p>Искрено се надявам, че вносителят ще осъзнае грешката и ще предприеме необходимите действия в тази връзка с оглед недопускането на наличие на дискриминация спрямо определени категории лица в конкретния текст на чл.45, ал.1 от проекта на наредбата.</p>		
„ЕЛТРЕЙ Д“ ООД	<p>1. При издаване на служебен бон да бъде изрично забранено в него да се отпечатват цени и суми. Аргументи: Издаването на служебен бон е необходимо за функционирането на заведения, ресторанти, барове и др., когато мястото за приготвяне на поръчките е различно от мястото на регистрирането на поръчките (отдалечена кухня или бар). За да се избегне възможността на клиента да бъде предоставен служебен бон със сума и да бъде Извършено плащане по него, считаме че е разумно да не се отпечатват цени и суми. Така работата на обектите няма да бъде възпрепятствана. Ще могат да се отбелязват количества и час на поръчката, но ще бъде отнета една възможност за злоупотреба.</p>	Не се приема	С проекта на Наредба е предложено да отпадне възможността за издаване на служебни бонове за клиентски поръчки. С проекта е предвидено да не се допуска издаване на служебни бонове при извършване на продажба/и и за направени клиентски поръчки. Тази изрична забрана е с цел нормативно възпрепятстване на опитите за симулация на фискален бон, които се предоставят на клиентите.
	<p>2. Срокът за влизане в сила на S 27 „ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И РАЗПРОСТРАНИТЕЛИТЕ НА СОФТУЕР ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОДАЖБИ В ТЪРГОВСКИ ОБЕКТ” да бъде поне 6 (шест) месеца от датата на обнародване в Държавен вестник, а не както е посочено в S 75 — 01.10.2018г. Аргументи: Не е възможно и не е изпълнимо преработването на софтуерните продукти да бъде извършено за по-малко от месец.</p>		Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.

	<p>3.Чл. 44а от Наредба № Н-18 да бъде променен по следния начин:</p> <p>„Чл.44а ал.(2) Лицата, извършващи сервизно обслужване и ремонт на ФУ/ИАСУТД, включително ЕСФП, преди и след извършване на сервизно обслужване/ремонт, подават уведомление по електронен път или импортират файл с ремонтите чрез използване на квалифициран електронен подпис в WEB базирано приложение на интернет страницата на НАП по образец съгласно приложение № 27“.</p> <p>Аргументи за това предложение сме изложили в писмо с вх. № 26-Е95/08.05.2018г. до НАП.</p>	Не се приема	Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Същото ще бъде разгледано и обсъдено впоследствие.
Българска Е-комерс Асоциация (БЕА)	<p>В качеството на организация с нестопанска цел, работеща в обществена полза за развитието на електронната търговия в България и обединяваща водещи компании от цялостната еко-система на електронната търговия (платформи за електронни магазини, електронни магазини, услуги за е-комерс, логистика и електронни разплащания) Българска Е-комерс Асоциация (БЕА) представя своята позиция относно проект за Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства и препоръчва да се вземат предвид Европейския съюз и световното разпространение на електронната търговия.</p> <p>Цифровият единен пазар („ЦЕП“) е един от ключовите приоритети на Европейската Комисия, тъй като <i>Европа има възможности да бъде водеща сила в глобалната цифрова икономика</i>¹. За да се постигне тази цел, се счита, че подходът на национално ниво на държавите членки е твърде ограничен, което не им позволява да се възползват от всички възможности и да се справят с предизвикателствата, породени от тези промени². Това е причината, поради която на европейско ниво се предлага подходяща рамка; рамка, която може да бъде основа за създаването на ЦЕП.</p> <p>Заслужава да се спомене, че според Европейската комисия <i>разпокъсаността и пречките, които не съществуват на „физическия“ единен пазар, възпират развитието на ЕС</i>³ в цифровия сектор. <i>Премахването на тези бариери в рамките на Европа би могло да допринесе допълнително с 415 милиарда евро за европейския БВП.</i>⁴</p> <p>ЦЕП е на път да отстрани тези бариери за бизнеса и потребителите.</p>		

	<p>Според Индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI), през 2017 в България <i>делът на интернет потребителите, които са поръчали стоки и услуги по интернет през последните 12 месеца (27%), е сред най-ниските в ЕС (при среден дял за ЕС от 68 %). Броят на лицата, използвали онлайн банкиране, също е особено нисък – 9% от всички потребители на интернет (което съответства на 5% от всички лица)</i>⁵.</p> <p>Като се вземе предвид горното, Проектът изглежда не е в съответствие със стратегията за ЦЕП и създава бариери за европейските цифрови дружества като цяло и в частност за българските. Българските дружества, занимаващи се с електронна търговия, са в по-неблагоприятно положение в сравнение с традиционните физически магазини и с международните играчи.</p>		
	<p>Всъщност новата регулация ще важи само за българските електронни магазини, тъй като подобни разпоредби не е възможно да се приложат върху платформи с хиляди продавачи. В този смисъл бихме искали да споменем друго, от което международните търговци се възползват – това, че повечето пратки от трети страни към България се доставят като „подаръци“, за да се избегне плащането на ДДС и / или митнически задължения.</p> <p>Нашата асоциация не препоръчва на българската държава да въвежда определение за „маркетплейс“ в националното си законодателство, тъй като подобно определение би могло да противоречи на определението на европейско равнище. В този смисъл бихме искали да споменем, че новото</p>	<p>Приема се</p>	<p>Проблемът с пратките от трети страни намира отражение Директива (ЕС) 2017/2455 на Съвета от 5 декември 2017 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО и Директива 2009/132/ЕО по отношение на някои задължения, свързани с данъка върху добавената стойност, приложими при доставките на услуги и дистанционните продажби на стоки.</p> <p>Понятието „маркетплейс-платформа“ е заменено с „онлайн платформа“.</p>

	<p>Предложение за Регламент за насърчаване на справедливост и прозрачност за бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги ще създаде европейската концепция в тази област⁶.</p> <p>Като се вземе предвид горното БЕА е на мнение, че предложенията относно електронната търговия следва да бъдат премахнати от Проекта, тъй като ще поставят в неблагоприятно положение българските дружества, осъществяващи електронна търговия в сравнение както с традиционните търговци, така и с международните играчи. В същото време България рискува да създаде правна рамка, която да не съответства на целите на ЦЕП на ЕС, правна рамка, която ще поставя бариери на българските дружества. Нито една друга държава членка не поддържа подобен регистър.</p> <p>БЕА разбира опасенията и мотивите на българските власти, но целите на новото законодателно предложение могат да бъдат постигнати чрез действащото законодателство, както се случва за традиционните търговци. Бихме се радвали да съдействаме и споделим опита си в установяване на всякакви действия на он-лайн предприятията, които будят тревога в българските институции.</p> <p>Като цяло, общото ни мнение е, че се затруднява допълнително предприемаческата дейност в България без да е ясно до колко това ще окаже желаното влияние за намаляване на сивия сектор.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Считаме, че проектът на НИД на Наредба Н-18 не създава затруднения за българските интернет-търговци, както и че не ги поставя в по-неблагоприятно положение в сравнение с традиционните търговци. От тях ще се изисква единствено еднократно подаване на ограничена информация по електронен път. Традиционните търговци следва да изпълняват значителен брой изисквания за стартиране на бизнес в реален търговски обект.</p>
	<p>§ 29 Чл. 52л. (1) - на практика задължава всеки онлайн търговец да ползва услугите на фирмите издаващи квалифициран електронен подпис. И го прави непреодолимо условие за развиване на електронен бизнес. Също така въпросното подписване на практика не работи при повечето от съвременните браузъри и операционни системи, което го прави доста непрактично. На практика е неизползваем под OSX или Linux, което задължава ползвателите да използват Windows. Смятаме, че е необходима и алтернативна процедура за добавяне на магазин в този списък.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Доколкото изискването е за подаване на информация еднократно (и впоследствие само при промяна на обстоятелства, които са относително постоянни), за целта може да се използва и упълномощено лице.</p>
	<p>§ 65 - в списъка на електронните магазини, който до колкото разбираме е публичен, са включени сравнително чувствителни лични данни, като адрес, телефон и трите имена на физически лица. На практика в случая с физически</p>	<p>Приема се</p>	<p>От проекта на НИД отпадат разпоредбите в чл. 52л, ал. 5 и ал. 6, както и Приложение</p>

	<p>лица, а и с малки фирми това са домашни адреси и телефони, чието публикуване излага на определен риск хората упражняващи тази дейност. Като цяло включването на тези данни, според нас, напълно противоречи на философията за защита на личните данни. От друга страна има законово изискване да се публикуват такива данни за контакт на самите сайтове и не виждаме нуждата да се излага такъв систематизиран списък с имена, адреси и телефони на собственици на магазини публично.</p> <p>Това събиране и личните данни трябва да са в съответствие с разпоредбите на Регламент 2016/679 на ЕС - Общ регламент за защита на данните. Във всеки случай, органът разполага с инструментите за получаване на такава информация в съответствие със съществуващите закони.</p> <p>БЕА е доверен партньор за диалог и има възможност да сподели опита на нейните членове по цифровите въпроси.</p> <p><i>СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ, Стратегия за цифров единен пазар за Европа, https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/BG/TXT/HTML/?uri=COM:2015:192:FIN&qid=1533731156274&from=EN</i></p> <p>² <i>Idem</i></p> <p>³ <i>Idem</i></p> <p>⁴ <i>Позоваванията за фактическата информация, представена в настоящия документ, са посочени в придружаващия работен документ на службите на Комисията „Стратегия за цифровия единен пазар за Европа — анализ и данни“ [SWD(2015) 100]. Този документ съдържа също така по-подробна информация относно естеството на разгледаните предизвикателства и данни в подкрепа на стратегията.</i></p> <p>⁵http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2018-20/bg-desi_2018-countryprofile-lang_4AA75D95-A1C8-8688-2FEE98B6EE01186C_52355.pdf</p> <p>⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-5222469_bg</p>		№35.
Евгени Руйков	<p>Становище на ИПСБ</p> <p>1. По чл.31, ал.2, изречение второ, следва да се дадат пояснения от НАП за практическото прилагане на нормата.</p> <p>2. По чл.31, ал.4 смятаме, че срокът следва да бъде 14-то число. Горното ще спомогне поне на регистрираните по ЗДДС фирми да не го "пропуснат", което ще се случва със сигурност на фирмите, които не са регистрирани по</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Считаме че текстът на нормата е ясен. При извършване на физическо сторно следва във фискалния или системния бон, който ще се издаде за сторно операцията, да се посочат идентификационните данни на бона, който ще се сторнира.</p> <p>Предложеният срок е съобразен със задължението за отпечатване на месечен отчет</p>

	ЗДДС /и чието счетоводство се извършва от счетоводни предприятия/.		от ФУ, след изтичане на месеца.
	<p>3. Да се дадат пояснения от НАП по прилагането на чл.40, ал.5-7.</p> <p>Пример 1: Ден 1: До "аварията" търговският обект има 50 лв. продажби "по апарат". След "аварията" 100лв. продажби "по кочан", "аварията" е отстранена в рамките на деня. Така както ние разбираме текста, би следвало да се направи следното:</p> <p>1. След отстраняване на "аварията" да се въведе касов бон за 100лв. - сумарните продажби "по кочан" за ден 1.</p> <p>2. Да се пусне приключване/дневен отчет/.</p> <p>Пример 2: Ден 1: До "аварията" търговският обект има 50 лв. продажби "по апарат". След аварията 100лв. продажби "по кочан".</p> <p>Ден 2: 120 лв. продажби "по кочан" и 40 лв. "по апарат". Така както ние разбираме текста, би следвало да се направи следното:</p> <p>1. Да се приключи/дневен отчет/ ден 1 с 50 лв. - до "аварията" /което си го има в апарата/.</p> <p>2. Да се въведе касов бон за 100лв. - сумарните продажби "по кочан" за ден 1.</p> <p>3. Да се пусне приключване/дневен отчет/</p> <p>4. Да се въведе касов бон за 120лв. - сумарните продажби "по кочан" за ден 2.</p>		<p>По пример 1 –Когато аварията е възникнала и възстановена в рамките на един ден, то, в този случай:</p> <ul style="list-style-type: none"> - За продажбите, реализирани с касови бележки от кочан, за времето през което ФУ е било повредено, се издава един общ сумарен фискален бон. - В края на работния ден се отпечатва дневен финансов отчет, в който са включени и продажбите по време на повредата на ФУ. <p>Даденият пример отразява хипотезата на чл. 40, ал.7.</p> <p>Вторият пример е свързан с хипотезата на чл. 40, ал. 6 при която работата с касови бележки от кочан е повече от един ден. В този случай се извършват следните действия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - При възстановяване работата на ФУ лицето по чл. 3 е длъжно да издаде фискален бон със сумарния оборот, отразяващ общата стойност на продажбите регистрирани и отчитане с касови бележки от кочан за ден първи. След това

	<p>5. Да се пусне приключване/дневен отчет/.</p> <p>6. Чак тогава може да се продължи работата "по апарат" и да се въведат продажби /40 лв./.</p>	<p>се пуска дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет.</p> <ul style="list-style-type: none"> - За следващия ден в който е започнато да се работи с касови бележки от кочан се издава отново фискален бон със сумарния оборот, отразяващ общата стойност на продажбите регистрирани и отчитане с касови бележки от кочан. След това се пуска дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет. - Този процес е относим за всички дни, които се работи с касови бележки от кочан до възобновяване работата на ФУ. - В деня в който работата на ФУ е възобновена и в случай, че има продажби отчетени с касови бележки от кочан то преди да се премине към регистриране и отчитане чрез ФУ, следва да се издаде фискален бон със сумарния оборот, отразяващ общата стойност на продажбите регистрирани и отчитане с касови бележки от кочан за деня, след което следващите продажби се регистрират и отчитат чрез ФУ. В края на работния ден се издава дневен
--	---	---

			финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет.
4. Относно дефиницията за "Софтуер за управление на продажби в търговски обект"- така написана тя следва да се отнася не само за всеки софтуер, който управлява или има връзка с фискален принтер или касов апарат, но и за всеки софтуер за продажби. Или както ние го тълкуваме: "всеки софтуер, с който можем да се издаде фактура, стокова разписка и/или друг търговски документ, следва да се класифицира като "Софтуер за управление на продажби в търговски обект", т.е. включително и: - всички складови програми, имащи функция генерират документи /фактури и стокови разписки/; - Счетоводен софтуер, имащ горните функции; - Всички ERP и т.н. "глобални" системи за управление на бизнес-процесите. независимо от наличието или липсата на връзка и/или управление на фискален принтер или касов апарат. На база на тази си хипотеза, искаме да Ви обърнем внимание на следните промени: - чл.52ж, ал.4 - чл.52к.			
5. Чл.52в, ал.2, т.3 – Така написан текста, означава че производителя, който е разработвал софтуера в продължение на години и го е надграждал, трябва да предаде абсолютно всичко на НАП, включително и source-кодът. Това е крайно недопустимо, тъй като всичко, което е описано в тази точка е продукт на интелектуална собственост и на авторски права. Да се даде отговор на следните въпроси – кои и колко хора ще имат достъп до всичката тази информация? Какво гарантира на разработчиците на този софтуер, че трудът им няма да бъде откраднат от служител на НАП?	Не се приема	Изискването е за предоставяне само на source-кода (и изпълнимия код, който е генериран от него) за извличане на информация от базата данни. ДОПК дава право на органите по приходите за това.	
6. Чл.52в, ал.2, т.4 – Няма как да се предостави подобна информация, тъй като много често операционните системи сами задават свободни портове за връзка и обмяна на информация. Това са динамични процеси в операционната система, които се променят непрекъснато в зависимост от работещите програми и включените устройства. Текстът е неизпълним.	Не се приема	Посочената информация следва да се предостави, като ще се допуска пояснение в случай на динамично променящи се параметри.	

<p>7. Чл.52в, ал.3 – Много често, разработчиците на софтуер доработват и поправят грешки („бъгове“) в своите програмни продукти. Подаването на посочената декларация в 7-дневен срок би ги натоварило излишно. Още повече, че в един 7-дневен период може да има няколко актуализации поради много различни причини. Това означава ли, че при три актуализации в рамките на 7 дни, трябва да се подадат три декларации? Добавянето на този декларативен режим ще натовари с излишна административна тежест производителите на софтуер. Софтуерните програми на НАП и НОИ не са изключение и често се публикуват за употреба с проблеми и несъвършенства (бъгове).</p>	<p>Не се приема</p>	<p>За всяка версия на софтуер, която се разпространява и използва в търговски обекти, следва да се подаде декларация. Подаването на декларация ще бъде максимално улеснено от разработената електронна услуга от НАП.</p>
<p>8. В ал.5 са предвидени проверки и отстраняване на несъответствия в декларацията и информацията подадена по ал.2, което означава, че НАП трябва да разполага с екип от софтуерни специалисти, които да тестват софтуера. Колко ще струва това на НАП? Ще се наемат ли нови служители, които да работят точно това? Или ще се използва сегашния екип? Ако се използва сегашният екип, правена ли оценка, дали ще окаже негативно влияние върху електронните услуги, предоставяни от НАП?</p>		<p>Не се предвижда тестване на софтуера. Проверката ще установява евентуални пропуски или непълноти в подадената декларация и в информацията по чл. 52в, ал. 2.</p>
<p>9. Чл.52г – Подобно ограничение е излишно. То противоречи на всички пазарни принципи и е предпоставка за ограничаване свободата на избор и ползването на услуги на много по-високи цени. Това би довело и до излишно оскъпяване за крайния клиент.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Аналогично ограничение съществува в законодателствата и на други държави-членки на Европейския съюз.</p>
<p>10. Чл.52д, ал.3 – Контролните функции по спазване на данъчното законодателство са възложени на НАП и не е редно подобни контролни функции да се вменяват на производителите на софтуер за управление на продажбите.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>На производителите/разпространителите на софтуер не се вменяват контролни функции, а само задължение за уведомяване в случай, че при контакт с клиентите си установят манипулация.</p>
<p>11. Чл.52ж – С въвеждането на поредния декларативен режим за търговците се добавя поредната административна тежест от страна на НАП. Много по-лесно би било самите производители или разпространители да декларират пред НАП на кого са продали продуктите си. Те разполагат с данните на</p>		<p>Задължение на търговеца е да подаде информация за софтуера, който използва, както и за средата, в която</p>

<p>своите клиенти и за тях би било много по-лесно да дадат списък с данните на своите клиенти, отколкото всяка една фирма по отделно да си декларира закупения софтуер за управление на продажбите. Допълнително, в разпоредбата никъде не е посочено, дали тази декларация ще може да се подава от упълномощени лица с техния КЕП. Това означава ли, че след като не е посочена такава разпоредба, всяка фирма, която ползва подобен софтуер, трябва да се сдобие с КЕП? Изчислявани ли са прогнозни разходи от страна на бизнеса и защо не са включени в Мотивите към Наредба Н18?</p>		<p>софтуерът работи. Голяма част от задължените лица и сега подават информация към НАП с КЕП. Информацията ще може да се подава и от упълномощено лице по установения понастоящем ред.</p>
<p>12. Чл.52к – при съвременната динамика на пазара на труда и при назначаването на служители, подобно деклариране на всеки оператор и присвоената му роля за работа в софтуера би затормозило неимоверно всеки един търговец. Още повече от Май 2018 г. е в сила GDPR и подобно боравене с личните данни на служителите е немислимо. В разпоредбата не е указан срок за деклариране. Не са направени уточнения какво се прави в случай, че лицето бъде освободено, премине на друга длъжност и т.н.</p>		<p>Текстът е променен. Изискват се имената на служителите съгласно сключения с него договор. Исканата информация не касае освобождаването на служители или преминаването им на друга длъжност, а ползвателите на софтуера и техните права.</p>
<p>13. §59,т.23 – Всяка една програма трябва да разполага с възможност за работа в тестов режим. Това е основен способ в привличането на нови клиенти, които могат да тестват софтуера за определен период от време преди да решат дали да го закупят. Подобна мярка би направила работата на разработчиците на търговски софтуер безмислена. Другото ограничение, което изобщо обезмисля ползването на софтуер за управление на продажбите е липсата на режим за обучение. Как се предполага служители, които ще работят с него да се научат да го използват?</p>		<p>Демонстрацията на възможностите на софтуера пред потенциални клиенти и обучения на служители за работа с него могат да се осъществяват в тестова среда с нефискализирани фискални устройства.</p>
<p>14. §61 – Подобни договори са търговска тайна. Общите параметри на договора могат да се предоставят, но не и сканирано копие на договора. Съгласно т.2 се изисква да се предоставят включително технологиите за разработването на софтуера. Подобни технологии са обект, както на авторски права, така и на патенти. Кое ще гарантира на разработчиците, че служители на НАП няма да злоупотребят с предоставената технология?</p>		<p>Договорът се изисква за установяване дали лицето, подаващо декларацията, е действително оторизиран разпространител на софтуера. Изисква се не предоставяне, а посочване на използваните технологии.</p>

	<p>15. §62 – Информацията, която се изисква от НАП е защитена от GDPR и искането на разрешение от лицата, извършили инсталацията би затруднило неимоверно ползвателите на софтуер за управление на продажбите. Голяма част от изискваната информация е техническа, а огромна част от ползвателите на подобен софтуер нямат нито необходимите познания, нито необходимия интерес да знаят:</p> <p>„11. Физическо местоположение на данните, създавани от софтуера;</p> <p>12. Логически адрес на БД или точка на достъп до програмния интерфейс (различен според ползваната технология: IP адрес, комуникационен порт, домейн име и/или домейн адрес, име на инстанция, местоположение на компютърен файл, друго);</p> <p>13. Транспортен протокол за комуникация с БД или достъп до програмния интерфейс (TCP/IP, Named Pipes, ...);</p> <p>14. Топология на връзката с БД или точката на достъп до програмния интерфейс (local network, vpn, DirectAccess, WAN);</p>	Приема се	<p>Направени са промени в §62 - Приложение №32.</p> <p>Посочената информация следва да се подава от ползвателите на софтуера. Тя може да бъде получена от лицето, извършило инсталацията или от лицето, поддържащо софтуера в обекта.</p>
	<p>16. §63 – Регулирането на цял сектор от икономиката с промени в наредба е недопустимо. Всички изисквания посочени в този параграф са прекалени, защото търговците не са длъжни да знаят къде им се намира домейна, хостинга. Тяхната цел е да работят и да добавят стойност към националния вътрешен продукт. Подобни мерки биха обезсърчили много млади предприемачи в България. Предлагаме текстовете свързани с електронните магазини да се отделят в закон и да се олекоти режима, под който НАП иска да постави сектора. В крайна сметка това е търговия като всяка друга. Тя се подчинява на основните правила на Наредба Н18. Задължение на НАП е да организира информационни кампании и да подаде ръка на хората, които са избрали този начин на правене на бизнес.</p>		<p>Изискването не представлява регулация на сектор. Изисква се подаване на информация еднократно и впоследствие само при промяна на обстоятелства, които са относително постоянни и добре известни на лицата, извършващи търговска дейност през интернет.</p>
	<p>17. Сроковете за привеждане на бизнеса в съответствие с изискванията, определени в промените на Наредбата са прекалено кратки, доколкото засягат прекалено голяма част от стопанския живот на бизнеса в България.</p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>
Plamen_DP	<p>Становище по §15</p> <p>§ 15. В чл. 22 ал. 2 се изменя така:</p> <p>„(2) Сервизен техник на вписаното в свидетелството за регистрация на ФУ лице, извършващо сервизно обслужване и ремонт, извършва демонтаж на</p>	Приема се	<p>Променен е текстът в НИД. Извлечането на информация</p>

	<p>фискалната памет. При смяна на ФП задължително се извършва и смяна на КЛЕН. Преди смяната на КЛЕН сервизният техник експортира записаната в нея информация в структуриран вид във файл от типа xls/xlsx, подписва файла с електронен подпис и го предава за съхранение на лицето по чл. 3 заедно с КЛЕН.“</p> <p>В сервизните програми предоставени от производителите на ФУ досега, КЛЕН се чете в формат TXT през интерфейс за връзка между ФУ и компютър при скорост в най-добрия случай 115 200 бита за секунда. КЛЕН които се използват от производителите в момента са с обем 32 000 000 000 бита или 4 гига байта. При положение, че се запази този метод за разчитане на КЛЕН ще са необходими 77 часа за разчитането на пълен КЛЕН, без да се отчита времето за преструктурирането на информацията във файл тип xls/xlsx, което автоматично води до нарушение на срока за смяна на фискална памет.</p>		от КЛЕН може да бъде направено и след подмяната на фискалната памет.
stedy	<p>1. Собствениците на ЕООД и съдружниците в ООД не могат да се регистрират като сервизни техници, защото не е логично да са назначени на трудов договор;</p>	Приема се	
	<p>2. Новите разрешителни за сервиси ще трябва да включват и старите модели фискални устройства, за да могат да се обслужват до смяна и бракуване;</p>	Не се приема	Предложението не се приема тъй като е предвиден нов срок, в който лицата, които извършват сервизно обслужване и ремонт, да приведат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба.
	<p>3. Подаването на уведомление през WEB услуга на НАП е изключително тромаво, бавно, няма възможност да се запомнят вече въведени данни и дублира въвеждането в сервизен софтуер - трябва да се осигури алтернативен, автоматизиран режим.</p>	Не се приема	Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Същото ще бъде разгледано и обсъдено впоследствие.
vb	<p>Как ще се прилага чл.52в, след като този софтуер и БД са обекти на Закона за авторското право?</p>		С включените в проекта на НИД на Н-18 изисквания не се

	<p>Каква е гаранцията, че утре служители на НАП няма да напуснат и изнесат информацията за БД и софтуера? И да го използват за конкуренция? Или да създават програми, които да трият и модифицират данни в софтуерите? И как очаквате Microsoft, SAP, Atlantis и т.н. да отговорят на тези описания ???!</p> <p>Това са практически неизпълними условия и текстове, които могат единствено да се използват за натиск в/у фирми от страна на администрацията</p>		<p>нарушава Закона за авторското право. Съгласно ДОПК служителите на НАП са длъжни да опазват данъчната и осигурителната информация, станала им известна при изпълнение на вменените им със закон функции.</p>
<p>Българска стопанка камара</p>	<p>Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес /БСК/ подкрепя усилията на Министерство на финансите /МФ/ за повишаване на фискалната дисциплина и подобряване на спазването на данъчно-осигурителното законодателство. Намалването на дела на сивата икономика и ограничаване на нелоялните търговски практики са дългогодишна цел и приоритет на БСК. В същото време, изразяваме нашите опасения по отношение на някои текстове в публикувания на 19.07.2018 г., в Портала за обществени консултации, проект на НИД на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства, които считаме, че биха довели до повишаване на разходите и допълнителни затруднения за бизнеса.</p> <p>Представяме на Вашето внимание следните бележки и предложения:</p> <p>1. Обхват на засегнатите предприятия, използващи софтуер за управление на продажбите в търговски обекти, които следва да направят разходи, за да приведат използваните софтуери и фискални устройства /ФУ/ в съответствие с нормативните текстове. В мотивите към проекта на наредба е представен разчет съгласно текущи данни за регистрираните ФУ в информационна система „Фискални устройства с дистанционна връзка“. Информацията е за 43 хил. броя фискални принтера, а прогнозираните разходи на бизнеса за тяхната подмяна и привеждане на софтуера в съответствие е оценен на около 17 млн. лева. Според дефиницията на понятието „софтуер за управление на продажби в търговски обект“, съдържаща се в Закона за данък върху добавената</p>		<p>В Мотивите към НИД на Наредба Н-18 е посочено, че броят на засегнатите лица може да бъде по-голям предвид липсата на точна информация за броя на ЕКАФП, които се използват като фискални принтери. Считаме, че посоченият брой – над 440 хил. лица, които ще бъдат засегнати от промените в наредбата, е силно завишен</p>

<p>стойност, това е всеки софтуер, използван за обработка на информация за извършване на продажби на стоки и/или услуги в търговски обект, за които е налице задължение за издаване на фискален бон. Определението включва широка гама от софтуерни продукти, включително и такива, които нямат връзка с ФУ и нямат за цел да управляват тяхното функциониране, например, системи за управление на работата с клиенти (CRM), приложения за обработка на оферти, заявки, приложения за издаване на фактури и др.</p> <p>Проектът на текст на чл. 52ж, ал. 3 на НИД предвижда предприятията да използват само софтуер за управление на продажбите, отговарящ на посочените в приложение № 29 към наредбата изисквания, и той задължително да управлява всички фискални устройства в търговския обект. Изменението ще засегне по-широк от предварително разчетения кръг лица, предимно микро- и малки предприятия, които следва да извършат разходи за закупуване и внедряване на нов софтуер и ФУ, които отговарят на изискванията, без това да е продиктувано от обичайната им търговска практика или организация на дейността.</p> <p>Считаме, че предложената мярка ще доведе до необосновано повишаване на административната тежест и разходите на бизнеса и, същевременно, не кореспондира с целите, които си поставя МФ с проекта на НИД.</p> <p>Настояваме текстът на Наредбата да бъде прецизиран, с цел да се ограничи обхватът на засегнатите задължени лица, чието поведение не е оценено с висока степен на риск от укриване на приходи.</p>		<p>и се основава само на предположения.</p> <p>Оценката на въздействието, изготвена след проведени консултации с производители на софтуер за управление на продажбите, не показва значителни разходи за потребителите на софтуер.</p>
<p>2. Налице е обективна невъзможност за прилагане на изискванията на Наредбата в някои браншове.</p> <p>Посочените в приложение № 29 към чл. 52а от Наредбата изисквания към функционалността на софтуерите за управление на продажбите в търговски обекти - откриването и приключването на една продажба да се осъществява в рамките на същия ден, могат да създадат редица затруднения при някои предприятия. При търговията на едро и разносната търговия в много случаи началото и приключването на продажбите не се осъществява в рамките на един календарен ден. Това обективно възпрепятства предприятията да генерират предвидените дневни отчети и да предоставят информация в НАП в рамките на деня.</p> <p>Следва да се дадат ясни дефиниции за момента, от който започва продажбата</p>	<p>Приема се</p>	<p>Дефинициите за откриване и закриване на продажба отпадат от проекта на НИД. Отпада и изискването софтуерът да не може да подава команда към ФУ за генериране на дневен отчет при наличие на неприключени към този момент продажби.</p>

<p>на стока/услуга, и този, в който тя приключва, за да не се допуска различно тълкуване, разнородна практика и възпрепятстване на работния процес в предприятието.</p>		
<p>3. Прецизиране на достъпа на НАП до информация за продажбите на предприятието чрез „одиторския профил“.</p> <p>Съгласно т. 22 от Приложение № 29 към Наредбата, за целите на контролната дейност на НАП всеки софтуер за управление на продажби в търговски обект следва да има конфигуриран „одиторски профил“, по аналог с администраторския профил, но с права само за четене. Той следва да осигури минимум достъп до функционалността на софтуера, конфигурационните му параметри и справочната част. В редица случаи софтуерът за управление на продажбите е част от интегрирани системи за управление и планиране на ресурсите в предприятията (ERP), които съдържат и голямо количество информация, която не е пряко свързана с продажбите. Често тази информация е търговска тайна, съдържа конфиденциални и/или класифицирани данни, лични и чувствителни данни. В тази връзка, следва внимателно да се прецизира изискването за достъп и при възможност да се ограничи количеството и вида на информацията, която е необходима на органите на НАП при изпълнение на контролните им функции.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Съгласно ДОПК органът по приходите има право да изиска, а задължените лица да му осигурят, достъп до счетоводна, търговска и друга документация, за която е преценено, че има значение за определяне на задълженията на лицето. Това изискване е в сила и когато за обработка на информацията се използват информационни системи. Съгласно ДОПК органите по приходите са длъжни да опазват данъчната и осигурителната информация, вкл. и търговската тайна.</p>
<p>4. По отношение на измененията, касаещи лицата, които извършват сервизно обслужване и ремонт на ФУ/ИАСУТД.</p> <p>Предлагаме, ограничението на правото за кандидатстване за издаване на разрешение за сервизно обслужване по чл. 47, ал. 3, в случаите, в които е издадена заповед за прекратяване на разрешението на едно лице, да се отнася и до физическите лица, които управляват и представляват това лице, в случай че кандидатстват за издаване на разрешение с друго юридическо лице.</p> <p>Да се създаде нова алинея в чл. 47, със следното съдържание: <i>„Лице, в чиито управителен и/или контролен орган участва физическо лице, което е било или към датата на подаване на заявление за получаване на разрешение за сервизно обслужване е член на управителен и/или контролен орган на друго предприятие, на което е издадена заповед за прекратяване на разрешение за сервизно обслужване, съгласно чл. 47, ал. 1, има право да</i></p>	<p>Приема се</p>	

<p><i>кандидатства за издаване на разрешение за сервизно обслужване, ако е изтекла една година от издаване на заповедта.“</i></p>		
<p>5. По отношение на измененията в изискванията към производителите и разпространителите на софтуер за управление на продажби в търговски обекти</p> <p>Не подкрепяме предложения текст на чл. 52е, ал. 2, съгласно който в случай, че в резултат от извършена експертиза се установи несъответствие на функционалността на включен в публичния списък софтуер с изискванията на приложение № 29, НАП заличава софтуера от списъка и уведомява по електронен път всички лица, използващи софтуера и подали към НАП информация по реда на чл. 52ж, да преустановят незабавно използването му в търговските обекти.</p> <p>При избор на софтуерно решение предприятията са ограничени до включените в електронния публичен списък поддържан от НАП, като не разполагат с възможност за избор извън него. Изискването незабавно да преустановят използването на даден софтуерен продукт означава търговците незабавно да преустановят своята дейност до закупуване на нов софтуер, за който също не могат да имат сигурност, че в бъдещ момент няма да бъде изключен от списъка.</p> <p>Разпоредбата на чл. 52е, ал. 2 необосновано прехвърля отговорността за неизпълнение на нормативни изисквания от производителите и разпространителите на софтуер и последиците от не упражнен предварителен контрол върху предприятията. Нарушава принципите на правната сигурност и предвидимост, увеличава разходите на търговците и може да доведе до реални финансови загуби за бизнеса.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Текстовете в НИД са променени. Възможно е обжалване на акта за изключване на софтуер от публичния списък.</p>
<p>6. По отношение на изискванията към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин</p> <p>Съгласно предложените разпоредби на чл. 52л, ал. 1, всяко лице, което извършва продажба на стоки или услуги чрез електронен магазин, независимо дали използва собствен домейн, нает домейн или домейн на друго лице, предоставящо платформа за извършване на продажби в интернет, преди започване на дейност по продажби на стоки/услуги чрез електронен</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Считаме, че проектът на НИД на Наредба Н-18 не създава затруднения за българските интернет-търговци. От тях ще се изисква единствено</p>

	<p>магазин подава информация по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП, съгласно приложение № 33.</p> <p>Понятията „електронен магазин“ и „дейност по продажби на стоки/услуги чрез електронен магазин“ нямат нормативна дефиниция. От посочения текст става ясно, че всяко лице, което извършва продажби чрез електронен магазин следва да отговори на изискванията в чл. 52л и Приложение № 33. Разпоредбата ще засегне широк кръг, включително и физически лица, които не са търговци, но използват платформи на електронни магазини за осъществяване на единични продажби на притежавани от тях нови или употребявани вещи.</p> <p>Предлагаме, да се прецизират предложените текстове в чл. 52л от Наредбата, като се посочи, че дейността по продажби на стоки/услуги чрез електронен магазин следва да се извършва редовно или по занятие, т.е. да попада в дефиницията за независима икономическа дейност, съгл. чл. 3, ал. 2 от ЗДДС.</p> <p>Изискваната информация с Приложение № 33 е голяма по обем и следва да бъде допълнително анализирана и прецизирана, с оглед на необходимостта ѝ за осъществяване на функциите на контролните органи и предвид създаването на допълнителна административна тежест за бизнеса. Част от изискуемата информация по т. 4.2.2 и 4.2.3, например, се отнася до трети лица и е възможно да бъде обективно изменена без знанието на задълженото лице. В същото време, по-голямата част от тази информация се поддържа в регистрите на контролните органи или може да бъде получена по служебен път.</p> <p>Във връзка с чл. 52л, ал. 5, следва да се анализира възможно припокриване на контролните функции на НАП и тези на Комисията за защита на</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>еднократно подаване на ограничена информация по електронен път. (и впоследствие само при промяна на обстоятелства, които са относително постоянни). За подаване на информацията може да се използва упълномощено лице.</p> <p>Дефиниция за електронен магазин е дадена в §1, т.87 от ДР на ЗДДС.</p> <p>Дефиницията за електронен магазин предполага точно тази хипотеза.</p> <p>Изискваната информация в Приложение №33 следва да е известна на лицата, извършващи търговска дейност чрез електронен магазин, съответно и не би трябвало да има проблем тя да бъде подадена към НАП.</p> <p>Ал. 5 и 6 на чл. 52л отпадат от проекта на НИД, както и</p>
--	---	--	---

	потребителите, съгласно Закона за електронната търговия.		Приложение №35
Баркод Системи България ООД	<p>Становище на Баркод Системи България ООД относно: <i>„§ 59. Създава се приложение № 29 към чл. 52а: „Приложение № 29 към чл. 52а. Изисквания към софтуерите за управление на продажбите в търговски обекти</i> ... <i>3. В случаите, в които софтуерът за управление на продажби в търговски обект представлява модул от софтуер, останалите модули не могат да имат дублираща функционалност за управление на продажбите или функционалност, целяща заобикаляне на изискванията в това приложение.“</i> Изискването да има един софтуер за управление на продажбите в търговски обекти не може да бъде реализирано или поставянето на такова изискване ще затрудни работата на обектите - например в търговски обект е съвсем нормално да има модул POS софтуер за обслужване на клиенти “на каса” и ERP софтуер за извършване на продажби, само с плащане по банка, на определени групи клиенти (напр. корпоративни, ключови) или за определени групи продукти. В някои големи или специализирани търговски обекти към тях също може да се добавят модул Мобилен POS софтуер за обслужване на клиенти в движение (Queue busting, Assisted shopping), модул POS софтуер за каси на самообслужване (Self Check-out POS), модул за Мобилен POS софтуер за самообслужване (Personal Shopping System, който в общия случай не управлява фискални устройства, а само подава информация за съдържанието на покупката и продажбата се извършва от POS системата) и др. Поставянето на горното изискване ще направи невъзможно функционирането на търговски обекти от съвременен тип на територията на РБългария. Всичко това е валидно и за други типове обекти - търговски обекти с различни начини на продажба; дистрибуционни фирми; търговци на едро и други (всички изброени търговски обекти попадат в обхвата на наредбата). Също така има много бизнеси, в които е напълно допустимо и нормално продажбата да започне в един софтуер или модул от софтуер и да бъде приключена в друг софтуер или модул от софтуер.</p>	Приема се	Направена е промяна в текста на чл. 52з, ал. 3 (предишен чл. 53ж, ал. 3). – лицата могат да използват повече от един софтуер в търговски обект.

	<p>Предложението ни е текста да бъде прецизиран така, че да е разрешено в един търговски обект използването на повече от един софтуер или модул от софтуер за управление на продажбите, стига всеки един от тях да е регистриран и деклариран съгласно изискванията на Наредбата, както и да е разрешено използването на софтуери или модули от софтуер, за управление на продажби, при които не се приемат плащания брой или приравнени към такива (т.е. не възникват задължения по Наредбата).</p>		
	<p><i>„§ 28. Създава се глава седма „в“ с чл. 52ж – 52к: „Глава седма „в“ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЛИЦАТА, КОИТО ИЗПОЛЗВАТ СОФТУЕР ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОДАЖБИТЕ В ТЪРГОВСКИ ОБЕКТ Чл. 52ж. ... (3) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект само софтуер за управление на продажбите, отговарящ на посочените в приложение № 29 изисквания, като софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект.“</i></p> <p>Изискването „софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект“ в много търговски обекти не може да бъде реализирано - например в търговски обект е съвсем нормално да има модул POS софтуер за обслужване на клиенти “на каса” и ERP софтуер за извършване на продажби на определени групи клиенти, като двата софтуера са различни, доставени от различни юридически лица, но и двата обработват плащания в брой.</p> <p>Не е възможно всеки софтуер, да управлява сам по себе си всички фискални устройства.</p> <p>Предложението ни е текста да бъде прецизиран така, че всички фискални устройства в търговския обект (с изключение на резервните такива), трябва да бъдат управлявани от софтуер за управление на продажбите, попадащ в обхвата на Наредбата.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направена е промяна в текста на чл. 52з, ал. 3 (предишен чл. 53ж, ал. 3) – лицата могат да използват повече от един софтуер в търговски обект.</p>
	<p><i>„§ 59. Създава се приложение № 29 към чл. 52а: „Приложение № 29</i></p>		

<p>към чл. 52а. Изисквания към софтуерите за управление на продажбите в търговски обекти</p> <p>...</p> <p>8. При липса на свързаност с фискално устройство софтуерът блокира операциите по откриване и приключване на продажба.“</p> <p>Не сме компетентни това условие технически дали и как може да бъде реализирано в различни търговски обекти и софтуерни продукти (например с уеб базирана архитектура), но в областта в която имаме експертиза - системите за мобилни продажби, това не може да бъде реализирано. В повечето системи за мобилни продажби фискалните устройства се намират в превозните средства - т.е. в момента на напускане на превозното средство (което се явява търговски обект), когато може да бъде осъществена жична или безжична връзка между мобилното устройство, на което работи софтуер, предмет на настоящата Наредба, и фискален принтер, обикновено монтиран в превозното средство, операторът (търговския представител) няма нито информация дали и кои търговски обекти ще посети (защото те могат да бъдат повече от един преди да се върне в превозното средство, за да вземе стоката за доставка - например в търговски център, пазар или зона с множество търговски обекти), нито дали ще извърши или не продажби. Също така, в този процес е съвсем нормално, поради чисто търговски причини, по време на едно посещение да бъдат извършени повече от една продажби - крайно нецелесъобразно ще е търговският представител да се връща в превозното средство, за да открие всяка една от продажбите и след това да отива пак в търговския обект, за да ги извърши. За да се изпълни изискването ще е необходимо или да се използват касови апарати (което е значителна стъпка назад в развитието на системите за продажби, а и съгласно разбирането ни на Наредбата няма да е разрешено). Това също ще е пряко свързано с понижаване на производителността на труда в сектора на дистрибуцията.</p> <p>Също така, считаме че и в много други бизнес модели няма как да бъде реализирано изискването за свързаност при „откриване на продажба“ - според дефиницията за „откриване“ в Наредбата. Продажбата може да започне в един софтуер, в който няма свързани фискални устройства и да бъде продължена и приключена в друг, продажбата може да започне в уеб базирана / облачна система, продажбата може да бъде открита месеци преди</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изискването за блокиране на функционалността за откриване и приключване на продажба при липса на свързаност с ФУ остава. Направена е промяна, съгласно която блокирането на функционалността се ограничава до конкретно работно място.</p>
--	---------------------	---

<p>получаването на стоката или услугата и получаване на плащането (т.е. между откриването и приключването ще седи месеци „отворена“ - т.е. много е вероятно да бъде открита на едно фискално устройство и приключена на друго) и т.н.</p> <p>Предложението ни е точка 8 да отпадне, защото точка 10 от същото Приложение ясно указва какво трябва да се случи при приключване на продажба: „10. При приключване на продажба софтуерът задължително подава команда към фискално устройство: ...“</p>		
<p>„Чл. 52и. ... (2) Лицата по чл. 118 ал. 18 от ЗДДС са длъжни при поискване да осигурят на органите по приходите достъп до информацията по ал. 1 през потребителския интерфейс на софтуера с възможност за експорт и копиране на информацията. (3) Когато работата на софтуера е свързана с получаване или подаване на информация от или към други софтуери или модули от информационни системи, чиято функционалност не е пряко свързана с управление на продажбите, лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС съхраняват информацията, създавана чрез тези софтуери (модули от информационни системи) в сроковете по чл. 38, ал. 1 от ДОПК и при поискване предоставят достъп до нея с пълни права за четене и експорт на данни.“ и „§ 59. Създава се приложение № 29 към чл. 52а: „Приложение № 29 към чл. 52а. Изисквания към софтуерите за управление на продажбите в търговски обекти ... 20. Чрез потребителски интерфейс софтуерът осигурява достъп до създаваните чрез него данни в сроковете по чл. 38, ал. 1 от ДОПК. При архивиране на базата данни, софтуерът осигурява създаване и поддържане на архив, както и достъп до архивните данни в сроковете по чл. 38, ал. 1 от ДОПК през потребителски интерфейс. 21. Софтуерът следва да осигурява чрез потребителски интерфейс</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направена е промяна в Приложение №29 – добавена е нова т. 21 със следния текст: Когато софтуерът е част от или е свързан с интегрирана информационна система за управление на продажбите/търговската дейност на лицето по чл. 3 и използваната технология за реализацията му не позволява изпълнението на всички или на част от изискванията по т. 16, 17, 18, и 19, изпълнението на тези изисквания следва да бъде осигурено чрез функционалността на интегрираната система</p>

<p><i>визуализация и експорт на данни от базата данни в табличен вид, файлов формат XLS/XLSX или CSV, при прилагане на следните филтри: За търговец (при SaaS); За период (от дата до дата) и/или За търговски обект (всички или конкретно посочен) и/или За ФУ, на което са регистрирани продажбите (всички ФУ или конкретно ФУ) и/или За работно място (всички или конкретно посочено) и/или За оператор (всички или конкретно посочен).“</i></p> <p>В голяма част от търговските обекти, особено големите магазини, мобилните търговски обекти на дистрибуционни фирми (мобилни търговци, използващи мобилни устройства/смартфони за управление на продажбите и управление на фискални устройства) и други, софтуерните продукти, които работят на местата за продажби и попадат в обхвата на Наредбата, са тясно специализирани. Тяхната функционалност се свежда до получаване на данни от друга Система за управление на бизнеса на предприятието (ERP, Складов софтуер, Счетоводен софтуер) в началото на работния период (обикновено един работен ден), извършване на продажби с управление на фискални устройства и отчитане на пълната информация за извършените продажби, плащания и т.н. в реално време или в края на деня към Системата за управление на бизнеса. В началото на следващия работен ден в специализираните системите за управление на продажбите се зарежда нова актуална информация, необходима само за целите на извършване на продажбите от конкретното работно място - например обекти само за конкретна търговска зона, продукти от продуктовата група, за която отговаря търговския представител, цени за конкретния ден, задължения на конкретни обекти и т.н. Това означава, че в тези тясно специализирани системи за управление на продажбите (особено в областта на ПОС софтуерите и Мобилните продажби) има актуална информация за продажбите само в рамките на работния ден. Поради тази причина е практически невъзможно да бъдат изпълнени изискванията за предоставяне, през потребителския интерфейс на тези специализирани модули, на информация за продажбите за период от 5 години.</p> <p>В големите търговски, производствени и дистрибуционни фирми обикновено се използват множество различни софтуери, интегрирани помежду си - т.е. продажба например може да бъде направена от един софтуерен продукт, а плащането да бъде отчетено в друг софтуерен продукт.</p> <p>В почти всички случаи разработчиците на тези системи са и различни юридически лица - т.е. напълно е възможно част от продуктите да попадат, а</p>		
--	--	--

	<p>други не, в обхвата на Наредбата.</p> <p>Предложението ни е осигуряването на данни за продажбите и друга информация да бъде задължение на търговеца, а не на конкретни софтуерни продукти и модули, които ползва, защото това практически е невъзможно.</p>		
Владимир Георгиев	<p>Искам да изкажа своята активна гражданска позиция, относно заложените блокировки на ЕСФП при липсата на комуникация между нивомерната измервателна система (НИС) и централното регистриращо устройство (ЦРУ), което е част от ЕСФП тип 31 в обекта. В тази хипотеза следва да блокират всички ЕСФП (тип 31 и тип 3) в обекта и всички продажби на стоки/услуги да се преустановят. Обръщам Ви внимание, че ще бъдат блокирани продажби на стоки/услуги, които се отчитат в данъчни групи "А" и "Б", като например: винетки, заплащане на тоалетна, кафе, вестници, ADBLUE, добавки за гориво и други...</p> <p>Каква вина имам аз като шофьор-потребител, които е карал 200-300 км. МПС и искам да спра на единственият обект в района, за да си закупя например: вода, кафе и вафла, че НИС на бензиностанцията/газстанцията/метанстанцията поради някаква причина е загубила връзка с ЦРУ и аз не мога да направя покупка на стоки/услуги, извън група "В"???</p> <p>Не се ли нарушават правата ми на потребител??? Нямам ли право да си закупя вафла, каква е връзката на този артикул с течните горива???</p> <p>Защитавам позицията, че при липса на комуникация между средствата за измерване в състава на ЕСФП не трябва да се извършват продажби/зареджания на гориво, тъй като не могат да бъдат отчетени коректно от ЕСФП. От своя страна това води до предпоставки за злоупотреби от задължените лица. Убеден съм, че общият оборот, отчетен в данъчна група „В“ за всеки търговски обект с ЕСФП е по-голям от този в данъчна група „Б“ или „А“. Фокуса за потенциалната щета за бюджета според мен трябва да бъде върху натрупания оборот в данъчна група „В“.</p> <p>Смятам, че при загуба на връзка между НИС и ЦРУ на ЕСФП тип 31 в обекта трябва да се блокират всички продажби, които се отнасят само за зареджания на течни горива, които се регистрират и отчитат в данъчна група „В“.</p>		<p>ЕСФП не прави разлика между продажба на горива и стока от друга данъчна група. Затова когато блокира ЕСФП от него не може да се продаде нищо.</p>
БАСКОМ	Съгласно ежегодно проучване на БАСКОМ за състоянието и развитието на		

<p>софтуерния сектор в България (Барометър на софтуерната индустрия 2017), компаниите от бранша оперират, спазвайки всички данъчни и фискални закони, и са внесли близо 316 млн. лв. (2016 г.) и 360 млн. лв. (прогнозни данни за 2017 г.) данъци в бюджета само с едва 22 000 служители вероятно най-високите плащания към бюджета на база наето лице.</p> <p>Поради тези причини оценяваме положително усилията на държавата за законодателни промени по отношение повишаване на събираемостта от данъчни субекти, опериращи в сивия сектор, и подкрепяме изцяло целите и духа на предложеното законодателство.</p> <p>Следва да се обърне сериозно внимание предложените законодателни промени да НЕ създадат непосилни или силно ограничителни изисквания към софтуерните системи.</p> <p>Често големи компании ползват един и същ софтуер както за обслужването на точки на продажба, където е налице задължение за издаване на фискален бон, така и за корпоративни сделки, които се плащат по банков път, а и за друг вид дейности, които не са продажби (примерно, отчитане на производство, резервации, сервизна дейност, CRM функционалност и мн. др).</p> <p>В тази връзка бихме желали да обърнем сериозно внимание върху прецизиране и оптимизиране и на следните текстове в ЗИС и Наредба № Н-18:</p> <p>1. Ясно и точно описание кой софтуер попада в обхвата на промените на Наредба № Н-18. Съгласно последните промени в ЗИС, такава дефиниция е въведена, но заложените текстове могат да бъдат субективно интерпретирани.</p> <p>ЗДДС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 84. (нова - ДВ, ф. 24 от 2018 г.) ”Софтуер за управление на продажби в търговски обет“ е всеки софтуер или модул от софтуер, независимо от технологиите за реализацията му, използван за обработка на информация за извършване на продажби на стоки И/ИЛИ услуги в търговски обет, за които е налице задължение за издаване на фискален бон.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Дефиницията за софтуер за управление на продажбите в търговски обект е дадена в ЗДДС. За целите на наредбата се въвежда и следното определение на понятието „управление на продажбите“: „управление на продажбите“ чрез използване на софтуер за управление на продажбите в</p>
---	---------------------------	--

<p>Много от приписваните на софтуера функционалности всъщност се отнасят до т.нар. Firmware (permanent software programmed into a read-only memory).</p>		<p>търговски обект е процес по автоматизирана обработка на информация за извършване на продажби на стоки или услуги, включващ проследяване върху движението на стоките или изпълнението на услугите от заявяването им до тяхното предоставяне и/или извършване на плащане.“</p>
<p>2. Изискване за предоставяне на „надлежащо документиран source-код на софтуера“ (Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18, чл. 52е (1), т.2). Кодът представлява чувствителна информация — продукт на интелектуална собственост на компанията, фирмено ноу-хау, търговска тайна и др. Предоставянето на source-код невинаги е практически възможно. Често в мултинационални компании е трудно да бъде взето такова решение самостоятелно от страна на българските партньори в оперативен порядък. Реално предоставянето на source-код е действие, което би ограничило свободната конкуренция и подлежи на директни санкции.</p> <p>Друг проблемен аспект на този член е липсата на процедура за обработка и надеждно охранение на предоставения/изискания source-код. Това поражда сериозни опасения за възможното му „изтичане“ и по същество представлява реален риск за пробив в сигурността на съответните системи. Такава слабост в корпоративната сигурност, например, би направила проблематична работата на компании в чувствителни за националната сигурност сектори.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>В чл. 52в, ал. 2, т. 3 се изисква само source code на изпълнимия файл за достъп и извличане на данни от БД на софтуера в структуриран четим вид. Направена е и промяна в текста на чл.52е, ал. 1, като е дадена възможност алтернативно производителят да осигури контролирана среда и да съдейства на експерта за провеждане на изпитвания на софтуера, с оглед установяване на причините за установеното несъответствие</p>
<p>3. Изискване за предоставяне на „всяка нова версия на софтуера“ (Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18, Чл. 52в (3)). Поради липсата на единен браншови стандарт, всяка компания избира своя уникална система за категоризиране на новите версии на своя софтуер.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 118, ал. 14 на ЗДДС е посочено, че в декларацията се посочва версията на софтуера, което предполага подаване на</p>

	<p>Доколкото е обичайно с 1.0 да се обозначава първоначалната версия на програмата, то впоследствие всяка компания избира различен подход (последователни естествени числа, само нечетни, букви и т.н.). Нещо повече, производителите разграничават „major“, „minor“ и „revision/ patch“ версии/номерации. Първият термин обозначава значителна промяна в кода, такава, че или новата версия е несъвместима с предхождащите я, или към нея са добавени съществени нови характеристики. Логично „minor“ версиите обозначават по-малки промени, а третата категория — промени, свързани с отстраняване на по-късно установени технически проблеми.</p> <p>Така записан, текстът е неработещ, тъй като има компании, които ежедневно създават т.нар. „пачове“, т.е. по смисъла на наредбата това е нова версия, която следва да се декларира в НАП, преди да може да се ползва от клиента. Това объркване ще доведе до абсурдната ситуация дребен технически проблем да не може да бъде отстранен преди волеизявление от страна на регулаторния орган. Това на пръв поглед изглежда като бизнес проблем /компаниите ще са поставени в изчакване/, но крие и по-сериозни рискове. Например при пробив в информационната сигурност на стратегически обект няма да може да се реагира, преди НАП да разрешат това.</p> <p>Не е отчетена и спецификата на различните софтуерни решения — някои компании поддържат системи с множество партньори и разработчици в цял свят, които създават ежедневно стотици нови външни модули и самият им бизнес модел е базиран на основата на индивидуализирани решения. Ето защо предлагаме думата „версия“ да отпадне. Веднъж направена регистрация за определен продукт/софтуер, тя да важи за всички негови версии. да се въведе повторно регистриране единствено при промяна на статута на производителя [напр. продажба на продукта на друг производител или смяна на мажоритарната собственост на компанията и др./.</p>		<p>такава декларация за всяка пускана на пазара версия. Подаването на декларация ще бъде максимално улеснено от разработената електронна услуга от НАП.</p>
	<p>4. Отговорност на производителя/разпространителя на софтуер. Подкрепяме необходимостта да се инкриминират действията по създаване на софтуер, който има специално разработена функционалност, улесняваща Неотчитането на касови бележки. В този дух на закона, при наличие на</p>	<p>Приема се</p>	<p>Съгласно чл. 52е, ал. 1 от НИД при установяване на несъответствие с изискванията в Приложение №29 на</p>

<p>проблем в софтуера, е редно преди всичко да се изясни дали има умисъл в действията на разработчиците, или се касае да технически проблем, за да се разграничат последващите санкции. Регистрацията на софтуера де факто би следвало да означава, че софтуерът "by design" няма клавишни комбинации, тайни команди или други функции, създадени от производителя и улесняващи търговеца да укрива приходи.</p> <p>Обезпокоително е, че съгласно заложените текстове, производителите/разпространителите на софтуер могат да бъдат подведени под отговорност за действия, които не са под техен контрол. Какво се случва, ако търговецът е недобросъвестен и е намерил вратичка/бъг да заобиколи коректния начин за работа със софтуера? Образно казано се инкриминира и производителят на „оръжието” наравно с онзи, който го използва по нерегламентиран, престъпен начин.</p> <p>Такова изискване противоречи и на самата природа на софтуерните лицензи. Всеки от тях — както свободен, така и комерсиален, съдържа текстове за ограничаване на отговорността (...in no event shall the authors or copyright holders be liable for any claim, damages or other liability...). Ако отговорността не е у ползвателя, това би могло да доведе до парадокса за всяка данъчна измама, свързана с неотчитане на приход чрез фискално устройство, да има привлечена като съучастник софтуерна компания.</p> <p>По аналогия с GDPR също така е необходима процедура за налагане на санкции с нарастваща тежест, като едва последната от тях да бъде deregистриране. Преди да се свали даден софтуер от регистъра, да се даде възможност на производителя да установи дали той не е модифициран, а също така възможност, ако е извършен неумишлен пропуск, който неволно създава предпоставки за злоупотреби, във фиксиран срок този пропуск да бъде коригиран.</p> <p>В заключение считаме, че е необходимо провеждане на по-задълбочена оценка на въздействието на конкретните промени в ЗДДС и Наредба № Н-18 и прецизиране на оповестените данни. Цитираме: „укритият оборот в обекти, в които се използват софтуери за управление на продажбите, се движи в рамките на 30 % - 70%“. Тази оценка е доста неточна, може само в един обект да е 70 % в останалите 30% и това твърдение пак ще е вярно, но</p>	<p>функционалността на софтуер, за който е подадена декларация, органът по приходите може да възложи експертиза. Целта на експертизата е именно установяване дали несъответствието е допуснато от търговеца или използващият го търговец е направил промяна в неговата функционалност след закупуването му.</p> <p>Направена е и промяна в текста на чл.52е, ал. 1, като е дадена възможност алтернативно производителят да осигури контролирана среда и да съдейства на експерта за провеждане на изпитвания на софтуера, с оглед установяване на причините за установеното несъответствие.</p>
---	--

	<p>не и информативно спрямо общата картина.</p> <p>В случай, че горните фундаментални проблеми бъдат коригирани, то е достатъчно да се разгледат и комбинират най-добрите европейски практики, например тези във Франция и Германия - да се сертифицира процесът по създаване и обновяване на софтуера (с одит на всяка една година) и да се създава одит лог, включващ всяка една операция.</p> <p>Франция Закон - VAT anti-fraud law в сила от 01.01.2018 г. Накратко се изисква:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Търговецът да ползва сертифициран софтуер или да има сертификат за съответствие от 		
	<p>производителя, че използваният софтуер е „в съответствие“ с изискванията;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Софтуерът се сертифицира от сертификационен орган. Производителят също може да издаде сертификат; - Изискванията към софтуера са: да не може да се коригират сделки, сигурност на информацията, начини по които се съхранява и архивира информацията; - Няма отношение към версията, важи за всички версии; - Отговорност носи ползвателят; - Глобата е 7500 евро на всеки 60 дни на несъответствие; - Ясна дефиниция за кои софтуери се отнася. <p>Източници: https://www.service-public.fr/professionnels-entreprises/actualites/A12301 http://www.cegid.com/fr/blog/npouvelle-pbligation-logiciel-conforme-loi-anti-fraude-tva/ http://bofip.impots.gouv.fr/bQfip/10693-PGP?branch=2</p> <p>Германия: Закон - Principles for the orderly management and storage of books, records and documents in electronic form and data access (GoBD) в сила от 2015 г. Философията на закона е аналогична. и основните изисквания са както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accounting and Recordkeeping; 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Requirements for the regularity of accounting; - Unalterability of the bookkeeping; - Need to implement accounting controls and monitor the accounting process; - Procedural documentation; - Софтуерите се сертифицират за съответствие. <p>Източници: https://audicon.net/themen/tax-compliance/gobd/ https://www.digitalbusiness-cb'ld.de/denkfabrik-startet-gobd-zertifizierung-von-erp-software https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Monatsberichte/2015/04/Inhalte/kapite'-3-Analysen/3-2-Steuerliche-buchfuehrungs-und-aufzeichnungspflichten.html</p> <p>Австрия и Дания: да се декларира съответствие на софтуера с данъчното законодателство.</p> <p>Бихме искали отново да заявим готовността на представителите на ИТ индустрията да продължат коректното си отношение към държавата и законодателството, както са го правили досега.</p> <p>Надяваме се нашите коментари и предложения да бъдат взети под внимание при финализиране на промените в Наредбата, като оставаме на разположение за предоставяне на допълнителна експертиза по темата.</p>		
БАДФУ	<p><u>Предложения:</u> <u>Относно § 15 В чл. 22 ал.2 се изменя така :</u> „(2) Сервизен техник на вписаното в свидетелството за регистрация на ФУ лице, извършващо сервизно обслужване и ремонт, извършва демонтаж на фискалната памет. При смяна на ФП задължително се извършва и смяна на КЛЕН. Преди смяната на КЛЕН сервизният техник експортира записаната в нея информация в структуриран вид във файл от типа xls/xlsx, подписва файла с електронен подпис и го предава за съхранение на лицето по чл. 3 заедно с КЛЕН.“</p> <p><u>Предложение :</u> да бъде сменен формата на файл от типа xls/xlsx в CSV файл или друг вид, използваем за целите на НАП.</p>	Приема се	Променен е форматът на файла – в тип CSV. Извличането на информация от КЛЕН може да се направи и след смяната на ФП, вкл. и в офис на сервизната организация.

	<p><u>Мотиви : поради ограничение в тези формати на максималния брой редове (65536 реда в една страница- sheet) е невъзможно да бъде експортиран един пълен КЛЕН .(средно 1 000 000 бележки, по 10 реда) .</u></p> <p><u>Конвертиране на файл във формат xls/xlsx не може да бъде извършено без наличие на инсталиран MS Office или компоненти от него (MS Excel) на компютъра , на който се извършва конверсията. По този начин наредбата косвено ще задължи всички, ползващи такъв формат да си закупят MS Office пакет или компоненти от него.</u></p> <p><u>Забележка: Изчитането на информацията от КЛЕН с размер 4 GB директно от ФУ със скорост по интерфейс 115200 (най-често използваната) ще отнеме 7.5 часа за един КЛЕН, плюс прибавено време за экспорт в друг формат и запис на носител (около 9 часа). След конверсията на файла той може да нарастне над 5 GB размер , което предполага запис на носител с големи размери(Флаш или твърд диск).</u></p>		
	<p><u>Относно § 17. Член 31 се изменя така:</u></p> <p>„Чл. 31. (1) Сторно операция при рекламация или връщане на стока, при операторска грешка или при намаление на данъчната основа, след приключена сметка на клиента, се документира чрез издаване на документ от ФУ или ИАСУТД.</p> <p>(2) Сторно документът съдържа посочените в чл. 26, ал. 1, т. 1-9 реквизити, както и номер, дата и час на издаване на фискалния/системния бон, по повод на който се издава сторно документът, причината за сторно операцията и надпис „СТОРНО“. Когато документът се издава от ФУ, съдържа и индивидуалния номер на фискалната памет от фискалния бон, по който се извършва сторно операцията, а когато се издава от ИАСУТД, съдържа индивидуален номер на ИАСУТД от системния бон, по който се извършва сторно операцията.</p> <p>(3) При извършване на сторно операция се извършва и проверка за касова наличност във ФУ/ИАСУТД. Не се допуска извършване на сторно операция при недостатъчна касова наличност.</p> <p><u>Предложение : да се уточни , съгласно чл.31 т.3, кога при сторно операция</u></p>	Приема се	

<p><u>се изисква проверка на касовата наличност.</u></p> <p><u>Чл.31 т (3) - При извършване на сторно операция при рекламация , връщане на стока и намаляне на данъчната основа , се извършва и проверка за касова наличност във ФУ/ИАСУТД. Не се допуска извършване на сторно операция при недостатъчна касова наличност.</u></p> <p><u>Мотиви : Срока за сторно операция при операторска грешка , съгласно чл.31 т.4 се извършва до 7-мо число на месеца и касовата наличност в момента на сторното ще бъде нереална и сторното при операторска грешка ще бъде невъзможно от Чл.31 т3.</u></p> <p><u>Никъде в проекта за изменение на наредбата не е оставен вариант за издаване на сторно бележка от същия търговски обект, но от друго ФУ.</u></p> <p><u>Това ще доведе до невъзможност за рекламация или връщане на стока при повреда на същото ФУ, от което е издадена фискалната бележка при продажба. При това обстоятелство клиента може да потърси правата си по законов път чрез Комисията за защита на потребителя или друг законов път при невъзможност за връщане на стока или рекламация от лицето по чл.3.</u></p>		<p>По отношение на възможността за издаване на сторно бележка от друго ФУ, включително и от друг търговски обект и до настоящите предложения за изменения не е съществувала пречка да се извърши.</p>
<p><u>Относно § 25 Глава седма се изменя така :</u></p> <p><u>Чл. 45. (1) Лицата, които кандидатстват за издаване на разрешение, трябва:</u></p> <p><u>3. да имат сключени трудови договори със сервизни техници, които са завършили минимум средно образование и са преминали курс за обучение за сервизно обслужване при производителя на конкретния тип ФУ/ИАСУТД;</u></p> <p><u>Предложение : Да не се упоменава видът на сключените договори със сервизните техници или да се добави и/или други договори, на основанието на които същите полагат труд в дружеството.</u></p> <p><u>Мотиви : Лишават се собствениците на малките търговски дружества да работят като сервизни техници, предвид на това, че:</u></p> <p><u>-Собственик на ЕООД не може да се самоназначава на трудов договор.</u></p> <p><u>-Ако съдружниците в ООД полагат труд, извън работата си по трудовото правоотношение като сервизни техници, например като самоосигуряващи се</u></p>	<p>Приема се</p>	

<p><u>лица в същото дружество, осигуряването се извършва едновременно и на двете основания, в увеличение на осигурителната тежест.</u></p> <p><u>-До момента не е издавано становище, какъв следва да бъде видът на договорите, сключени със съдружниците в търговско дружество.</u></p>		
<p><u>Относно § 25 Глава седма се изменя така</u> Чл. 49б.</p> <p>(2) Преди и след извършване на сервизно обслужване/ремонт на ФУ/ИАСУТД, включително ЕСФП, лицата, които го извършват, подават по електронен път уведомление. Уведомлението се подава чрез използване на квалифициран електронен подпис в WEB базирано приложение на интернет страницата на НАП по образец съгласно приложение № 27.</p> <p><u>Предложение: да се въведе интеграционен формат или импорт на данни с електронен подпис , с които сервизните софтуери, водещи досиета на ФУ да изпращат гореописаните данни по ремонти и сервизно обслужване , без да е нужно да се използва единствено и задължително само WEB приложението на НАП.</u></p> <p><u>Мотиви: Това ще изключи ненужно попълване на няколко формуляра, касаещи няколкократно въвеждане на едни и същи данни и ще разтовари WEB приложението на НАП .</u></p> <p><u>Предложение относно проверка състоянието на ФУ : За безпроблемната работа на сервизите и бързата диагностика на ФУ да се предвиди възможност за достъп на лицето , сервизиращо съответно ФУ до състоянието му в момента в сървъра на НАП с минимална информация и достъп с електронен подпис. Минималната информация може да бъде например : дата и час на последна комуникация със сървъра на НАП , номер на последно предаден Z отчет и др , касаещи проверката на нормалната комуникация на съответното ФУ със сървъра на НАП.</u></p> <p><u>Мотиви: Лесно и бързо установяване статуса на съответното ФУ от лицето , сервизиращо ФУ с цел подобряване и осигуряване на безаварийна работа и непрекъсваемост на предаваните данни в НАП. С наличието на такава възможност сервизните лица ще могат да вземат съответните навременни</u></p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Същото ще бъде разгледано и обсъдено впоследствие.</p>

<p><u>мерки за ремонт и диагностика на фискалните устройства и ще се подобри навременното предаване на данните от ФУ към сървъра на НАП</u></p>		
<p><u>Относно чл.50 т.6</u> (б) При приемане на ФУ за ремонт сервизният техник съставя протокол в два екземпляра, в който задължително посочва датата, часа и причината за приемане. В този случай паспортът придружава ФУ. <u>Предложение : При приемане на ФУ за ремонт се съставя протокол в два екземпляра , в който задължително се посочва датата, часа и причината за приемане. В този случай паспортът придружава ФУ.</u> <u>Мотиви : В много сервизи на ФУ работят повече от двама сервизни техници и дейността по приемането се извършва от приемчик. Едва след приемането на ФУ в сервиз става ясно кой точно сервизен техник (обикновено който се освободи пръв) ще отремонтира бързо и в срок приетото ФУ. Премахването на „сервизен техник“ няма да промени ангажиментите на лицата сервизиращи ФУ и ще облекчи дейността им.</u> <u>Пояснение: Да се уточни как се процедира влизането в сервиз на ФУ , на което лицето по чл.3 е забравило паспорта и кой е правилния подход:</u> <u>Вариант 1 – Не се приема на сервиз (лицето по чл.3 може да идва от далеч и това ще забави ремонта с времето на още едно връщане на лицето по чл.3);</u> <u>Вариант 2 – Приема се на сервиз като в сервизния протокол се вписва „Без паспорт“ и данните в паспорта се вписват при предоставяне на паспорта при приемането на ФУ от сервиз ;</u></p>	<p>Не се приема</p>	<p>Задължението за приемане, отстраняване на повреди във ФУ, както и всички други дейности, свързани с обслужването на ФУ се извършват от сервизните техници.</p>
<p><u>Относно чл.52 т.1</u> Чл. 52. (1) Срокът за ремонт на ФУ, с изключение на смяна на ФП по чл. 22, е не повече от 2 работни дни на територията на градовете и не повече от 4 работни дни на територията на селата от момента на повредата, съответно от уведомяването на сервиза. Предложение: Чл. 52. (1) Срокът за ремонт на ФУ, с изключение на смяна на ФП по чл. 22, е не повече от 2 работни дни на територията на градовете и не повече от 4 работни дни на територията на селата от момента на повредата , вписана в паспорт на ФУ или уведомление на сервиза , надлежно разписано с</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Начинът на уведомяване между двете лица е въпрос на договорни взаимоотношения между страните.</p>

<p>протокол.</p> <p>Мотиви: „Уведомяването на сервиза“ е изключително абстрактно понятие. В много случаи лицето по чл.3 уведомява по телефона сервиза , че има някаква повреда във ФУ (Нещо ми се развали касовия апарат) и след това го носи за ремонт след 5 дни. Как да се процедира от сервизите на ФУ в този случай, след като сроковете за ремонт на ФУ вече са изтекли. „Уведомяването на сервиза“ или трябва да се премахне или да се конкретизира. Не може сервиз на ФУ да носи отговорност за просрочени срокове за ремонт на ФУ само заради това , че е уведомен. И до сега лицата по чл.3 злоупотребяват с това и при проверка на НАП, твърдят че са се обадили на сервиза , но те все още не са дошли в търговския обект.</p>		
<p><u>Относно чл.52в ,т.(6)</u></p> <p>(6) При преустановяване производството/разпространението на софтуер, за който е декларирано съответствие по реда на чл. 52б ал. 1, производителят/разпространителят уведомява НАП за това обстоятелство в 14-дневен срок от настъпването му по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП. Това се отбелязва в публичния електронен списък със софтуерите,</p> <p><u>Предложение: При преустановяване производството/разпространението и поддръжката на софтуер , за който е декларирано съответствие по реда на чл. 52б ал. 1 , производителят/разпространителят уведомява НАП за това обстоятелство в 14-дневен срок от настъпването му по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчноосигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП. Това се отбелязва в публичния електронен списък със софтуерите,</u></p> <p><u>Мотиви: Възможно е една софтуерна фирма да прекрати производството и разпространението на софтуер , деклариран по реда на чл.52б ал.1 , но да продължи да го поддържа. Прекратяването на производството и разпространението на един търговски софтуер не трябва задължително да води до отпадането му от списъка на НАП и забраната да се използва повече от лицата по чл.3. Това ще доведе до недоволство във всички , които ползват</u></p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в текстовете на НИД (чл. 52в, ал. 6 и Приложение №35) Следва да се има предвид, че преустановяването на производството/разпространението и/или поддръжката на софтуер, за който е декларирано съответствие, не води автоматично до заличаването му от публичния списък.</p>

<p><u>такъв тип софтуер и ще ги принуди да закупят нов , след като те добросъвестно са закупили софтуер от списъка на НАП.</u> <u>Напомняме само че смяната търговски софтуер е свързана с много дейности, прехвърляне и загуба на данни , време за интеграция и адаптация на персонала.</u></p> <p><u>Относно § 62 приложение 32 към чл.52ж,ал.1 ,т17</u> 17. Нефискални устройства, свързани към софтуера – по видове, брой и предназначение; <u>Предложение: да се конкретизира в приложение 32 към чл52.ж.ал.1 т17 понятието „нефискални устройства“(брой работни станции , фискални и нефискални принтери)</u> <u>Мотиви : Всички устройства и периферия с изключение на ФУ по смисъла на т.17 са нефискални устройства. Невъзможно е да се опишат всички монитори, мишки, клавиатури , рутери и др. компоненти на търговската система. Ако бъдат описани , това ще доведе до подаване на постоянна промяна и непрестанно подаване на нова информация и декларации (приложение 32) , подавани от лицата по чл.118,ал.18 от ЗЛДС при повреда и ремонт на компоненти от търговската система. Конкретизирането на важните за НАП промени в една търговска система ще доведе до улеснена работа на лицата , ползващи такъв софтуер. Все пак идеята не е да се откаже от ползването на търговски системи бизнеса , а да улесни работата на НАП при проверки и повишаване на фискалната дисциплина.</u></p>	<p>Приема се</p>	<p>Направена е промяна в т. 16 на Приложение №32 – ще се посочват само нефискалните печатащи устройства.</p>
<p>Относно сроковете, описани в преходни и заключителни разпоредби :</p> <p>Относно сроковете по § 69. (1) В § 31, ал. 1 от преходните разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № Н-18/2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства (ДВ, бр. 76 от 2017 г.) навсякъде думите „30 септември 2018 г.“ се заменят с „30 юни 2019 г.“. 77</p> <p>(2) Лицата по чл. 3, използващи ЕСФП, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба и на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства (ДВ, бр. 76 от 2017 г.) в срока по ал. 1.</p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>

<p>Предложение : Предлагаме всички фискални устройства, несъответстващи на новите изисквания да бъдат подменени поетапно в рамките на 1 година след обнародване на наредбата . Това може да стане със забрана за промяна на всички обстоятелства , касаещи статуса на фискалните устройства : смяна на адрес , смяна на ФП , смяна на КЛЕН и др в този период. С тази забрана между 50 и 60% от ФУ ще бъдат подменени с минимални разходи за бизнеса , като това ще стане без излишни недоволства и поетапно.</p> <p>Мотиви : Практиката до сега показва , че лицата по чл.3 чакат последния момент за смяна по сроковете , описани по горе. Това неминуемо ще доведе до неестествено струпване по сервизите и дилърите на ФУ , изчаквания , нерви и недоволство към сервизите и държавните институции.</p> <p>При забрана на промяна в обстоятелствата от определена дата (например 1 януари 2019 година) , подмяната реално ще започне много по рано и ще протече поетапно. До изтичане на крайния срок по наши данни ще бъдат подменени повече от 30-40 % от касовите апарати на пазара .</p> <p>Този подход на смяна на ФУ ще спести около 1 трета от парите , които ще вложи бизнеса в подмяната на ФУ (спестени около 20 000 000 / двадесет милиона лева /), като вместо плащане за смяна на Ф.Памет, КЛЕН или друга смяна на обстоятелствата, лицата по чл.3 ще доплатят за ново ФУ при настъпване на промяна на такова обстоятелство.</p> <p>Това лесно може да се постигне без усилия и средства от НАП , със забрана на тези смени на обстоятелства директно със забрана в сървъра.</p>		
<p><u>Относно сроковете по § 74. (1)</u> Лицата, които извършват сервизно обслужване и ремонт, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в срок до 31 декември 2018 г., с изключение на лицата, които извършват сервизно обслужване и ремонт на ИАСУТД, които привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в срок до 31 декември 2019 г.</p> <p>(2) Всички издадени удостоверения за регистрация на сервизни фирми се считат за валидни до 31 декември 2018 г., с изключение на удостоверения за регистрация на сервизни фирми на ИАСУТД, които са валидни до 31 декември 2019 г.</p> <p><u>Предложение:</u> Срокът за привеждане на дейността си в съответствие на</p>	<p>Частично се приема</p>	<p>Предвиден е нов срок, в който лицата, които извършват сервизно обслужване и ремонт, да приведат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба.</p>

<p><u>лицата, които извършват сервизно обслужване да бъде 6 месеца след обнародване на наредбата.</u></p> <p><u>Мотиви: Срока , определен в проекта на наредбата е определен без да има ясен срок кога ще се появят новите ФУ. При положение, че до края на този срок още няма сървър на НАП и произведени ФУ от нов тип , как ще се спазят тези срокове или ако се спазят ще има изключително къс период за реакция и адаптация на лицата , сервизиращи ФУ.</u></p>		
<p>Относно сроковете по § 75. Параграф 27 влиза в сила от 1 октомври 2018 г.</p> <p>Предложение : Сроковете по параграф 27 да влязат в сила 6 месеца след обнародване на наредбата.</p> <p>Мотиви: Крайния срок от 1 октомври 2018 година е крайно недостатъчен за преправяне или дописване на софтуерите за продажба в търговски обекти и привеждането им в съответствие с измененията в наредбата. Не може да бъде поставен такъв краен срок , след като до тогава няма да има още произведени ФУ от нов тип , които тепърва ще кандидатстват за разрешителни в БИМ , ще се изпитват, и чак тогава ще влязат в производство. Без наличие на нови ФУ на пазара е невъзможно започването на промените по софтуера , касаещи промените в наредбата и въвеждането им в съответствие с новите разпоредби. Невъзможно е толкова много нови функции в новите ФУ да бъдат интегрирани в търговските софтуери без да има произведени ФУ в съответствие с промените в наредба Н-18. В случая се касае за глобална промяна в логиката на търговските софтуери , касаещи новите функции като видове сторно , сторно на фактури , кредитни известия и множество справки в одиторски профили и промени в логиката и таблиците на БД.</p> <p>Не е възможно сроковете по параграф 27 да бъдат по кратки от сроковете за подмяна на ФУ и да се пише софтуер с неизвестни , които тепърва ще се произвеждат (новите ФУ). Основните изисквания по параграф 27 са пряко свързани с управлението на ФУ с нови функции , които са водещите във всяка една система и софтуер за продажби.</p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>
<p><u>Относно сроковете по § 76. (1) Параграф 28 влиза в сила от 1 октомври 2018 г.</u></p> <p>(2) Регистрираните по ЗДДС лица, които използват софтуер за управление на продажби привеждат дейността си с изискванията на § 28 в</p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>

	<p>срок до 31 март 2019 г. Тези лица подават информация за използвания от тях софтуер в срок до 31 май 2019 г.</p> <p>(3) Нерегистрираните по ЗДДС лица, които използват софтуер за управление на продажби привеждат дейността си в съответствие с изискванията на § 28 в срок до 30 юни 2019 г. Тези лица подават информация за използвания от тях софтуер в срок до 31 август 2019 г.</p> <p>Предложение : Сроковете за интеграция по параграф 28 да бъдат съобразени с факта , че в повечето случаи няма да се налага само ъпдей на сегашните софтуери , а изцяло нова инсталация на софтуер , която отнема време около 5-7 дни за прехвърляне на данни и обучение на персонала.</p> <p>Нормалните срокове според нас са 5-6 месеца след приключване на сроковете по параграф 28.</p> <p>Мотиви : Голяма част от софтуерите за продажби на пазара са на фирми производители , които вече не съществуват или отдавна не са на пазара и нямат поддръжка. Тези софтуери ще трябва да бъдат изцяло подменени с други , съответстващи на промените в наредбата (около 30%). Производството и промяната на нов тип софтуери или ъпдей на съществуващи е дълъг и сложен процес , който отнема планиране , време и много човешки ресурс. Не е възможно в такива срокове да се пренапише софтуер , най малкото , че не се знае още какво трябва да се прави в детайли и няма още излязла наредба. Липсата на ФУ от нов тип и с новите функции допълнително ще забави създаването на софтуер за продажби , тъй като основните нови функции в бъдещите ФУ също не са ясни.</p>		
БПГА	<p>Някои от разпоредбите в предлагания текст следва да бъдат допълнени, а някои положения изяснени преди той да стане окончателно част от нормативната база. В тази връзка бих искал да направя следните коментари и предложения, които са резултат от експертна оценка на промените и които сигурен съм ще допринесат за по-качествено прилагане на изискванията:</p> <p>1. БПГА предлага текстът на § 15 от проекта да добие следната редакция: § 15. В чл. 22 ал. 2 се изменя така: „(2) Сервизен техник на вписаното в свидетелството за регистрация на ФУ</p>	Не се приема	Променен е текстът на чл. 22 ал. 2 - Извличането на информация от КЛЕН може да

	<p>лице, извършващо сервизно обслужване и ремонт, извършва Демонтаж на фискалната памет. При смяна на ФП задължително се извършва и смяна на КЛЕН, който се предава за съхранение на лицето по чл. 3, като предаването се удостоверява с протокол, подписан от него и сервизния техник“</p> <p>Мотиви: КЛЕН съдържа около 60 000 000 реда. Експорт на информация от КЛЕН при текущо използваните ФП отнема около 3 дни, а при новите принтери, по данни на производителите, това ще трае около 3 часа, което отново е твърде дълго време, тъй като практически обектът за търговия с горива ще е блокиран. В допълнение няма и логика да бъде правен експорт на файла, тъй като информацията, която се съдържа в КЛЕН вече е изпратена до НАП. Още едно съображение да не се прави експорт във файл от типа xls/xlsx е, че Excel поддържа работа с 1 000 000 реда, т.е. един такъв файл трябва да съдържа 60 “sheets” всеки с по 1 000 000 реда. Работата с подобни файлове би била изключително тежка и бавна.</p>		<p>се направи и след смяната на ФП, вкл. и в офис на сервизната организация. Променен е и форматът на файла – в тип CSV.</p>
	<p>2. Проектният § 17 чл. 31, ал.4 поставя въпрос, които следва да бъде изяснен в текста на Наредбата или в допълнителна инструкция на НАП, а именно възможно ли е да се извършва „сторно“ при отложено плащане т.е. когато няма възстановяване на сума на обекта и ако да - как да става това? Отложеното плащане обикновено се практикува при корпоративни клиенти на петролните фирми, на които се издава фактура периодично (веднъж или повече пъти в месеца) за всички техни предходни зареждания на бензиностанциите</p>		<p>В случай че въпросът касае извършване на сторно операции при продажби на горива в контекста на новите разпоредби на чл. 31 от проекта, следва да се има предвид че разпоредбата на ал. 4 на чл. 31, чиято номерация става ал. 6 не допуска сторно операция при продажби на горива, натрупани през ЕСФП, и на стоки или услуги, които не са програмирани и регистрирани с наименованието си и с единична цена, ако такава програмиране се изисква съгласно чл. 27, ал. 3.</p>
	<p>3. В § 25 чл.49б до добие следната редакция: „Чл. 49б. (1) Преди и след извършване на сервизно обслужване/ремонт</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с настоящия проект на</p>

<p>на средства за измерване, работещи в състава на ЕСФП, лицата, които го извършват, подават по електронен път уведомление. <u>Уведомленията се подават в срок до 24 часа след извършване на интервенцията</u>, чрез използване на квалифициран електронен подпис в ЛЕВ базирано приложение на интернет страницата на НАП по образец съгласно приложение № 26.</p> <p>(2) Преди и след извършване на сервизно обслужване/ремонт на ФУ/ИАСУТД, включително ЕСФП, лицата, които го извършват, подават по електронен път уведомление. <u>Уведомленията се подават в срок до 24 часа след извършване на интервенцията</u>, чрез използване на квалифициран електронен подпис в WEB базирано приложение на интернет страницата на НАП по образец съгласно приложение № 27. “</p> <p>Мотиви: В множество случай сервизното обслужване си извършва от мобилни екипи, които нямат достът до интернет, а често ремонтите се извършват в тъмната част на денонощието поради необходимост да продължи работата на обета. В тези ситуации приоритет на техника е да отстрани аварията, а не да потърси интернет свързаност за изпращане на уведомление. В тази връзка предлагаме 24 часов срок, в който НАП да получи съобщенията за извършено сервизно обслужване без това да затруднява дейността на екипите и бензиностанциите, като същевременно не се създават пречки пред контролната дейност.</p>		<p>НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Същото ще бъде разгледано и обсъдено впоследствие.</p>
<p>4. В §35, с измененията на Приложение № 2 се предвижда в определени случаи на загуба/прекъсване на връзка за повече от 15 минути ЕСФП да се блокира. В конкретните текстове обаче не е разписана каква е процедурата за разблокиране на системата. В тази връзка БПГА предлага това да бъде автоматичен процес, извършващ се след предаване на необходимите данни за прекъсването до НАП. Ако това предложение не бъде прието Сдружението настоява да бъдат създадени правила за деблокиране на ЕСФП, без това да причинява ненужни затруднения за икономическите оператори.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Не са посочени случаите, в които да може да се прилага автоматично разблокиране на ЕСФП. Трябва да се има предвид, че има различни причини за блокиране, поради което не може да се приложи автоматично разблокиране на системата.</p>
<p>5. В §49, Раздел 1, б. к) се създава изискване за неприемане на АДД когато попълненият номер липсва в базата данни на НАП. Така написано това условие ще блокира работата на обектите при обявяване на аварийна процедура на Българската акцизна централизирана информационна система</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Режимът на подаване на документи за доставка следва логиката за подаване на данни по реда на чл. 118, ал. 10 от</p>

<p>(БАЦИС). В този случай БАЦИС не издава номера на АДД а на документите се разпечатват вътрешни номера от търговските системи на нефтените бази. След възстановяване работата на БАЦИС, документите от базите ѝ се изпращат и тя генерира номера на АДД. Докато трае този процес (неизвестно колко време), цистерните извършват доставки по бензиностанциите, но АДД нямат номера и баркодове, т.е. доставката не може да се приеме в НАП. В тази връзка предлагаме да се предвиди нов документ, който да се въвежда при доставка в случаи на аварийна процедура на БАЦИС, а именно „Вътрешен акцизен номер при авария“</p>		<p>ЗДДС, респективно чл. 59а и 59б от Наредба №Н-18/2006 г. в информационна система „Контрол на горивата“, където при подаване на ЕДД и ЕДП, също не е допуснато отразяване на локален референтен номер на документа.</p>
<p>6. Според проектните промени в Наредба № Н-18 при аварийна, а и не само, подмяна на концентратор, фискален принтер или версия на софтуера, контролното число ще се промени и ЕСФП следва да се блокира. Текстът не предлага процедура как да се разблокира системата при описаните операции. В тази връзка БПГА предлага да бъде записана следната процедура:</p> <p>Сервизният техник след приключване на ремонта на обекта, влиза в сервизно меню с парола и потвърждава новото контролно число. Фискалният принтер изпраща съобщение към сървъра на НАП, че системата е отблокирана. В него се съдържа ключът за достъп на сервизния техник и новото контролно число. След приключване на ремонта чрез уведомление в WEB приложението на НАП се описва какъв е бил ремонта и новото контролно число. Лицето по чл. 3 от Наредбата от своя страна изпраща коригирана блок схема с описание на направените промени.</p> <p>По този описания начин приходната администрацията получава информация за новото контролно число от две места - от фискалното устройство на обекта и от уведомлението подадено в портала им с електронен подпис, което гарантира сигурност и верността на предадените данни.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>По отношение на създаването на контролното число, то се формира на база програмата на системата или по точно от Касовия модул и фискалния принтер. Концентраторът не участва в това формиране, поради спецификата на всеки един обект (различни средства за измерване, работещи под различни протоколи за комуникация). Формирането се извършва в БИМ след изпитване на фискалните системи.</p>
<p>7. БПГА настоява да бъде упоменато и ясно в текста на Наредбата кога промяна/обновяване на софтуера на обектите ще следва да бъде обект на нова процедура по преодобряване на ЕСФП в Българския институт по метрология. Според мнението на нашите специалисти с настоящия проектен текст всяка промяна в него, свързана например с промяна на картите отстъпки или отстраняване на бгг по него ще бъде</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Функционални изпитвания се извършват само и единствено при промяна на функционалността на дадено ЕСФП. Добавяне на допълнителни плащания с</p>

<p>практически блокирана. В този смисъл бихме искали да предложим, в проекта да бъде добавен кратък текст, който разделя софтуера на „ядро“, съдържащо метрологична и касова (фискална) част и „периферия“, съдържаща търговска част, специфична за всяка информационна система и петролна фитма. Промяна в метрологичното и фискално „ядро“ ще изисква преодобряване на ЕСФП от БИМ, докато изменения в търговската „периферия“ ще се извършват без необходимост от такава. Точните параметри на двата раздела следва да бъдат определени от държавните метрологични специалисти след влизане в сила на Наредбата.</p>		<p>карти не е промяна във функционалността на системата. В този случай след информирание на БИМ за добавяне на подобна промяна, се прави ново формиране на контролното число на ЕСФП без да се извършват допълнителни изпитвания. Касовият модул е един отделен файл, на който само се прави контролно число.</p>
<p>8. Сдружението предлага минимална промяна в текста на приложение №1 от текста на Наредба № Н-18, по специално в раздел Ш, т.5, б. п), която да придобие следната редакция:</p> <p>п) (нова - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) за ЕСФП тип 31- данни от нивомерната система за доставка и за налични количества и данни за продадените количества горива от сумарните броячи на средствата за измерване на разход, с точност до един литър.</p> <p>Мотиви: Няколко милилитра при суми от десетки или стотици хиляди не са от значение, но значително ще опрости системата на отчитане. В допълнение това ще прекрати настоящите различни тълкувания от контролните органи по райони, които често търсят разликите в няколко милилитра.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В Наредбата за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол са предвидени допустими отклонения, поради, което не е необходимо въвеждане на допълнително закръгляване.</p>
<p>9. Поради изразените многократно притеснения от БПГА относно осигуряването на работна среда за фискалните системи от страна на мобилните оператори, считаме за необходимо да бъде записан и текст, според който на устройствата, предаващи данни от обектите към НАП следва да се изписва дали има наличие на GPRS мрежа във всеки момент. Това ще спомогне ползвателите на тези устройства да са наясно доколко проблемите им със свързаността с НАП се дължат на обслужващия ги телеком или се дължат на друго обстоятелство. В тази връзка отново бих искал да подчертая необходимостта да бъде осигурена постоянна и работеща комуникационна мрежа от страна на мобилните оператори, тъй</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Фискалните устройства могат да отпечатват нивото на сигнала, а и голяма част от сегашните модели визуализират нивото на GPRS.</p>

	като противното ще означава загуби за търговците на горива, които няма да могат да бъдат възстановени.		
	10. Сроковете за привеждане в съответствие с новите изисквания на Наредбата са още един сериозен въпрос, който следва да бъде разгледан. Сдружението би искало да напомни, че при обектите за търговия с горива процесът по одобрение на ЕСФП е по-особен, с оглед необходимостта от одобряване на множество компоненти, които го оставят. Така например множеството модели бензиноколонки, използвани на територията на страната ще следва да бъдат одобрени като части от ЕСФП, което би отнело допълнително време поради различни конфигурации. В тази връзка БПГА би искала да предложи срокът за привеждане в съответствие да бъде 31.12.2019г., какъвто е предвиден за лицата, използващи ИАСУТД.	Не се приема	Сроковете са уредени в ПЗР на НИД на Наредба № н-18.
Митко Райчев	Изискването софтуерите да поддържат интерфейс на български език е дискриминационно спрямо останалите официални езици в Европейския съюз. В България работят огромен брой търговски обекти, използващи адаптиран софтуер от фирми от Европейския съюз. Тези софтуери не притежават интерфейс на български език. При налагане на това изискване, огромната част от тези фирми ще прекратят търговската си дейност в България. Това ще се наложи от сравнително ниския обем продажби на нашия пазар. Това са фирми, които в никакъв случай не допускат неспазване на законодателството. Затварянето на търговските им обекти ще доведе до сериозни загуби за бюджета от нереализиран стокооборот и закриване на работни места. По разумно би било да се повиши квалификацията на служителите в данъчната администрация, като се проведат курсове за изучаване на официалните езици в Европейския съюз.	Не се приема	Изискването не е дискриминационно. Съгласно чл. 3 от Конституцията на Република България официалният език в републиката е българският.
	При спрял сървър на НАП за повече от 72 часа, в така предложените изменения на наредбата, би следвало да се прекрати работа във всички търговски обекти използващи ФУ/ИАСУТД. Това би довело до непредвидими загуби за държавата. Смятам, че е необходимо да се предвиди и подобен случай.	Не се приема	НАП е създала организация на за непрекъсната работа на информационната среда.

	<p>До момента обема на предаваните данни през мрежата на мобилните оператори беше съпоставим за всички фискални устройства. При новите условия това ще се промени. Огромната част от търговците издават до 50 фискални бона на ден, докато малка част от търговците издават до 1000 фискални бона на ден на фискално устройство. Това поставя първата група в неравностойно положение спрямо останалите. Мобилните оператори вече опитват да прокарат идеята, визирайки втората група търговци за двойно вдигане на цените за абонамент.</p> <p>Подобно повишение на разходите на търговците, което не е еднократно, а постоянно за целия срок на функциониране на фискалните устройства, не е предвидено в мотивите.</p> <p>На определени места някои фискални устройства все по често губят връзката с мобилния оператор за ден два, което към настоящия момент не се отразява на работата на устройствата, но при новите изисквания, би било фатално за търговците. В наредбата никъде не е предвидено предоставяне на гаранция за свързаност от страна на мобилните оператори за всяко фискално устройство. Имайки предвид горното би следвало да се помисли в посока осигуряване на алтернативен канал за връзка на фискалните устройства със сървъра на НАП.</p>	Не се приема	Предложението за въвеждане на алтернативен начин на свързаност между ФУ/ИАСУТД и НАП не е обект на настоящия проект, но същото ще бъде обсъдено с цел анализиране на ползите и рисковете от него за евентуално бъдещо регламентиране.
	<p>Сроковете за подмяна на ФУ/ИАСУТД са нереалистични. Би следвало първо да се подменят устройствата там където са установени най-големите нарушения. След това да се установи за разумен срок, дали смяната дава очаквания резултат и след това поетапно да се подменят останалите устройства - например при установяване на нарушение или при смяна на фискална памет. По този начин няма да се пречи на изрядните търговци и няма да се създава излишно напрежение. При така посочените срокове има риск след изтичане на срока да няма достатъчно готови устройства по новата наредба на пазара (както се е случвало нееднократно - фактура за заплатено фискално устройство и писмо от производителя, че не могат да бъдат произведени необходимия брой фискални устройства).</p>		Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.
СИС Технологи я АД	СИС Технология АД и Булнекс АД, на базата на натрупаната експертиза в течение на годините по различните аспекти на фискализацията, и като производител, разпространител и сервиз на Фискални устройства, Електронни Системи с Фискална Памет, Интегрирани Автоматизирани		Всички

	<p>Системи за Управление на Търговската дейност, касов софтуер, софтуер за управление на бизнеса, терминали за самообслужване на бензиностанции и за обмяна на валута, в качеството си и на член и съосновател на БАРБС, Ви предоставя следното становище и предложения по споменатия проект за изменение и допълнение на Наредба Н-18 на МФ</p> <p>Срокове по Наредбата</p> <p>Практически е невъзможно спазването на срока по § 72. (1), а именно 31.03.2019 за деклариране на СУПТО от Производителите/Дистрибуторите и въвеждането му в експлоатация за голяма част от лицата по чл. 3, защото последното е крайната точка на дълъг процес, започващ от публикуването на окончателните текстове на Изменението на Наредба Н-18 в Държавен вестник. Обосноваме се с примерен график на дейностите до инсталирането на СУПТО в обектите на лицата по чл. 3 (ролаут), базиран на дългогодишна работа с конкретни фирми разработчици на Касов софтуер за големи международни вериги, както за разработваните от нас софтуерни продукти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Публикуване на окончателния вариант на Наредба Н-18 в Държавен вестник (13.09.2018); 2. Публикуване на новите XML схеми и пускане новата версия на тестовия сървър на НАП (-21.09.2018) 3. Списване на задания за промяна на ФУ от производителите на ФУ (17-21.09.2018); 4. Разработване на ФУ по новите изисквания (Сторно Бележки, експорт на структуриран КЛЕН, нов тип бонове – запис в КЛЕН без печат, печат на QR баркод, предаване на данните от всеки фискален бон с рамките на 5 минути, 3G модем вместо 2G за местата с голяма концентрация на ФУ – моловете и търговските центрове, и местата с голям брой бонове – големите търговски вериги) – (21.09-19.10.2018). 5. Отгук процесите се паралелизират (ФУ и СУПТО): <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Одобрение на новите типове ФУ в лаборатория ЕМС на БИМ (19.10-16.11.2018); 5.2. Списване на задания за промяна на касовите софтуери да мигрират към СУПТО, на базата и на реализираните промени във ФУ и Приложение 29 (22.10-02.11.2018) 6.1. Proof of Concept на заданията за промени в СУПТО (част от софтуерите се пишат извън България, част са модули от по-големи софтуери за 		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>
--	--	--	--

<p>Управление на Търговската дейност или от ERP системи (05-09.11.2018)</p> <p>6.2. Потвърждаване от страна на лицето по чл. 3 на предложените промени и съпътстващите разходи (12-16.11.2018)</p> <p>6.3. Старт на процеса на имплементиране на промените в СУПТО, на базата на промените във ФУ и на изискванията на Приложение 29 (19.11.2018-18.02.2019)</p> <p>6.4. Одобрение на новите типове ФУ в Дирекция изпитване на средства за измерване, устройства и съоръжения в БИМ (19.11.2018-21.12.2018)</p> <p>6.5. Производство на новите типове ФУ и на модулите за доработка на старите ФУ (19.11.2018-)</p> <p>6.6. Алфа версия за тест на СУПТО от Производител/Дистрибутор (25.02-01.03.2019)</p> <p>6.7. Корекции от производителя по тест репорта от т.6.6 (04-15.03.2019)</p> <p>6.8. Тест от лицето по чл. 3 на софтуера (UAT), фикс на забележки (18-29.03.2019)</p> <p>6.9. Списване на изискваната от Наредба Н-18 документация: потребителско и системно описание, структура на БД, връзки между обектите на ДБ, значение на таблици и колони (01-29.03.2019)</p> <p>7. Инсталация на новите и доработени ФУ (14.01-31.03.2019)</p> <p>8. Пилот на СУБТО в избрани обекти на лицата по чл.3 (01-31.04.2019)</p> <p>9. Анализ на пилотната фаза, доработки и фиксове (01-15.05.2019)</p> <p>10. Старт на ролаута на СУБПТО (17.05-16.08.2019).</p> <p>Предложение: На базата на тези сметки, крайният срок за използване на недеklarиран касов софтуер трябва да се премести от 31.03 на 30.09.2019 година. Такова беше и предвиденото време в предишният проект на Наредбата, публикуван за обществено обсъждане през декември 2017 и предвиждаш използване на недеklarиран софтуер до края на 2018 година (1-годишен срок); Сегашният проект дава 6-месечен срок за същата дейност, който за голяма част от бизнеса – Софтуерни разработчици, дистрибутори, инсталатори и – не на последно място – лицата по чл. 3, е крайно недостатъчен.</p>		
<p>Неблокиране на целият търговски обект при отпадане на връзката на софтуера с един ФУ</p> <p>Точка 8 от Приложение 29 постулира, че <i>„При липса на свързаност с фискално устройство софтуерът блокира операциите по откриване и</i></p>	<p>Приема се</p>	<p>Изискването е променено: блокира се само работното място, което няма връзка с ФУ.</p>

<p><i>приключване на продажба“.</i> Предложение: да се дефинира по-точно, че тази блокировка касае съответното работно място и само него; при обект с повече от едно работно място, например 20, няма причина загубата на връзка с едно ФУ да причини спиране на работата на останалите работни места, коректно свързани с ФУ, в обекта.</p>		
<p>Недопускане премахването на режимите демо, обучение и сродните им режими В новият проект е добавена точка 23, „Софтуерът не притежава възможност за работа в тестови режим, режим за обучение или друг подобен,, Декларирайки това обстоятелство, което и да е фирма за производство или дистрибуция на СУПТО няма да има възможност да демонстрира софтуера си пред потенциални клиенти, да обучава служителите на нови клиенти, както и нови служители на вече съществуващите клиенти. Предложение: Да отпадне, това предложение пречи на нормалната търговска практика на всеки един производител, както и на възможността касиерите на даден търговец да бъдат обучени за работа със системата.</p>	Не се приема	Демонстрацията на възможностите на софтуера пред потенциални клиенти и обучения на служители за работа с него могат да се осъществяват в тестова среда с нефискализирани фискални устройства.
<p>Пломбите на ФУ да се заменят със знаци Текстът, касаещ ЕСФП В чл. 12а, ал. 2: 1. Думите „знаци-пломби“ се заменят със „знаци“. 2. Създава се изречение второ: „Знаците се поставят по начин, който не затруднява достъпа до местата за поставяне на знаците, удостоверяващи извършените първоначална и последващи проверки на средствата за измерване.“ Предложение: да се разпростре и върху самите фискални устройства, т.е. малките по размер, предимно мобилни, ФУ да имат опция да се пломбират чрез знак (саморазрушима лепенка), предоставяна от БИМ. Така хем ще се засили контролът върху ремонтите (знакът се предоставя само от БИМ), хем ще се премине към по-модерно пломбиране на самите ФУ</p>	Не се приема	Фискалните устройства имат пломби, поставени от сервизните фирми. Поставяне на защитни стикери ще затрудни целия процес при ремонт на ФУ. След всеки ремонт собственика на ФУ трябва да посещава БИМ за поставяне на защитен стикер, което би представлявало административна тежест за лицето. Освен това ще има и финансова тежест за бизнеса от поставяне на такива стикери.

<p>Сторно бележките от РКБ също да се въвеждат сумарно Чл. 40: „(5) При възстановяване работоспособността на ФУ лицето по чл. 3 е длъжно да предаде чрез ФУ към НАП сумарния оборот, натрупан при работа с касови бележки от кочан. Натрупаният оборот се предава чрез издаване на фискален бон, съдържащ сумарния оборот от продажбите по съответните групи от издадените касови бележки от кочан." Предложение: Това положение да се разшири и върху издадените сторно бележки от кочан, за периода, в който ФУ е било неработоспособно, т.е. да се издадат един Фискален и един Сторно Фискален бон. Това касае и алинея (7) на същия член</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предвиденият ред за извършване на сторно операции предвижда отразяване на данни, които не могат да се посочат с сумарен сторно бон.</p>
<p>Сумарните касови бонове и сторно бележки да могат да се въвеждат и като отделни бонове Отново по чл.50 (5). Предложение: по избор на лицето по чл. 3, това да може да се случва не само като сумарен бон, а и като отделни бонове с артикулите по тях, с идеята наличностите на тези продадени артикули да бъдат отнети от склада на търговския обект и така текущата наличност да остане вярна.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Проектът на наредбата предвижда, предаване на оборотите регистрирани и отчетени с бележки от кочан да става чрез изпращане на сумарния оборот. В случай че се изпраща всяка продажба като отделен бон, това би дублирало отчетността с тази при отчитане от кочан.</p>
<p>XML експорт за подаване на уведомления по приложения 26 и 27 Предложение: Уведомленията по приложения 26 и 27 да се направят достъпни не само през WEB портала на НАП, а и посредством XML експорт от сервизните програми на производителите. Това би позволило по-малка от предвидената в момента административна тежест (нужда от подаване на уведомление и попълването му преди и след ремонт). Всеки от сервизите работи през специализирана програма, която може да генерира необходимото уведомление СЛЕД проведения ремонт и да експортира към НАП нужната информация, подписана с КЕП на съответният сервизен техник</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Същото ще бъде разгледано и обсъдено впоследствие.</p>
<p>Невъзможност часовникът на ФУ да се свери, ако е напред спрямо софтуера Според точка 5 от Приложение 29, „СУПТО използва по възможност надежден източник на точно астрономическо време и задължително осигурява синхронизиране на времето между всяко работно място и използваното от него за печат ФУ“. Това синхронизиране обаче, може да се</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Ако софтуерът регулярно синхронизира времената, описаната ситуация е малко вероятна.</p>

<p>случва веднъж дневно извън отворен фискален ден. Дори и тогава, ако часовникът на принтера е напред спрямо този на софтуера, връщането на времето може да е невъзможно - ФУ не позволяват установяване на дата и час, предхождащи вече направен запис във ФП. Ако обекта не е денонощен, сверяването може да се случи преди започването на следващия фискален ден, но ако е 24 часов лицето по чл.3 трябва да не продава, докато не се синхронизират съответните часовници.</p>		
<p>Паричен отчет по оператори Точки 14 и 15 от Приложение 29 постулират записването в КЛЕН без печат на "Паричен отчет по оператори". Огромна част от клиентите ни не отчитат касиерите на касовите им места, а в т.нар бек офис или трезор, на работни станции на СУПТО, които нямат връзка с ФУ. Това означава ли, че тези работно места трябва да се съобразят със съответните ФУ ? Ако да, това ще доведе до закупуването на голям брой ФУ, които не се използват по предназначение, а смо веднъж дневно за отчитане на касиерите. Освен това, оценката на въздействието ще стане различна – към наличните ФУ, всеки обект ще трябва да купи по един, два или три нови ФУ специално за отчитането на касиерите. Предложение: СУПТО да записва в КЛЕН без печат, а ФУ да експортира към сървъра на НАП, нов вид XML за текущата наличност в чекмеджето според ФУ. Да се създаде нов тип служебен бон във ФУ, в който на равни интервали, дефинирани от НАП (по аналогия с данните от НИС и ел. глави на колонките на ЕСФП) – например на всеки кръгъл час - СУПТО да записват разпределението на платежните средства във ФУ, които да подават тези данни посредством дистанционната връзка на сървъра на НАП. Така ще е ясно, че ако до 18 часа оборотът с натрупване расте, а в 19:00 е спаднал драстично, бе да иам функции по служебно извеждане, то някой е бърникал в принтера (и потенциално – в БД, с която СУПТО работи).</p>	<p>Приема се</p>	<p>Отпадат изискванията към софтуера за отпечатване на служебен бон „Паричен отчет по оператори“</p>
<p>Разминаване изисквания ФУ и СУПТО Има конкретни разминавания в следните текстове. От една страна за ФУ: В раздел III: а) в т. 3 буква „б“ се изменя така: не се допуска издаване на служебни бонове при извършване на продажба/и;</p>	<p>Приема се</p>	<p>Отпадат изискванията към софтуера за подаване на команда към ФУ за записване</p>

<p>а от друга страна за СУПТО: т.10 от приложение 29 - При приключване на продажба софтуерът задължително подава команда към фискално устройство:</p> <ul style="list-style-type: none"> - За печат на фискален бон – когато съгласно изискванията на наредбата следва да се издаде такъв за извършеното плащане; - За запис в КЛЕН без отпечатване на служебен бон с наименование „Приключена продажба без ФБ“ <p>Да се дефинира кое от условията трябва да се изпълнява и от ФУ, и от СУПТО</p>		<p>в КЛЕН без печат на служебни бонове.</p>
<p>Забрана за издаване на служебни бонове</p> <p>Т.11 от Приложение 29 забранява издаването на служебни бонове от ФУ при връзка със СУПТО в следния случай: <i>„Софтуерът не допуска отпечатване на служебни бонове за направени клиентски поръчки в рамките на една продажба</i> „Това затруднява част от бизнеса, като не позволява печат на ваучери за последващата отстъпка, информативни бонове за условия по гаранция, бон дубликат, копие на картово плащане когато ФУ печата данните от транзакцията, бележки за вход и изход на касиера от системата, системна информация за софтуера, нова парола, генерирана от софтуера за съответният касиер и други.</p> <p>Предложение: според СИС Технология АД е по-добре въпросните бонове да се печатат като служебни на ФУ, вместо да се подават към нефискални (кухненски) принтери; Така данните ще бъдат налични в КЛЕН при евентуална нужда от одит от НАП. С цел визуална разлика за клиента, ако притесненията на НАП са да не се дават служебни бонове вместо фискални на клиентите, може да се наложи радикална промяна на изгледа на служебните бонове, например „Този бон не е разплащане“ веднага след антетката на бона и преди номера на ФУ, или някакво друго съобщение за клиента; може да се сложат някакви допълнителни знаци – например удивителни, преди всеки ред (по аналогия с # пред свободните текстове във фискалните и служебните бонове в момента).</p>	<p>Приема се</p>	<p>В изискванията към софтуерите няма ограничение за свързване към тях на нефискални печатащи устройства - визираните документи ще може да се разпечатват на тях.</p> <p>В проекта е предвидена разпоредба, с която е предоставена възможност за текущо информиране на клиентите при поискване на тяхна страна.</p>
<p>Забрана за Дневен финансов отчет при наличие на неприключена продажба</p> <p>Съгласно т. 16 от Приложение 29, СУПТО не следва да пуска команда към ФУ за приключване на деня с нулиране, ако има открити неприключени продажби. Практиката в голяма част от бизнесите, различни от ресторанти и</p>	<p>Приема се</p>	<p>Отпада ограничението към софтуера да не може да подава команда към ФУ за генериране на дневен отчет</p>

<p>хранителни магазини, е да се статира продажба в момента на поръчка или предплащане, и продажбата да се завършва след предаването на стоката и нейното пълно заплащане. Това, например в мебелния бизнес, в бизнеса с резервни части, може да отнеме известно време, от порядъка на седмица до месец-два.</p> <p>Предложение: Фискалният ден да може да се приключва и при неприключени продажби.</p>		<p>при наличие на неприключени продажби.</p>
<p>ЕСФП на самообслужване</p> <p>Чл. 39 „При продажби на течни горива в/от обекти, които са изцяло на самообслужване, дневният финансов отчет се генерира автоматично и се записва във фискалната памет и в КЛЕН за всеки ден (за всеки 24 часа).“</p> <p>Означава ли това, че самият отчет не се разпечатва, а само се генерира със запис в КЛЕН и ФУ ? Ако предположението ми е вярно, може ли текста да се промени така:</p> <p>Предложение: При продажби на течни горива в/от обекти, които са изцяло на самообслужване, дневният финансов отчет се генерира автоматично без да се отпечатва и се записва във фискалната памет и в КЛЕН за всеки ден (за всеки 24 часа).</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Приложим е общият ред на наредбата.</p>
<p>Незабавно преустановяване на използването на СУПТО от лице по чл. 3</p> <p>Според чл. 52в. (9) В случай на установено неспазване от страна на производител/разпространител на задълженията по ал. 7 и 8 и чл. 52е, ал. 1 НАП заличава софтуера от публичния списък и уведомява по електронен път всички лица, използващи софтуера и подали към НАП информация по реда на чл. 52ж, да преустановят незабавно използването му в търговските обекти.</p> <p>Въпрос: Какво означава термина незабавно ? Трябва ли обектите да затворят, докато изберат нов софтуер, имат ли някакъв гратисен период, в който да продължат да работят до избора и инсталацията на новия софтуер ?</p> <p>Предложения: 1. Производителя да има някакъв период, от две седмици до месец, да си фиксира грешката, ако експертизата докаже, че тя е неволна и/или не ощетява фиска. В това време търговците на въпросния софтуер да мигрират към по-ниска версия на декларираният СУПТО;</p> <p>2. Ако експертизата докаже, че фиска е ощетен и СУПТО трябва да се свали от публичния списък, да се даде гратисен период на лицата по чл. 3 да</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направени са промени в текстовете на чл. 52в, ал. 9 и на чл. 52е, ал. 2.</p>

<p>намерят заместващ софтуер (СУПТО не е еднакъв при всички производители; част от клиентите имат специфични изисквания, разработвани специално за тях, и не могат да инсталират първият СУПТО, за който се сетят, без да променят радикално начина си на работа; обикновено се правят търгове и се избира софтуер по функционалност, цена и бързина при специфични за клиента доработки, т.е. това отнема време и не може да стане от днес за утре). Смятаме, че термина „незабавно“ е неприложим в конкретния случай</p>		
<p>Експорт на информация от трети софтуери Според чл. 52и (3) Когато работата на софтуера е свързана с получаване или подаване на информация от или към други софтуери или модули от информационни системи, чиято функционалност не е пряко свързана с управление на продажбите, лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС съхраняват информацията, създавана чрез тези софтуери (модули от информационни системи) в сроковете по чл. 38, ал. 1 от ДОПК и при поискване предоставят достъп до нея с пълни права за четене и експорт на данни.; Въпрос: Структуриран ли е този експорт, има ли някакви изисквания, които да комуникираме със съответните производители на такива софтуери (SAP, Oracle, Microsoft, etc.) Предложение: Да се публикува в наредбата конкретната структура на този експорт.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Експортът на информация от тези софтуери ще се извършва по преценка на органа по приходите, съобразно нуждите за събиране на доказателства в конкретното производство.</p>
<p>УНП и на сторно бележките Т.9 от Приложение 29 урежда генерирането и отпечатването на УНП върху фискалните бонове. Предложение: Да се разшири обхвата на УНП и върху Сторно касовите бележки и Кредитните известия</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в съответните текстове на НИД</p>
<p>УНП и въвеждане на СУПТО в експлоатация Изискването на параграф § 16. В чл. 26, ал. 1 се създава т. 17: <i>„17. уникален номер на продажбата съгласно приложение № 29, когато се използва софтуер за управление на продажбите.“</i> е неприложимо, ако новите типове ФУ се инсталират в момент, различен от момента на инсталация на СУПТО. ФУ няма да допусне започването на продажба, ако</p>	<p>Приема се</p>	<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>

<p>свързаният софтуер не му подаде въпросният задължителен реквизит. Предложение: във ФУ да се заложи този реквизит, но до последният ден от срока за използване на недеklarиран софтуер (към момента 31.03.2019) той да не е задължителен, а опционален; В момента на инсталиране и по-скоро – на деклариране на СУПТО от лицето по чл.3 софтуера да изпрати команда към ФУ с която променя (необратимо) въпросният реквизит от незадължителен в задължителен.</p>		
<p>Изискване на сорс код от трето лице Според чл. 52в. (8) Когато декларацията по чл. 52в, ал. 1 е подадена от разпространител, с когото производителят на софтуера прекратява договорните си отношения, производителят е задължен при поискване от орган по приходите да предостави информацията по чл. 52е, ал. 1 т. 1, 2 и 3.; Въпрос: как ще задължите производителят да предостави сорс кода, освен всичко друго, ако той не е бил страна по тази наредба (софтуерът е бил деклариран от дистрибутор) ?</p>	Приема се	Направени са промени в чл. 52е.
<p>Изискване един СУПТО да управлява всички ФУ в обекта Според чл. 52ж (3) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект само софтуер за управление на продажбите, отговарящ на посочените в приложение № 29 изисквания, като софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект. Предложение: Съгласни сме, че всички ФУ в един обект трябва да се управляват то СУПТО, но практиката показва, че в един обект може да има повече от едно СУПТО. Примери за това са касовата система на съответното лице по чл.3 и системата за бариерите (често с терминал на самообслужване), както и проходащите Селф Чекаути (SCO) и други. Изискването само една СУПТО да управлява всички ФУ в обекта е редно да отпадне.</p>	Приема се	Направени са съответните промени в текстовете на НИД.
<p>Структура на КЛЕН експорта Според § 64. Създава се приложение № 34 към чл. 8, ал. 6, т. 5: „Изисквания към процедурата за извличане на информация от КЛЕН“. Предложение: Въпросните изисквания включват само критерии за филтриране на информация, но не дават указания за самата структура на експорта, вида на резултатният файл, неговото разширение и други. Да се даде структурата и примерен вид на очаквания файл.</p>	Приема се	В Приложение №34 е дефинирана структурата на извличаната информация от КЛЕН.

	<p>ИАСУТД срещу СУПТО</p> <p>Предложение: Редно е изискванията за СУПТО да се разширят и върху ИАСУТД. В момента към ИАСУТД няма изисквания за експорт на данни и логове, за невъзможност за изтриване на данни за продажбите, за пълнота и консистентност на създадените данни, за защита от вграждане на външни модули, за управление на всички касови места от ИАСУТД, за пазене на БД за срок от 5+ години (срока по чл. 38 от ДОПК), за физическо местонахождение на БД в рамките на ЕС и куп други.</p>	Не се приема	В наредбата е разписан специален ред за одобряване на ИАСУТД. ИАСУТД се изпитват цялостно от междуведомствена комисия. При другите софтуери такова изпитване не се предвижда.
	<p>ФУВАС срещу ФУ</p> <p>Предложение: Изискванията за пакетно предаване на всички фискални бонове в рамките на всеки 5 минути, както и блокиране ако даден бон не е предаден в рамките на 24 часа, да се разширят и до ФУВАС. Изключването на дадена категория ФУ от общите изисквания води до изкривяване на пазара и до не конкурентни предимства спрямо другите видове ФУ.</p>	Не се приема	Предложението не е предмет на проекта.
<p>Българска Асоциация за Развитие на Бизнес Софтуер</p>	<p>1. За Българска Асоциация за Развитие на Бизнес Софтуер</p> <p>Българска Асоциация за Развитие на Бизнес Софтуер (съкратено БАРБС) е сдружение с нестопанска цел, учредено от производители и разпространители на бизнес софтуер, с цел защита интересите на производителите, разпространителите и ползвателите на подобен тип системи, както и:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Подпомагане държавните органи на управление в създаването на законови и подзаконови нормативни актове, отнасящи се до разработката, развитието и приложението на бизнес софтуер, както и при контрола на тяхното изпълнение. ● Подпомагане на държавната администрация във връзка с извършване на проверки и установяване на нарушения при приложението на законодателството, касаещо бизнес софтуера. ● Съвместно участие в проекти на държавата администрация и производителите на бизнес софтуер и фискални системи относно разработването на нови, по-ефективни методи на фискализация и бизнес софтуер, както и участие в проекти за повишаване ефективността на фискалните операции за превенция и 		

	<p>противодействие на злоупотреби в областта на данъчното законодателство.</p> <p>В изпълнение целите на асоциацията и в подкрепа усилията на администрацията да защити интересите на фиска бе сформирана експертна група за даване на експертно становище в хода на откритата процедура по публично обсъждане на Проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства.</p> <p>2. Срок за влизане в сила на изискванията към софтуерите за управление на продажби в търговски обекти</p> <p>Съгласно §75 <i>“параграф 27 влиза в сила от 1 октомври 2018 г.”</i></p> <p>Това означава, че изискванията към производителите и разпространителите на софтуер за управление на продажби в търговски обекти са в сила от 1 октомври.</p> <p>Чл.52в, ал.1 от Проекта изисква производителите и разпространителите на софтуер да декларират съответствие на софтуера с изискванията на наредбата преди да започне неговото разпространение.</p> <p>Така формулирана нормата е императивна и налага забрана след 1 октомври 2018 да се разпространява софтуер, който не отговаря на новите изисквания.</p> <p>Т.е. Пример: Клиент пожелава да закупи един допълнителен лиценз на стария си (неотговарящ на Н18) софтуер на 2 Октомври, но е невъзможно да му се продаде такъв, защото след 1 Октомври не може да се разпространява софтуер, неотговарящ на новите изисквания.</p> <p>Обективно е и невъзможно съществуващите софтуерни системи да бъдат модифицирани в толкова кратък срок.</p> <p>За да бъдат разработени, тествани и съответно декларирани изискваните нови функционалности е необходимо разработчиците на софтуер да</p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>
--	--	--	--

<p>разполагат с утвърдени от БИМ фискални устройства, които отговарят на новите изисквания.</p> <p>Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 не поставя фиксиран краен срок към производителите и разпространителите на фискални устройства, само към ползвателите на такива, но поставя такъв срок за производителите и разпространителите на софтуер.</p> <p>Това от една страна е неравностойно третиране на субектите на Наредбата.</p> <p>От друга страна логиката на предлаганите изменения поставя изисквания към софтуера за управление на продажбите да работи с ФУ отговарящо на новите изисквания (конкретно например изпращането на служебни бонове без печат, а само със запис в Клен, Сторно боновете, задължителният нов реквизит на всички ФБ в чл. 26, т.17 - Уникален номер на продажбата и т.н).</p> <p>Поставянето на нереалистичен срок пред разработчиците на софтуер води до блокиране на продажбите на търговски софтуер и дейността на производителите и разпространителите на софтуер изобщо.</p> <p>За да онагледим пътя, който трябва да бъде извървян преди лицата по чл. 3 да могат да декларират кой точно софтуер използват, ще набележим основните моменти за неговото производство:</p> <p>За да се декларира софтуерът, той трябва:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Да изчака публикуването на окончателните текстове на наредбата2. Да изчака публикуването на XML схемите за ФУ и пуска на тестовия сървър на НАП, за да могат производителите на ФУ да разработят устройства и доработки по новите изисквания;3. Да изчака сертифицирането на новите ФУ в поне две дирекции в БИМ <p>(електромагнитна съвместимост и функционални изпитания в Дирекция Изпитване на средства за измерване, устройства и съоръжения);</p>		
---	--	--

	<p>Само за точките до тук ще отнеме на производителите на ФУ минимум няколко месеца от публикуването на Наредбата. Едва след тях ще е възможно да се разработват в софтуера новите функции.</p> <p>4. Да имплементира в Софтуера новите функции на ФУ – Сторно бележки, служебни бонове само в КЛЕН без печат, извличане на структурирани данни от КЛЕН, общ касов бон при продажби с РКБ от кочан и т.н.;</p> <p>5. Да се имплементират изискванията по Приложение 29;</p> <p>6. Да се направят вътрешнофирмени тестове от производителите / дистрибуторите;</p> <p>7. Да се направят User Acceptance Тестове с представителите на лицата по чл.3, като често това се прави и в техните централи, ако те се намират извън България;</p> <p>8. Да се подготви документацията, необходима за декларирането на софтуерите;</p> <p>9. Да се опишат базите данни, полетата и връзките с тях;</p> <p>10. Да се направят съответните пилотни инсталации (разумен срок за пълен пилот е един отчетен период, т.е. минимум месец);</p> <p>11. Трябва да се има предвид, че има и много софтуери, писани в чужбина (основно за чуждите вериги търговци на дребно).</p> <p>Предложение: Да бъде фиксиран краен срок за производителите и разпространителите на фискални устройства да приведат продаваните ФУ в съответствие с изискванията на наредбата. Крайният срок за производителите и разпространителите на софтуер да изпълнят изискванията на наредбата да е 6 месеца след изтичане на срока към ФУ.</p>		
	<p>3. Концептуални проблеми</p> <p>3.1. Разлика между Софтуер за управление на продажбите и Касов модул в Софтуера</p> <p>Точки 18-22 от Приложение 29, както и точка 8 не правят разлика между Софтуер за управление на продажбите в търговските обекти и касов модул</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Съгласно определението в ЗДДС софтуер за управление на продажбите може да бъде и модул от софтуер. Допълнена е нова т. 21 в Приложение №29 със следния</p>

	<p>към този софтуер.</p> <p>Често срещана практика при голяма част от софтуерите е касиерът да вижда и да прави само това, което му е задължение - а именно да регистрира стоки, да издава фискални бонове и да събира платежните средства от клиентите. От касовото работно място няма достъп до доставки, заявки, промоционални условия, справки, анализи и други подобни, т.е. в касовият модул липсват исканите в точка 18-22 функции.</p> <p>Следователно архивиране, четене на лог файл с действията на касиера, одиторски профил и прочее могат да бъдат реализирани само в Бек офисната част на Софтуера за управление на продажбите в търговските обекти (СУПТО), но не и в касовата част.</p> <p>В продължение - и имайки предвид описаното дотук - изискването по т .8 от същото приложение софтуерът да блокира приключването на продажба при липса на свързаност с ФУ може да касае единствено конкретното работно място, работещо с касов модул, но не и останалите работни места в обекта, били те Бек-офисни или Фронт-офисни (касови места).</p> <p>Т.е., за да стане ясен духът на тези изисквания е необходимо НАП да прецизира какво разбира под "СУПТО", да е наясно с разликите между Бек-офис, Фронт-офис и другите възможни модули.</p>		<p>текст:</p> <p>Когато софтуерът е част от или е свързан с интегрирана информационна система за управление на продажбите/търговската дейност на лицето по чл. 3 и използваната технология за реализацията му не позволява изпълнението на всички или на част от изискванията по т. 16, 17, 18, и 19, изпълнението на тези изисквания следва да бъде осигурено чрез функционалността на интегрираната система.“</p> <p>По отношение на блокирането: Изискването е променено - блокира се само работното място, което няма връзка с ФУ.</p>
	<p>3.2. Противоречие на разпоредби свързани със служебните бонове</p> <p>Съществува следното противоречие в текстовете на предложеното изменение и допълнение на Наредбата.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● От една страна: В Параграф §34 от Проекта, т.3, относно раздел III: а) в т. 3 буква „б“ се изменя така: <i>не се допуска издаване на служебни бонове при извършване на продажба/и</i> ● а от друга страна: т.10 от приложение 29: <i>При приключване на продажба софтуерът задължително подава команда към фискално устройство:</i> <i>- За печат на фискален бон – когато съгласно</i> 	<p>Приема се</p>	<p>В Приложение №29 отпада изискването софтуерът да подава команда към ФУ за запис в КЛЕН без печат на СБ.</p>

	<p><i>изискванията на наредбата следва да се издаде такъв за извършеното плащане;</i></p> <p><i>- За запис в КЛЕН без отпечатване на служебен бон с наименование „Приключена продажба без ФБ“</i></p> <p>Т.е. от една страна в Приложение 1 се забранява на ФУ да издава служебни бонове при извършване на продажба, а от друга Приложение 29, т. 10 изисква да се издава такъв.</p> <p>Предложение:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Параграф §34 от Проекта, т.3, относно раздел III: а) в т. 3 буква „б“ се изменя така: <i>не се допуска ОТПЕЧАТВАНЕ на служебни бонове при извършване на продажба/и</i> 		
	<p>3.3. Лимитиране използването на служебни бонове</p> <p>Раздел III, т. 3, буква Б от Приложение 1 към проекта имплицитно забранява част от съществуващата към момент функционалност на софтуерите, а именно издаването на бележки за вход и изход на касиера от системата, системна информация за софтуера, нова парола, генерирана от софтуера за съответният касиер, копие от картово разплащане и други. Тази забрана става реална с оглед на този текст:</p> <p><i>На документи, удостоверяващи служебно въведени/изведени суми и при извеждане на дневен финансов отчет без нулиране и запис във фискалната памет (X отчет), както и на документи във връзка с извършване на служебни операции, касаещи отчетността на фискалното устройство се отпечатва съобщение „СЛУЖЕБЕН БОН“</i></p> <p>Означава ли това, че изброените служебни бонове, съществуващи в софтуерите към момента, няма да могат да бъдат вече издавани?</p> <p>В случая с копието на картово разплащане това противоречи на разпоредбите на Борика и в търговеца няма да остава копие от картовото плащане (това в случаите, в които ФУ се използва и за печатарка на картовия терминал).</p>	<p>Не се приема</p>	<p>На ФУ могат да се печатат само изрично дефинираните в Наредбата служебни бонове. Няма ограничение посочените документи да се печатат на нефискални печатаци устройства.</p>

<p>Ограничаването на възможността да се използват ФУ за принтер (за фактури, за бележки от картовия терминал и всички останали случаи, в които се използват служебни бонове) ще доведе до допълнителна тежест за бизнеса под формата на необходимост от закупуване на допълнителни нефискални принтери, на които да се печатат същите тези бележки; с това не се решава и целта на НАП да забрани имитацията на фискални бонове - а само се премества печата от ФУ (където тези бележки поне влизат в КЛЕН!) към нефискален принтер (без следа!).</p>		
<p>3.4. Вменяване на задължение към трети лица Чл. 52в. (8) <i>Когато декларацията по чл. 52в, ал. 1 е подадена от разпространител, с когото производителят на софтуера прекратява договорните си отношения, производителят е задължен при поискване от орган по приходите да предостави информацията по чл. 52е, ал. 1 т. 1, 2 и 3.</i></p> <p>Как ще се задължи производителят да предостави сорс кода, освен всичко друго, ако той не е бил страна по тази наредба (софтуерът е бил деклариран от дистрибутор)?</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в чл. 52е.</p>
<p>3.5. Незабавно преустановяване използването на заличен софтуер Чл. 52в. (9) <i>В случай на установено неспазване от страна на производител/разпространител на задълженията по ал. 7 и 8 и чл. 52е, ал. 1 НАП заличава софтуера от публичния списък и уведомява по електронен път всички лица, използващи софтуера и подали към НАП информация по реда на чл. 52ж, да преустановят незабавно използването му в търговските обекти.</i></p> <p>Тази разпоредба засяга както добросъвестните ползватели на софтуер, така и добросъвестните производители.</p> <p>За ползвателите:</p> <p>Трябва ли обектите да затворят, докато изберат нов софтуер, имат ли някакъв гратисен период, в който да продължат да работят до избора, имплементацията и инсталацията на новия софтуер? Трябва да се има</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направени са промени в текстовете на чл. 52в, ал. 9 и чл. 52е, ал. 2 – по отношение на преустановяване използването в търговските обекти на заличен от списъка софтуер.</p> <p>Предложението за преценка на умисъл в действията на производителите/разпространителите на софтуер не се приема.</p>

<p>предвид, че голяма част от софтуерите са tailor-made, т.е. съдържат много функции, касещи конкретна специфика на даден клиент, и не могат да бъдат подменени с първият избран софтуер от списъка.</p> <p>За производителите:</p> <p>Молим да редакция на настоящата клауза, която да бъде съобразена по-добре както с практическите обстоятелства, така и със справедливата връзка между степен на нарушение и санкция.</p> <p>Настоящият текст на клаузата не предвижда възможността за неумишлено несъответствие с изискванията. Софтуерните бъгове и дефекти са неизменна част от разработката на софтуера и независимо от предприети тестове може да се проявяват напълно непредвидено.</p> <p>Сегашната разпоредба би трябвало да съдържа елементи на преценка за степен на същественост и влияние върху фиска и да предлага степени на санкция според степента на нарушение.</p> <p>Заличаването от списъка би трябвало да става след срок за изправяне и с отчитане на предходната история на компанията. Предлагаме да се въведе срок 3 месеца за изправяне на несъответствието, след което версията, а не софтуера да бъде заличени от списъка. По този начин, производител, който неволно е допуснал несъответствие, ще има разумен и изпълним срок, в който да публикува нова съответстваща на изискванията версия.</p> <p>Отделно, на практика потребителите на биха могли незабавно да сменят системите си, особено по-комплексните ERP или управленски системи. Предоставянето на опция за коригирана версия от същия производител ще позволи безпрепятствена миграция на данните в същия софтуер към нова, съвместима с изискванията версия.</p> <p>Ако се търси санкция за злоумишлено многократно нарушение, заличаването на софтуера трябва да става при: а) доказано умишлено допускане на несъответствие от страна на производителя/разпространителя или б) многократно (например най-малко в 3 различни версии на софтуера)</p>		
---	--	--

доказано при извършена експертиза несъответствие.		
<p>3.6. Възможност отчитането на ръчните бележки да не е само сумарно Чл. 40, ал. 5-7 предвижда оборота, натрупан с ръчни бележки, да се въвежда във ФУ, но има изискване това да става само сумарно.</p> <p>Ако е нямало ток, обслужени са няколко отделни клиента с ръчни бележки, след идването на тока на Търговеца ще му е нужно да въведе тези продажби в софтуера за управление на продажбите. За него може да е важно да се въведат продажбите не сборно, а на отделни лица, като отделни продажби (причини може да има всякакви - от информация за лоялни клиенти до непълно платени продажби). Друга част от продажбите може да се въведат и сборно (очевидно - по дни, за да може между дните да се пусне дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП). Софтуерът така или иначе ще отпечата фискален бон за всеки един случай.</p> <p>Това положение да се разшири и върху издадените сторно бележки от кочан, за периода, в който ФУ е било неработоспособно, т.е. трябва да се издават и сумарни и отделни сторно бонове.</p> <p>Предложението е в чл. 40, ал. 5, 6 и 7 да се предвиди освен изцяло и само сумарно, част или целия оборот да може да се предаде чрез ФУ към НАП и чрез отделни фискални бонове и сторно бонове, на обща стойност ръчните фискални и сторно бонове.</p>	Не се приема	Проектът на наредбата предвижда, предаване на оборотите регистрирани и отчетени с бележки от кочан да става чрез изпращане на сумарния оборот. В случай че се изпраща всяка продажба като отделен бон, това би дублирало отчетността с тази при отчитане от кочан.
<p>3.7. Въвеждане на нов реквизит “уникален номер на продажбата” във фискалните бележки</p> <p>Въвежда се допълнителен задължителен реквизит към фискалния бон, когато ФУ се управлява от СУПТО - а именно Уникален номер на продажбата (§16. В чл. 26, ал. 1 се създава т. 17: „17. уникален номер на продажбата съгласно приложение № 29, когато се използва софтуер за управление на продажбите.“).</p> <p>Това обаче означава, че лицата по чл. 3 няма да могат да инсталират тези ФУ, докато производителите и дистрибуторите не декларират СУПТО и</p>		Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.

<p>съответните лица не го инсталират. Още повече - обратното също не е възможно - не може да се инсталира СУПТО върху "стари" фискални устройства, защото те нямат функции по Сторно бележки, експорт на КЛЕН, служебен бон със запис в КЛЕН без печат и други, които по дефиниция трябва да се имплементират софтуерите.</p> <p>Т.е. подмяната на ФУ и инсталацията на СУПТО трябва да се случи абсолютно едновременно.</p> <p>Това означава синхронизация между поне 5 различни фирми (лицето по чл.3, производителя на ФУ, производителя на СУПТО, сервиза на ФУ, инсталатора на СУПТО), т.е. на практика процеса по подмяна на ФУ и СУПТО би отнел твърде много време.</p>		
<p>3.8. Необходимост от формулиране на отговорността за базата данни В случаите, в които данните се съхраняват извън контрола на производителя (виж точка "Прецизиране на термина "Облачен софтуер" по-долу), това обстоятелство е декларирано чрез Приложение 31 и е предоставена структурата на базата данни и инструмент за достъп до нея, производителят не може да носи отговорност за нейното съдържание. За да се защити интереса на фиска в този случай отговорността трябва да бъде <u>изрично</u> вменена на лицето по чл. 3.</p>	<p>Приема се</p>	<p>В публикувания за обществено обсъждане проект на НИД /чл. 52и, ал. 1/ изрично е посочено че задължението за съхраняване на информацията в БД е вменено на потребителя на софтуера.</p>
<p>4. Неясни дефиниции в Проекта за наредба 4.1. Тълкуване на забраната за произвеждане и разпространяване на софтуер за промяна, изтриване или друг вид манипулиране на информацията в базата данни Съгласно чл.52в, ал.1 от Проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 във връзка с чл. 118, ал. 14, т.4 от ЗДДС:</p> <p><i>Производител/разпространител на софтуер за управление на продажби в търговските обекти е длъжен да декларира в Националната агенция за приходите, че не произвежда/не разпространява софтуер, предназначен за промяна на функционалността на софтуера по т. 1 с цел заобикаляне на изискванията, определени в наредбата по ал. 4, както и за промяна, изтриване или друг вид манипулиране на информацията в базата данни, с</i></p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текстът на декларацията /Приложение №30/ е съобразен с разпоредбите на ЗДДС на ЗДДС /чл. 118, ал. 14/</p>

<p><i>която работи софтуерът.</i></p> <p>Необходимо е разяснение на забраната от втората хипотеза на разпоредбата (маркирана в червен цвят), защото така формулирана е твърде обща.</p> <p>Контекстът, в който трябва да се постави, е забрана да се променя, изтрива и манипулира информацията в базата данни с цел нарушаване на изискванията на Наредбата. Логично е да не може да се променя по никакъв начин информацията свързана с продажбите, попадащи в приложното поле на Наредба Н-18 - например за суми, артикули и т.н. - информация касаеща фиска.</p> <p>В противен случай излиза, че се забранява създаването на софтуер за промяна, изтриване и каквото и да означава “Друг вид манипулиране” (какво означава манипулиране? Работа с!?) базата данни като цяло.</p> <p>БАРБС разбира целта да се забранят операциите в базата данни, които вредят на фиска, но не може да се забранят и всички останали легитимни операции, които са необходими за техническото изпълнение на софтуера. Така например смяна на адрес на контрагент също е “промяна на информацията в базата данни” - това също ли е забранено?</p> <p>Резултата от това тълкувание трябва да се заложи в Приложение 30, т. 3.</p>		
<p>4.2. Прецизиране на термина “Облачен софтуер”</p> <p>Във връзка с чл. 52в, ал. (2), т. 3 и т. 4 предлагаме прецизиране на понятието, чрез която се разделят софтуерите по т. 3 и т. 4.</p> <p>Във връзка с т. 4 - предлагаме тя да се отнася за "софтуер, предлаган от производителя като услуга (наричан за кратко SaaS), опериран на технически средства и чийто данни се съхраняват изцяло под контрола на производител и достъпван от потребителите чрез браузър, потребителски интерфейс или тънък клиент, при който потребителите нямат достъп до физическите бази данни и могат да създават и променят записите само чрез потребителския интерфейс (GUI) или през програмен интерфейс (API), които не позволяват функции, несъответстващи на изискванията на Наредбата".</p>		

	<p>В същата връзка трябва да се прецизира и т. 3 - за софтуер, който НЕ отговаря на горната дефиниция.</p> <p>При приемане на горното предложение следва да се адаптира и Приложение 31 - там т. 3 трябва да има връзка с това дали Софтуера е от вида т.3 или т.4 от чл. 52в. вместо настоящите т. а) до г).</p>		
	<p>4.3. Тълкуване на понятието “Нова версия” и декларирането при всяка промяна Необходимо да се даде дефиниция на понятието “нова версия” в контекста на чл. 52в, ал.(3).</p> <p>Така например отстраняването на софтуерни дефекти (бъгове), счита ли се за изменение на версията? Добавянето на нова колона в някоя справка или оцветяването на поле в различен цвят?</p> <p>Какъв е смисъла да се декларира всяка нова версия, ако тя няма никакво отношение към съответствието с Наредба 18?</p> <p>Логично е производителят на всеки софтуер, който веднъж е направен да съответства на Наредба 18 да поддържа това съответствие, тъй като то е условие софтуера да се разпространява и продава!</p> <p>Тъй като е теоретично възможно да се преустанови съответствието (например Производителя реши да не разпространява повече софтуера на Българския пазар и да се насочи изцяло към чуждестранни такива), необходимо е и да се предвиди възможност за “спиране”.</p> <p>Предложение Да се декларира само, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Започвайки от версия X, даденият Софтуер отговаря на Наредба 18 ● Да има възможност за изрично деклариране, че версия Y (и <u>евентуално</u> _____ последващите) НЕ отговарят на Наредба 18 ● При необходимост от заличаване на версия на софтуер от списъка НАП посочват коя версия или обхват/набор от версии се заличават. 	<p>Не се приема</p>	<p>Съгласно чл. 118, ал. 14 от ЗДДС производителят/разпространителят е задължен да подаде декларация за всяка версия на софтуера. Информацията В случай, че при новата версия не е налице промяна във функционалността и/или структурата на базата данни, попадащи в обхвата на приложение № 29, не се изисква подаване на информацията по чл. 58в, ал. 2. Подаването на декларация ще бъде максимално улеснено от разработената електронна услуга от НАП.</p>

	<p>Това:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Значително ще разтовари административната тежест както за НАП така и за производителите на софтуер, така и за ползвателите на софтуера (разбира се трябва да се пренесе това предложение и в техните задължения за деклариране) 2) Ще реши автоматично и следващия проблем - за невъзможността бързо да се актуализира софтуера с цел отстраняване на спешен (и скъпо струващ) проблем в него 3) Ще отстрани нуждата, която производителите биха изпитали да злоупотребяват, като умишлено укриват промяната на версията (нищо не пречи да се коригира нещо дребно, да се преинсталира софтуера при клиента, но да не се изпише никъде, че има нова промяна). Тази злоупотреба е и в интерес на ползвателя, тъй като и той няма да има нужда да декларира промяната пред НАП <p>а) Допълнително, ще отпадне огромната тежест, при верига от примерно 100 магазина, да се подадат 100 декларации само заради смяна на версията (декларациите в Приложение 32 съдържат вид, наименование и адрес на обекта - т.е. подава се отделна такава за всеки обект)</p>		
	<p>5. Срок за публикуване в списъка на поредна версия на софтуера Съгласно чл. 52в, ал (5) НАП разполага със 7 дневен срок за публикуване на информацията по ал. 1 и ал (2) от същата разпоредба.</p> <p>В контекста на предходния коментар, че е необходимо прецизиране на понятието “нова версия” седемдневния срок за вписване в списъка може да се окаже твърде дълъг от гледна точка блокиране дейността на ползвателите на софтуера.</p> <p>При необходимост от срочно отстраняване на критичен бъг или критична нова функционалност, 7 дни срок преди производителя на софтуера да може да въведе в експлоатация нова версия може да донесе огромни загуби!</p> <p>Когато производителя/разпространителят декларира само по ал. (1), т.е. само се подава декларация, съдържаща име и версия - в тази хипотеза няма нищо за проверяване! НАП би трябвало да публикува информацията за новата</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направена е промяна в чл. 52в, ал. 5. Допълнен е следният текст: :</p> <p>В случай, че се подава само декларация по ал. 1 за нова версия на софтуера без промяна на информацията по ал. 2, срокът за включване на новата версия на софтуера в публичния списък е 2 работни дни.</p>

<p>версия незабавно, всъщност няма никаква причина това да не може да се автоматизира и да става без човешка намеса.</p> <p>Предложение</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Публикуването да става автоматично и моментално при подаване на декларация само по ал. (1) <p>или</p> <ul style="list-style-type: none"> ● да се приеме предходното предложение, за деклариране на съответствие “От версия X нататък”. <p>При промяна на декларираните обстоятелства се подава нова декларация.</p>		
<p>6. Безусловно предаване на сорс кода на всички версии при преустановяване на дейността</p> <p>чл. 52в, ал. (7) предвижда задължение преди преустановяване на дейността безусловно да се предаде цялата информация по 52е, т. 1, 2 и 3. Това включва предаване на целия сорс код на системата, и то за всички нейни версии.</p> <p>Наредба Н-18 не дава никакви гаранции за опазването на интелектуалната собственост. Така предадената информация може да попадне навсякъде и директно накърнява интересите на собственика ѝ. Прекратяване на дейността няма пряка връзка с правата на интелектуална собственост.</p> <p>Интересна става хипотезата, при която фирмата продава тази интелектуална собственост на друга фирма, след което прекратява дейността си. Интелектуалната собственост на новия собственик автоматично е споделена с НАП и неизвестно с кого!</p> <p>С получаване на сорс кода, никой не може да докаже, че изпълнимият файл, работещ при клиента е създаден от този сорс код и обратно, тогава каква е причината да се нарушава закона за авторското право и да се иска неговото предоставяне?</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени са съответните промени в текстовете на чл. 52в, ал.7 и ал. 8</p>
<p>7. Защита при заличаване на софтуера от списъка</p> <p>Във връзка с чл.52е от Н-18 не става ясно в хода на какво производство се назначава експертиза на софтуера, какво е производството по заличаване на</p>	<p>Приема се</p>	<p>В проекта на НИД е добавен нов член /52ж/, с който се урежда издавания акт за</p>

	<p>софтуера от списъка, какви са опциите за защита на производителя/ разпространителя на софтуера.</p> <p>В текущия проект е казано само, че на основание на едно <i>съмнение</i> (?!): 1) Трябва да се предаде целия сорс код 2) ... и след заключение на експерт, без да има възможност за защита, оспорване на заключението или каквато и да е било друга защита 3) директно се пристъпва към заличаване на СОФТУЕРА от списъка</p> <p>Тази твърде лесна за манипулиране и преминаване схема от две стъпки е огромна предпоставка за корупция и изнудване и заличаване не просто на софтуер от списък, а директно на цяла една фирма - производител. Зачиването от списъка на НАП и директното спиране на софтуера от употреба от всички клиенти, които го ползват, веднага ще повлече след себе си дела към производителя и ще го заличи от съществуване. Дори и производителя да съди НАП и да докаже в съд, че е невинен, щетите ще са необратими. Тук е и елементът, който лесно може да доведе до корупция - само заплахата, че може да те поставят под съмнение и изявлението на един "експерт" са достатъчни, за да се подчини един бизнес на всякакво изнудване.</p> <p>Този въпрос, бидейки от жизненоважно значение за всеки производител, трябва да се урегулира добре в ясна и прозрачна процедура.</p> <p>С други думи - дори и да има вина и несъответствие с Наредба Н18, евентуалното "наказание" за некоректния производител е изключително прекомерно и като такова следва да се прилага едва след сериозни доказателства. Преди прилагането на подобно наказание също така следва да се състави акт, да се даде предписание за поправяне на несъответствието и едва като крайна мярка да се забрани използването на софтуера.</p>		<p>заличаване от списъка и реда за обжалването му.</p>
	<p>7.1. Спиране на ВЕРСИЯ или спиране на СОФТУЕРА? При положение, че производителя трябва да декларира пред НАП всяка една версия и различните клиенти ползват различни версии, защо тогава евентуалното несъответствие с Н18 води до заличаването на целия софтуер</p>	<p>Не се приема</p>	<p>От списъка ще се заличава версията на софтуера, за която е установено несъответствие с изискванията на Наредбата.</p>

	от списъка на НАП, а не на версията или версиите, в които има несъответствие?		
	<p>7.2. Производството по заличаване на софтуера от публичния списък</p> <p>Въпроси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Къде и как е уредено производството по заличаване на софтуера от електронния публичен списък на софтуерите, разрешени за ползване в търговските обекти. 2. Какви са способите за защита на производителя/разпространителя на заличавания софтуер? <p>Чл.52е, ал.1 от проекта за изменение и допълнение на Наредба Н-18 препраща към ДОПК във връзка с извършване на експертиза за съответствие на софтуера с нормативните изисквания.</p> <p>ДОПК обаче не урежда изрично производство по заличаване на софтуер за управление на продажби в търговски обекти от електронния публичен списък на софтуерите, разрешени за ползване в търговските обекти.</p> <p>В кръга на задължените лица по чл. 14 от ДОПК не влизат производителите и разпространителите на софтуер.</p> <p>Съгласно чл.118, ал.16 от ЗДДС редът за вписване и заличаване от списъка, както и неговото съдържание се определят в Наредба Н-18. Разпоредбата на чл.52е, ал.2 от проекта за изменение и допълнение на Наредба Н-18 касаеща заличаването от списъка е твърде обща с нормативни празноти относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Как се гарантира принципа на добросъвестност и правото на защита на производителите и разпространителите на софтуера - противоречие с висшестоящ нормативен акт - чл.6 и чл.17, ал.2 от ДОПК - Как се формира волята на административния орган - въз основа на каква преценка? Експертизата е само едно от възможните доказателствени средства, предвидени от ДОПК, като органът по приходите преценява заключението на експерта заедно с другите доказателства, събрани в хода на производството - чл.67, ал.1 от ДОПК 	Приема се	В проекта на НИД е добавен нов член /52ж/, с който се урежда издавания акт за заличаване от списъка и реда за обжалването му.

<p>- С какъв акт се произнася административният орган и какъв е редът за обжалването му?</p>		
<p>8. Защита на интелектуалната собственост Как НАП ще гарантира защитата на интелектуалната собственост на производителя/ разпространителя на софтуера?</p> <p>Чл.52е, ал.1 от проекта за изменение и допълнение на Наредба Н-18 препраща към ДОПК във връзка с извършване на експертиза за съответствие на софтуера с нормативните изисквания.</p> <p>В ДОПК не е предвиден механизъм за защита на интелектуална собственост. Съгласно чл.63, ал.4 от ДОПК - Експертът подписва декларация, че ще даде безпристрастно заключение, ще пази в тайна данъчната и осигурителната информация и че не са налице основанията за отвод. Не декларира, че няма да копира, разпространява, модифицира инсталационния пакет и source-кода на софтуера, нито ще нарушава под каквато и да е форма интелектуалната собственост на производителя/ разпространителя на софтуера.</p> <p>За нас е притеснително, че съгласно чл. 68 от ДОПК като експерти могат да бъдат привлечени лица, които не са служители на НАП - т.е. не носят дисциплинарна и имуществена отговорност към НАП.</p> <p>Предложение Експертите да бъдат извършвани единствено</p> <ul style="list-style-type: none"> ● в среда, сигурността, на която е контролирана от производителя/ разпространителя на софтуера ● при положение, че експерта спазва правилата за сигурност на производителя/разпространителя на софтуера <p>като експерта да може безпрепятствено да работи с пълния инсталационен пакет на софтуера и с надлежно документирания source-код, без правото да ги копира и изнася под каквато и да е форма.</p> <p>Членовете на БАРБС приемат необходимостта от проверка на сорс кода на</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени са съответните промени в чл. 52е, ал.1.</p>

<p>софтуера стига той да не може по никакъв начин да бъде изнесен от техните офиси.</p>		
<p>9. Експорт на данни от потребителския интерфейс - двойно изискване В чл. 52и, ал. (2) В този член се изисква данните да се експортират от потребителския интерфейс на Софтуера (за управление на продажбите), а същевременно НАП изискват производителят на софтуери да предостави инструмент (и то в сорс код), който да прави същото!</p> <p>Това означава, че трябва да се правят два софтуера за едно и също нещо - един външен инструмент и един вътре в софтуера (в потребителския интерфейс). Всъщност този експорт, директно в потребителския интерфейс, е предпоставка за нарушаване на сигурността на данните.</p> <p>Предложението е</p> <ul style="list-style-type: none"> ● или тази точка да се промени в посока да се даде достъп на служители на НАП до базата данни, така че те да могат да използват предоставения от производителя софтуер за експорт и копиране на информацията ● или да отпадне задължителното производителя да предоставя на НАП софтуер за експорт (и то със сорс код!). 	<p>Не се приема</p>	<p>Няма дублиране на изискванията. В чл. 52и е записано задължението на търговеца да осигури достъп на БД на софтуера. Изискването към производителите/разпространителите на софтуер е за предоставяне на изпълним файл за извличане на данни от БД в структуриран четим вид с възможност за избор - от всички или от част от таблиците, с които работи софтуерът.</p>
<p>10. Управление на “всички фискални устройства в обекта” чл. 52ж, ал. (3), в края си посочва че “<i>софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект</i>”</p> <p>1) Това означава, че във всеки обект може да има САМО ЕДИН софтуер за управление на продажбите</p> <p>Тази част от чл. 52ж трябва да отпадне, защото съвременните бизнеси използват повече от един софтуер за управление на продажбите в своите обекти, които могат да бъдат на различни производители.</p> <p>Предложение Ако се използва повече от един софтуер - да се предвиди възможност да се подаде декларация за всеки от тях</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направена е промяна в текста на чл. 52з, ал. 3.</p>

<p>2) в обекта не може да се съхранява резервен касов апарат , който не е свързан със софтуера</p> <p>Тъй като Приложение 29 забранява на Софтуера да функционира без фискално устройство в обектите ще е много важно да може да има и резервно такова.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В наредбата не се дефинират детайли, свързани с организацията на работа в търговските обекти с оглед да се отговори на изискванията</p>
<p>11. Приложение 29</p> <p>11.1. По т. 3. Повече от един модул за продажби - блокиране на възможността да има просто и сложно продаване? Мобилна версия?</p> <p>Това в търговски обекти не може да бъде реализирано или поставянето на такова изискване ще затрудни работата на обектите - например в търговски обект е съвсем нормално да има модул POS софтуер за обслужване на клиенти “на каса” и ERP софтуер за извършване на продажби на определени групи клиенти (напр. корпоративни, ключови) или за определени групи продукти. В някои големи или специализирани търговски обекти към тях също може да се добавят модул Мобилен POS софтуер за обслужване на клиенти в движение (Queue busting, Assisted shopping), модул POS софтуер за каси на самообслужване (Self Check-out POS), модул за Мобилен POS софтуер за самообслужване (Personal Shopping System) и др.</p> <p>Поставянето на горното изискване ще направи невъзможно функционирането на търговски обекти от съвременен тип на територията на Република България. Всичко това е валидно и за други типове обекти - например заведение за обществено хранене, използващо съвременна мобилна система за обслужване на клиентите, интегрирана към основна такава; търговски обекти с различни начини на продажба; дистрибуционни фирми; търговци на едро и други (всички изброени търговски обекти попадат в обхвата на наредбата).</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направена е промяна в текста на чл. 52з, ал. 3. В един търговски обект може да се използва повече от един софтуер, но за всички следва да е подадена декларация за съответствие с изискванията на Наредбата.</p>
<p>11.2. По т. 4 Защита от добавяне на външни модули без оторизация на производителя</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направена е промяна в текста на т. 4 от Приложение № 29.</p>

<p>Имайки предвид сложната архитектура на съвременните софтуери за управление на продажби и използването на компоненти, бази данни и операционни системи на трети страни за обезпечаване на функционирането им, производителя на софтуер не може да поеме пълна отговорност за извършени злоумишлени действие от ползвателя на софтуера или на трета страна имайки предвид и че доставчиците му предоставят ограничена отговорност.</p> <p>В наредбата не може да се поставят невъзможни изисквания.</p> <p>Предлагаме точката да отпадне.</p>		<p>Задължение на производителя/разпространителя е да вгради в софтуера защита от промяна или добавяне, без неговата оторизация, на външни модули, позволяващи промяна на функционалността на софтуера с цел заобикаляне на изискванията, посочени в Наредбата.</p>
<p>11.3. По т. 6 Начало и край на периода на активност на потребителя/оператора за всяка от присвоените му роли Тази част от т. 6 дублира т. 18 а) и предлагаме да отпадне</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В т. 6 се изисква наличието за задължителни контроли в софтуера при въвеждането на информация за потребителите му. В т. 18, б. а) се изисква наличие на функционалност за съхранение на тази информация с цел визуализация чрез потребителския интерфейс на софтуера.</p>
<p>11.4. По т. 8. Свързаност при “откриване” на продажбата При множество продажби, начинът на плащане не може да се определи при “откриване” на продажбата, тъй като той може да зависи от окончателна сума на продажбата, от възможни отстъпки, които могат да се ползват в зависимост от начин на плащане, търговска политика, кредитни лимити на ниво търговски обект или на ниво юридическо лице и т.н., съответно е напълно неприложимо поставянето на изискването за “При липса на свързаност с фискално устройство софтуерът блокира операциите по откриване на продажба”, тъй като не може да се вмени на Клиента задължението да избере начин на плащане в началото на продажба.</p> <p>Заради думите “софтуерът блокира” тази точка може да се тълкува и че трябва да се блокира целия софтуер, на всички места за</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Откриването на продажбата не е свързано с начина на плащане. Изискването за блокиране на функционалността за откриване и приключване на продажба при липса на свързаност с ФУ остава. Направена е промяна, съгласно която блокирането на функционалността се ограничава до конкретно работно място.</p>

<p>продажба.</p> <p>Предложение Имайки предвид, че и т. 10 гарантира, че никоя продажба не може да се приключи при липса на свързаност с ФУ, цялата тази точка 8 може да отпадне.</p>		
<p>11.5. По т. 9. Уникален номер на продажбата Предложение: Да се изисква уникална идентификация за всяка продажба, която еднозначно да идентифицира продажбата в базата данни, без да се налагат система за уникалност, която може да е неприложима за дадено техническо решение (виж пример по-долу). От нея може да се намери като свойство на самата продажба всички необходими за контрола данни (регистрационен № на ФУ, оператор и т.н.).</p> <p>Обосновка</p> <p>№ на ФУ <i>Техническа забележка: по-нататък в номенклатурите се говори и за “Регистрационен номер на ФУ”, а в Н18 преди това се говори предимно за “индивидуален номер на ФУ”. За едно и също нещо ли става въпрос? Уникалният серийен номер на ФУ, примерно DT12345678 за апарати на Датекс? Същия въпрос е и в т. 21.1., 21.2, Приложение 32 и други.</i></p> <p>№ на работно място Има множество ситуации, в които физическото работно място не може да се определи.</p> <p>Ако програмата се достъпва дистанционно през отдалечен достъп (примерно чрез Remote Desktop/Remote App), физически работейки на един компютър, но практически използвайки се от 5 човека, на споделено между всичките фискално устройство, това 5 различни работни места ли са и как може да се определи кой “къде” работи?</p> <p>Могат ли в един и същ момент на едно и също работно място да работят 5</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направени са промени в т. 9 на Приложение №29.</p>

	<p>човека?</p> <p>Ако в един браузър, на една и съща машина влязат през 3 таба 2 различни потребителя (т.е. единия влезе два пъти) това колко работни места са?</p> <p>Да се поставя подобно не винаги приложимо понятие в уникалния ключ е ограничаващо.</p> <p>Последователен номер на продажба Предложените три метода за номериране: обща последователност за системата на съответния търговец, отделна последователност за всяко работно място и отделна последователност за всяко ФУ не са достатъчни.</p> <p>Когато се работи с дистрибутирани бази данни (по една база данни на обект например, за да може обекта да работи и без интернет, но в обща база) номерацията е на ниво БАЗА ДАННИ.</p> <p>Ето защо се предлага, без да се специфицират детайли, системите да генерират уникални номера на всички продажби.</p>		
	<p>11.6. По т.10 Служебен бон, когато не се изисква фискален Техническа забележка В точката се казва, че софтуерът следва да подаде команда за служебен бон, без печат за случаите, когато не се изисква издаване на фискален такъв. Такъв случай е и когато клиента НЕ ПЛАТИ.</p> <p>Не е предвидено как да се процедира ако продажбата е за 100 лв. и клиент плати за 10 лв. в брой, а останалите не плати, тогава:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● издава се фискален бон за 10 лв. ● издава се служебен бон за 90 лв. <p>○ ... а какво да се впише в “начин на плащане” в служебния бон? “Неплатени”?</p> <p>Предложение: да се уточни какво да се прави в случай на НЕ плащане.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Отпада изискването при приключване на продажба, за която не се изисква издаване на ФБ, софтуерът да подава команда към ФУ за запис в КЛЕН без печат на служебен бон. Софтуерът ще подава команда към ФУ за печат само на изрично дефинираните в Наредбата служебни бонове.</p>

<p>Реквизити на служебния бон <i>Документите за приключване на продажбата (фискален бон или служебен бон) трябва задължително да съдържат всички реквизити съгласно чл. 26, ал. 1</i></p> <p>Реквизит №10 в чл. 26, ал. 1 е да се изписва текста “Фискален бон” - това няма как да го има в служебния (забранено е и от т. 17 на Приложение 29)</p>		
<p>11.7. По т. 11 Отпечатване на служебни бонове за направени клиентски поръчки в рамките на една продажба Виж “Служебни бонове” в раздел “Концептуални проблеми”.</p> <p>При множество бизнес модели, фискалните устройства свързани с компютър или мобилно устройство, освен за издаването на фискални касови бонове, се използват и за отпечатването на множество други документи, свързани с търговската дейност - данъчни фактури, стокови разписки с критична за бизнеса информация за партиди и срок на годност, касови ордери при приемане на плащания по стари задължения, куриерски товарителници, справки, както и множество други вътрешнофирмени документи.</p> <p>На база следните текстовете от Наредбата:</p> <p>„§ 34. В приложение № 1 се правят следните изменения и допълнения: 3. В раздел III: а) в т. 3 буква „б“ се изменя така: „б) ... не се допуска издаване на служебни бонове при извършване на продажба/и и за направени клиентски поръчки;““ и „§ 59. Създава се приложение № 29 към чл. 52а: „Приложение № 29 към чл. 52а. Изисквания към софтуерите за управление на продажбите в търговски обекти 11. Софтуерът не допуска отпечатване на служебни бонове за направени клиентски поръчки в рамките на една продажба.““</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Чрез ФУ ще могат да се отпечатват само изрично дефинираните в Наредбата служебни бонове. В изискванията към софтуерите няма ограничение за свързване към тях на нефискални печатащи устройства - визираните документи ще могат да се отпечатват на тях.</p>

	<p>разбирането ни е, че след приключване на дадена продажба и съответно изпълнението на една от процедурите, описани в т. 10 на Приложение 29 (издаване на фискален бон или записване в КЛЕН, когато няма изискване за издаване на фискален бон), софтуерът може да отпечатва на фискалното устройство описаните по-горе документи.</p> <p>В противен случай, ако отпечатването на описаните документи, посредством използването на служебни бонове, не е разрешено на свързано към софтуера фискално устройство, ще се наложи бизнеса да инвестира големи средства в закупуването на допълнителни принтери и ще се усложнят ненужно бизнес процесите.</p>		
	<p>11.8. По т. 13 Забрана за изтриване или промяна на приключени продажби</p> <p>Предложение Софтуерът не трябва да има функционалност за промяна или изтриване на приключени продажби. Всички корекции трябва да се извършват с нови или сторно документи.</p> <p>Обосновка Надеждна защита от изтриване или промяна Това изискване е напълно неизпълнимо на фона на концепцията на настоящия проект и е най-голяма заплаха както за съответствието с Приложение 29 и от там за правото софтуера да се използва, така и за интересите на Държавата и събирането на данъците.</p> <p>Болшинството от софтуерите за управление на продажбите използват популярни, стандартни бази данни, начина на ползване и манипулация на които се преподава в училищата.</p> <p>Базите данни съдържат търговската информация на ползвателя и са негова собственост и търговска тайна. Производителите на софтуер не биха могли да лишат собственика на базата данни от достъп до нея - тя е НЕГОВА. Съответно нищо не може да спре лице, което няма нищо общо с Производителя да модифицира и изтрие данни в базата данни, както и да модифицира тригери и процедури (софтуер) вътре нея..</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Целта на изискването е да се гарантира, че чрез функционалността на софтуера не може да се манипулира информацията в БД. Съхранението на информацията в базата данни е задължение на лицето, използващо софтуера.</p>

	<p>Забраната за изтриване и промяна трябва да се отнесе към ПОЛЗВАТЕЛЯ НА СОФТУЕРА, а не към производителя. От производителя може да се изисква невъзможност за манипулация и изтриване на данните от самия софтуер (което той ако е нужно ще докаже и при експертиза), но не може да се изисква защита от изтриване или промяна на данните в базата данни, както и на софтуера в нея (например тригери и процедури) защото това е НЕИЗПЪЛНИМО.</p> <p>Още по-голяма неяснота дава самата дума “Надеждна”. КОЛКО надеждна? Ако обикновен потребител на каса не може да изтрие въведена продажба, но системният администратор може да влезе в таблицата със стандартен софтуер за управление на базата данни, използвайки своята парола (с която той може да унищожи и следите от действията си), счита ли се, че софтуерът за управление на продажбите има надеждна защита?</p> <p>Пълна забрана за изтриване и промяна в базата данни?! В точката се говори за защита от промяна на приключени продажби - но двете под-точки забраняват всякакво изтриване на всякакви записи.</p> <p>Какво означава тази забрана? В базата данни като цяло се забранява всякакво триене?</p> <p>Глобална забрана на операция “изтриване” в базата данни е технически неприложимо да се иска. В същата база данни се държат още хиляди неща, които нямат отношение към Н18, когато се използва голяма интегрирана ЕРП система. Освен това чисто технически има нужда да се създават помощни записи и да се изтриват. Прост пример е едно преизчисление на контировки (при интегрираните системи те се държат в същата база данни и са пряко свързани с продажбите) - когато се преизчислят (например поради преизчисление на средната доставна цена) технически старите се изтриват и се записват нови. Също така дори и в проста ПОС система е необходимо да се използват операции за изтриване в различни помощни таблици.</p> <p>Трябва да се постави тази забрана в ясен контекст - забраната трябва да се отнася само за продажбите (и то тези, по които има задължение за издаване</p>		
--	---	--	--

<p>на фискален бон).</p> <p>Същата забрана, без контекст, я има и в ЗДДС, както и в декларацията на производителя и е изключително важно тя да се конкретизира в Наредбата.</p>		
<p>11.9. По т. 14. Служебен бон за “Паричен отчет по оператори” Необходимо е ясното прецизиране какъв е този отчет, за да може да се приложи изискването конкретно към него.</p> <p>Ако това е дневен финансов отчет, то софтуерът само подава команда към фискалното устройство и то само вади отчета по оператори (при това, тази функция не е налична при всички ФУ, тъй като номенклатурата на касиерите не е задължително да се води във ФУ).</p> <p>Ако става въпрос за касовата наличност във самия софтуер, то това няма как да се изпълни в огромна част от бизнеса. Само ресторантите и малките магазини биха могли да правят този отчет в компютъра, където са направени продажбите.</p> <p>Във всички останали случаи този отчет се прави в офиса, където няма връзка с фискален апарат. Това означава, че трябва да се закупуват допълнителните ФУ там където досега това никога не е било необходимо.</p> <p>Когато изключим ресторантите и магазините, в голяма част от случаите операторът съхранява оборотните средства за нуждите на работата си в продължителен период от време. Освен това наличната сума в софтуерната каса не е задължително да е натрупана от продажби. В допълнение, има клиенти които отчитат касиерите си веднъж седмично и исканият Паричен отчет няма как да отразява реално постъпилите суми, а само изчислените от софтуера/ФУ.</p> <p>Липсва и каквато и да е било инструкция какво да съдържа служебния бон, който трябва да се пуска заедно с този отчет.</p> <p>Тези текстове трябва да се прецизират, в противен случай ще се компроментира възможността за доказване на съответствие с Н18.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Отпада изискването за разпечатване на служебни бонове «Паричен отчет по оператори» и „Дневен паричен отчет по оператори“.</p>

<p>11.10. По т. 15 Z-отчет + „Дневен паричен отчет по оператори“</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Софтуерът не разпечатва Z-отчет на ФУ; той инструктира ФУ да генерира такъв отчет - отчетът се съставя от ФУ и той си го разпечатва сам <ol style="list-style-type: none"> а. ако заложим по-точна формулировка тук ще стане по-ясна и следващата забележка - кой генерира отчета - ФУ или Софтуерът 2. КОЙ ТОЧНО отчет се има предвид под “Z-отчет”? В Наредба 18 има “Дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП” 3. Софтуерът трябва да генерира и “Дневен паричен отчет по оператори” - по работни места и по оператори за съответното ФУ <ol style="list-style-type: none"> а. Щом отчета е по работни места, а ФУ не знае нищо за работни места, значи този отчет се генерира от Софтуера. Къде е дефиницията за този отчет? б. ... и явно Служебния бон ще трябва да съдържа информацията от този отчет. <p>Предложение за преформулиране на изискването:</p> <p><i>При всяко изпращане на команда от софтуера към ФУ за генериране и отпечатване на “Дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП”, софтуерът задължително генерира и “Дневен паричен отчет по оператори”, който съдържа:</i></p> <p>- ... НАП да определят какво да съдържа ТОЧНО - ясно е, че е по работни места и оператори за съответното ФУ, но кои суми? Има плащания в брой, с карта, с ваучер, приходи от наложен платеж, сторна, анулации, служебно влезли, излезли суми)</p> <p><i>Информацията от отчета се изпраща на ФУ като служебен бон с наименование “Дневен паричен отчет по оператори”, който се записва в Клен без да се отпечатва.</i></p>	<p>Приема се</p>	<p>Отпада изискването за разпечатване на служебни бонове «Паричен отчет по оператори» и „Дневен паричен отчет по оператори“.</p>
<p>11.11. По т. 16 Недопускане на генерирането на и разпечатването на Z отчет при наличие на неприключени продажби</p> <p>Неизпълнимо изискване, тъй като Z отчета се създава от ФУ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Софтуерът НЕ ГЕНЕРИРА Z отчет, нито го разпечатва. Това го 	<p>Приема се</p>	<p>Отпада ограничението софтуерът да не може да подава команда към ФУ за отпечатване на дневен отчет при наличие на неприключени</p>

	<p>прави ФУ - софтуерът само подава съответната команда.</p> <p>2. И тук е нужно да се използва точния термин за “Z отчет”</p> <p>3. Ако някой натисне копчетата на ФУ за генериране и отпечатване на Z отчет, софтуерът не може да спре ФУ да го стори. Ако такова изискване трябва да го има, то трябва да се включи като изискване към ФУ, а не към Софтуерите за управление на продажбите</p> <p>4. Ако изискването е към Софтуера, то може да се преформулира така: <i>Софтуерът не допуска изпращане на команда към ФУ за генериране и отпечатване на “Дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП” при наличие на неприключени продажби.</i></p> <p>Недопускане на генерирането на Z отчет при наличие на неприключени продажби Това условие освен това не е изпълнимо в повечето търговски обекти!</p> <p>Много често се въвежда сметка и се оставя отворена докато клиента не я заплати. В практиката това се случва редовно и при въвеждане на това ограничение, клиентите вече ще трябва да анулират продажбата и да записват на лист онова, което трябва да маркират на клиента, когато той се върне.</p> <p>При положение, че всяко анулиране и сторно се пази, няма нужда се въвежда това допълнително ограничение, което ще намали функционалността на софтуера и ще доведе до неудобство при работа.</p> <p>Тази функционалност се използва и от монтажни фирми, които в продължителен период от време набират стоки в отделна сметка и когато приключат с монтажа извършват окончателната продажба. При това положение, те вече ще трябва да записват тази информация в тетрадка и накрая да е въведат в програмата, което ще намали сигурността и възможността за контрол.</p>		<p>продажби.</p>
	<p>11.12. По т. 17 “Генериране на документи” Термина “Генериране” предлагаме да се замени с “Отпечатване или визуализиране”.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Терминът „генериране“ е заменен със „създаване“.</p>

<p>11.13. По т. 18 Лог на промени в номенклатурите Имайки предвид, че НАП има пълен достъп до базата и архивите и те се съхраняват в сроковете по ДОПК, предлагаме тази точка да отпадне.</p> <p>Технически проблеми</p> <ol style="list-style-type: none">1. Размера на лога расте с по-голяма скорост от самата база данни (броят действия е много по-голям от самите данни). Въздействието от това е драстично увеличение на размера на базата данни, съответно инвестициите на бизнеса в ресурси за съхранение на данни.2. При СУПТО в мобилно устройство драматично увеличение на базата данни е недопустимо3. При наличие на точка 13 от Приложение 29, която не позволява промени в интересните за фиска данни, логването на всички действия е излишно. Особено съществен дублаж е логването на действията за “сторниране” и “анулиране” - при положение, че изтриването и промените са забранени, информацията за тези документи е в самите тях и копирането им е дублиране на обема информация. <p>Дефиниции</p> <p>В случай, че се отхвърли предложението точката да отпадне, необходимо е да се прецизират:</p> <ul style="list-style-type: none">• Каква е дефиницията за номенклатура? В големите ЕРП системи има хиляди видове “номенклатури”. Предлагаме да се специфицира промените в точно кои номенклатури да се логват, както и кои техни полета (в големите ЕРП системи за номенклатура артикули има над 120 полета и 10 подчинени таблици, които нямат отношение към интересите на фиска). <p>-</p>	<p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>Информацията може да се съхранява в архив.</p> <p>Отпада съхранението в лог-файла на информация за вид, количество и стойност на анулираните/сторнираните стоки.</p>
<p>11.14. По т. 20 Достъп до данни за 5+ години чрез потребителския интерфейс на софтуера за управление на продажбите</p> <p>Предложение</p> <p>Когато това изискване е изпълнимо директно от СУПТО, лицето по чл. 3 трябва да предостави допълнителен модул, който да го реализира.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в текста на чл. 52к, ал. 2 и т. 21</p>

	<p>точно трябва да се постави тук? Първия? Последния? Ако са много да пише “смесено”? (но пък се казва “от номенклатурата в софтуера”, а там няма “смесено”, защото не е ясно сместа в какво съотношение е)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Колона “Начин на приключване на продажбата” - това също е свойство на плащането. - Ако продажбата е за 100 лв, от които 20 са платени в брой, а останалите са неплатени, по време на приключването ще се издаде и “служебен бон без ФБ” и “ФБ”. Кой начин на приключване да запишем тук? - “Регистрационен номер на ФУ регистрирало продажбата - Това Индивидуалния номер на ФУ ли е? Същия въпрос и в т. 9 и в т. <p>21.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Какво е “регистриране” на продажбата? Откриването, приключването или плащането? - Нищо не пречи неплатена изцяло преди това продажба да се плати в последствие и по нея да се издаде още един ФБ, при това от друго фискално устройство, на друга дата и дори в друг обект. - ... и ако това е хипотезата тук, то и “регистриционен номер на ФУ регистрирало продажбата” е свойство на плащането, може да са повече от едно и не може да е в обобщението, в една единствена колона <p>11.15.2. По т. 21. 2. Таблица - Данни за плащанията по продажбите</p> <p>Относно “Регистрационен номер на ФУ регистрирало продажбата”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Това Индивидуалния номер на ФУ ли е? Същия въпрос и в т. 9 и в т. 21.1 - Какво е “регистриране” на продажбата? ФУ НЕ регистрира продажби, а плащания. Пример: частично плащане по продажба, част от сумата остава неплатена. Във ФУ не може да се регистрират артикулите от продажбата, защото не е ясно кои от тях се плащат (сумата може да е по-малка от стойността на кой да е от тях например). В това изискване термина би трябвало да е “ФУ, на което е РЕГИСТРИРАНО ПЛАЩАНЕТО” - По една и съща продажба могат да бъдат направени плащания, отчетени на различни ФУ. 	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в текстовете на Приложение №29, т.18.2 /предишна 21.2/</p>
--	--	------------------	--

	<p>11.15.3. По т. 21. 3. Таблица - Детайлни данни за продажбите</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Единична цена” - без ДДС - с или без отстъпка? Вероятно е без отстъпка, защото на следващия ред се иска отстъпката (но като обща сума) - Математически е необосновано да се изчислява ДДС (число с два разряда след десетичната запетая) по ред от продажба, защото ДДС по документ не може да се изчисли като сума от ДДС по ред от продажба. <p>11.15.4. По т. 21. 4. Таблица - Сторнирани продажби</p> <ul style="list-style-type: none"> - Отново “Единична цена” - с или без отстъпка - Каква е разликата между “Дата на приключване” и “Дата на сторниране”, след като не е казано, че говорим за два различни документа? Сторното е нов документ, той се приключва, издава се и фискален бон. - За продажбите има изискване когато се приключват без фискален бон да се пуска служебен такъв - а за сторната няма такова изискване? <p>11.15.5. По т. 21. 5. Таблица - Анулирани продажби</p> <ul style="list-style-type: none"> - Отново “Единична цена” - с или без отстъпка? <p>11.15.6. По т. 21. 6. Таблица - Обобщени данни за доставки</p> <ul style="list-style-type: none"> - Какво е “Доставка”? - Фактурата за доставка - Стокова за доставка - Доставка без фактура? (примерно доставка на услуга, за която има само ФБ) - Каква е разликата между “Обща сума на доставката вкл. ДДС” и “Сума за плащане”? - Общата сума на доставката вкл. ДДС преди или след отстъпките е? - Отстъпката - обща сума ли е - като в другите таблици? - Вид на плащането - аналогично на продажбите, вида на плащането не е функция на доставката, а на плащанията към нея (може да няма такива, а може и да са повече от едно) - Една доставка може да бъде по множество фактури, по една фактура може да има повече от една доставка <p>11.15.7. По т. 21. 7. Таблица - Детайлни данни за доставки</p>	<p>Не се приема</p> <p>Приема се</p> <p>Приема се</p> <p>Приема се</p>	<p>Възможно е в една продажба да има стоки/услуги с различна ставка на ДДС</p> <p>Направени са промени в текстовете на Приложение №29, т.18.4 /предишна 21.4/</p> <p>Направени са промени в текстовете на Приложение №29, т.18.6 /предишна 21.6/</p> <p>Направени са промени в</p>
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Каква е дефиницията за “Обхват на промените”? При хиляди настройки за ролята се иска да се извади лог, поле по поле всичко, което е променено? Това е нечетимо от човек, който не е експерт по конкретната система и ще е неизползваемо за НАП. - Права присвоявани на ролите - Същите въпроси като в “роли” - какво е “Права” и какво да поставим в “Описание”? 		
<p>11.16. По т. 23. Забрана за работа в тестови режим, режим на обучение или друг подобен</p> <p>Разбираемо е, че не трябва да може да се изключват изискванията на Н18, но:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Как ще демонстрираме софтуера? - Как ще обучаваме служители, които да го ползват? - Как програмистите ни ще създават софтуера, който не може да има тестови режим? <p>Дори и касовите апарати имат режим без фискализация, за да може да се тества и обучава на тях.</p> <p>Има практическа нужда когато е в режим “тест” софтуерът да не отговаря на Н18. Разбира се, трябва да се предвиди да не може търговеца да ползва софтуера в този режим за реална работа - и това трябва да е негова отговорност.</p>	Не се приема	Демонстрацията на възможностите на софтуера пред потенциални клиенти и обучения на служители за работа с него могат да се осъществяват в тестова среда с нефискализирани фискални устройства.
<p>12. Приложение 32. Многобройни декларации от ползвателите на софтуера и огромна административна тежест за бизнеса</p> <p>Съгласно т. 52ж, ал. (2) при всяка промяна на данните трябва да се подава нова декларация в 7 дневен срок:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● т. 16 При всяка смяна или добавяне на ново ФУ трябва да се подава нова декларация. <ul style="list-style-type: none"> ○ Какво е “регистрационен номер на ФУ” - “Индивидуалния номер” на ФУ ли? ● т. 17 При всяко премахване или добавяне на НЕФИСКАЛНО УСТРОЙСТВО свързано към софтуера трябва да се подава нова декларация? <ul style="list-style-type: none"> ○ Ако тази точка остане трябва да се прецизира кои 	Приема се частично	<p>Направени са промени в текста на Приложение №32.</p> <p>Подаването на информацията към НАП ще бъде максимално улеснено чрез реализираната електронна услуга в портала на агенцията.</p>

	<p>устройства трябва се декларират, защото нефискални устройства са и принтер, везна, баркод четец и дори телефон, клавиатура и мишка.</p> <ul style="list-style-type: none"> • т. 18. При всяка актуализация на свързаност с други софтуери - уеб сайт, ЕРП система, модул на Спида, счетоводен софтуер, аналитичен софтуер на доставчици - трябва да се подава нова декларация, за ВСЕКИ ЕДИН ОБЕКТ (може да е верига от 100 магазина) заради сменената версия на свързания софтуер? Това изискване е неизпълнимо . Повечето свързани софтуери са на трета страна, която не е длъжна да предоставя каквато и да е информация на съответния търговец. 		
	<p>13. Несъответствие между Приложение №29 и Приложение №32 Тези приложение ще трябва да се актуализират, ако се приемат предложенията на БАРБС, но все пак маркираме, че между Приложение 32 и 29 в Проекта има несъответствие във възможните видове уникална последователност в номерацията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В приложение 32, т.10 от Декларацията на ползвателя на софтуера има възможност да се декларира четвърти вид - “ДРУГА”, • докато в Приложение 29 се дава възможност само за 3 вида последователност. <p>Ето извадки от текста:</p> <p>В приложение 29, точка 10: <i>10. Последователност в номерацията на продажбите, осигурявана от софтуера е на ниво:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Обща за системата на търговеца</i> • <i>Отделна за всяко работно място</i> • <i>Отделна за всяко ФУ</i> • <i>Друга (описание) В Приложение 29:</i> 	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в посочените текстове, отпада изискването за предоставяне на тези данни.</p>

<p>9. При откриване на нова продажба софтуерът генерира уникален номер на продажбата, който се формира по следния начин: Последователността в номерацията на продажбите може да бъде конфигурирана опционално:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● обща последователност за системата на съответния търговец, ● отделна последователност за всяко работно място ● или отделна последователност за всяко ФУ. 		
<p>14. Допълнителни въпроси и предложения</p> <p>14.1. Допълнителни въпроси</p> <p>1. Чл. 16 - „регистрирана от БИМ сервизна фирма“ се заменят с „лице, получило разрешение от БИМ“ и след това в цялата Наредба се говори за лице, вместо за сервизна фирма. Тук под лице се разбира юридическо, не физическо ? (аналогия с лицето по чл. 3)</p> <p>2. Чл. 39 „При продажби на течни горива в/от обекти, които са изцяло на самообслужване, дневният финансов отчет се генерира автоматично и се записва във фискалната памет и в КЛЕН за всеки ден (за всеки 24 часа).“ Означава ли това, че самият отчет не се разпечатва, а само се генерира със запис в КЛЕН и ФУ ?</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Промяната е свързана с прецизиране на изказа в нормативния акт. В проекта не е предвидено извършването на сервизна дейност да се извършва само от юридически лица.</p> <p>Приложим е общият ред на наредбата.</p>
<p>14.2. Допълнителни предложения</p> <p>1. Текстът, касаещ ЕСФП В чл. 12а, ал. 2:</p> <p>1. Думите „знаци-пломби“ се заменят със „знаци“.</p> <p>2. Създава се изречение второ: „Знаците се поставят по начин, който не затруднява достъпа до местата за поставяне на знаците, удостоверяващи извършените първоначална и последващи проверки на средствата за измерване.“</p> <p>да се разпростре и върху самите фискални устройства, т.е. малките по размер, предимно мобилни, ФУ да се пломбират чрез знак (саморазрушима лепенка), предоставяна от БИМ, а не от сервизиращите лица.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Фискалните устройства имат пломби, поставени от сервизните фирми. Поставяне на защитни стикери ще затрудни целия процес при ремонт на ФУ. След всеки ремонт собственика на ФУ трябва да посещава БИМ за поставяне на защитен стикер, което би представлявало административна тежест за</p>

	<p>2. Уведомленията по приложения 26 и 27 да се направят достъпни не само през WEB портала на НАП, а и посредством XML експорт от сервизните програми на производителите. Това се налага поради неимоверната административна тежест, породена от изискването да се попълва WEB форма ПРЕДИ и СЛЕД ремонт на всяко едно ФУ.</p>		<p>лицето. Освен това ще има и финансова тежест за бизнеса от поставяне на такива стикери.</p> <p>Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Същото ще бъде разгледано и обсъдено впоследствие.</p>
YasenTane v	<p>БАРБС чрез своите членове и в консултации със своите потребители предлага публично предложенията за подобрене и прецизиране на текстовете на наредба Н-18, като при анализа са взети в предвид целите поставени от МФ и НАП, както и интересът на българския бизнес подкрепен от производителите на бизнес софтуер да изградим модерна основа за прозрачен контрол на фиска и висока ефективност по неговия контрол.</p> <p>Предложения от нас документ можете да намерите и свалите на следния електронен адрес: https://babsd.org/2018/08/17/stanovishte-barbs-naredba-n18/</p> <p>Надяваме се положените усилия да полезни за органите изготвящи крайния срок на наредбата, но и на реалния бизнес за да разбере как тя го касае в частта Софтуери или модули за управление на продажби. За повече информация се свържете с нас.</p>		<p>По предложенията на Българска асоциация за развитие на бизнес софтуер – БАРБС е изразено становище.</p>
vb	<p>Наредбата вменява огромни и до голяма степен неизпълними задължения на софтуерите за продажби, както и на самите търговци. И тук идва противоречието. Защото укриването на обороти и сивата икономика идва от дребните и до някъде средните търговци. Нито АЕЦ, нито Нефтохим, например, укриват или манипулират фискални апарати, нали? Обаче с тази Наредба и на тях се вменяват тези задължения. А точно дребните търговци, даже и да са имали софтуер, сега ще го махнат, за да са изрядни пред НАП и за да спестят няколкостотин лева (далеч повече, отколкото пише в мотивите към Наредбата), и ще продължат да отчитат 1 от 10 продажби. А тези, които са си мислили да закупят софтуер - ще си спестят тези пари. И тогава какъв е смисълът?</p>	Не се приема	<p>Доколкото изложеното е определено като лично мнение на лицето, същото е възприето като такова, тъй като липсват конкретни предложения.</p> <p>В хода на изготвяне на проекта на НИД са проведени значителен брой срещи с производители/разпространит ели на софтуери за управление на продажбите в търговски</p>

	<p>Ако НАП иска да контролира по този начин фиска - нека да направи консултации с бизнеса и с производителите на софтуер, тези, които познават начина на работа и тогава да избере най-доброто решение.</p> <p>Защо не разработи (или възложи да се разработи) един междинен слой за връзка м/у софтуерите за продажби и фискалните устройства, по подобие на банковите разплащания? Защо се прехвърля неспособността на служителите на НАП, а и на самата институция, да контролират "сивата икономика" върху част от бизнеса? Защото контролът дали се издават фискални бонове и сега е възможен. И има достатъчно законови текстове и основания да се правят проверки и да се установяват нарушенията и да се налагат сериозни санкции на нарушителите.</p> <p>В края на краищата - ще се публикува Наредбата, ще се намерят начините да се позаобиколят изискванията, ще се направят някакви фиктивни разработки, големите производители на софтуер ще си затраят, а и никой няма да седне да ги проверява, най-много 1-2 български фирми за софтуер за продажби да фалират или да се продадат, производителите и дистрибуторите на фискални устройства ще реализират една голяма печалба и всичко ще продължи по старому. По подобие на "данък уикенд" - голяма шумотевица и нулева реализация (и нулеви приходи).</p> <p>Защото трябва да има Закони и Наредби, но те да са изпълними и контролируеми, за да се спазват и регулират, а с тази Наредба не се изпълнява нито едното, нито другото.</p>		<p>обекти. Предлаганите от НАП изисквания към софтуерите са обсъждани на тези срещи и са отчетени техните позиции и предложения.</p>
Yuri	<p>Становище на Баркод Системи България ООД относно: <i>„§ 28. Създава се глава седма „в“ с чл. 52ж – 52к: „Глава седма „в“ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЛИЦАТА, КОИТО ИЗПОЛЗВАТ СОФТУЕР ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОДАЖБИТЕ В ТЪРГОВСКИ ОБЕКТ Чл. 52ж.</i> ... <i>(3) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект само софтуер за управление на продажбите, отговарящ на посочените в приложение № 29 изисквания, като софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект.“</i></p>	Не се приема	<p>Когато в търговският обект се използва софтуер за управление на продажбите той задължително следва да управлява всички въведени в експлоатация в този обект фискални устройства.</p>

	<p>Следвайки логиката на тази алинея „софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект“, достигаме до извода, че вече няма да е възможно в даден търговски обект да се използва софтуер за управление на продажбите и ФУ от тип Касов апарат, без интерфейс към компютър или мобилно устройство, на които работи софтуера или модула.</p> <p>Ако това е така, това означава, че фирмите, при които основния начин на плащане е по банка, разбира се използват софтуер за да си управляват продажбите, но тъй като все още имат клиенти, които предпочитат (особено за малки суми) да се плаща в брой, имат в офисите си (които също са търговски обекти и Наредбата важи и за тях) касов апарат, вече няма да могат да го използват за малкото плащания в брой в месеца, и трябва да го подменят с фискален принтер.</p> <p>Алтернативно решение е тези фирми да преустановят приемането на плащания в брой, но това би могло да доведе до неудовлетвореност у техните клиенти и увеличаване на разходите за бизнеса - ненужно заплащане за такси за банкови преводи за малки суми и увеличаване на документооборота.</p> <p>Аналогична е ситуацията при използването на касови апарати от мобилни търговски представители, куриери и т.н. при които също се налагат понякога приемане на плащания брой. За да продължат да оперират тези мобилни служители, ще се наложи интеграция на фискални принтери към мобилните софтуерни решения, както и подмяна на едни фискални устройства с други, по-скъпи.</p> <p>В мотивите към предложението няма анализ за броя касови апарати (ЕКАФП) в експлоатация - може би е добре да се направи и анализ в посока колко от тях ще трябва бъдат подменени с фискални принтери, предвид изискванията в Наредбата.</p> <p>Като отговорни данъкоплатци подкрепяме напълно усилията на НАП за намаляване и ликвидиране на укриването на приходи и съответното избягване на плащане на данъци. Разбираме, че наличието на касови апарати в някои видове търговски обекти е рисково спрямо целите на Наредбата.</p> <p>Нямаме конкретно предложение, освен ограничаване на някои аспекти на Наредбата само за конкретен вид търговски обекти, така че да не се затрудни работата на останалата част от фирмите в РБългария.</p>	<p>Считаме, че ограничаването на изискванията до определени групи търговски обекти би довело до неравнопоставеност на задължените лица.</p>
--	--	---

	<p>В заключение ще цитираме становището ни от 19.01.2018 от предходното обществено обсъждане тук, на предложението за промяна на Наредбата, което след новото предложение остава актуално:</p> <p><i>„Цялостната ни професионална оценка на предложението за Проект на Наредба, вземайки предвид и приложените мотиви, е че тя е насочена и приложима за определен вид търговски обекти - заведения за обществено хранене и малки търговски обекти, използващи специфични софтуерни продукти, и не отчита процесите в останалите, много повече на брой търговски обекти (според определенията на закона) на територията на РБългария.</i></p> <p><i>Според последните доклади на ЕК - производителността на труда в България, въпреки ръста си през последните години, продължава да бъде най-ниската в рамките на ЕС. Мнението ни, на база аргументираните ни по-горе коментари е, че прилагането на посочените в Проекта за Наредба мерки би могло да доведе до значително намаляване на производителността на труда в редица значими за икономиката и фискалния предприятия, без може би да доведе до значително повишаване на събираемостта на данъци от, предполагаме, много по-малка по значимост група фирми.</i></p> <p><i>Предложението ни е Проектът на Наредба да бъде преразгледан в аспекта на прилагане на целия ѝ обхват в различни по естество търговски обекти и различни модели на извършване на търговска дейност, както и да е съобразен с процесите в тях.“</i></p>		
<p>БАРБС</p>	<p>Повторно постъпило предложени чрез МФ</p>		<p>По предложенията на Българска асоциация за развитие на бизнес софтуер – БАРБС е изразено становище.</p>
<p>Petar Kolev [mailto:kolev81@abv.bg]</p>	<p>Доколкото разбирам при работа със софтуер, управляващ фискално устройство, продажбата задължително ще завършва с издаване на фискален бон. Как ще се процедира при плащане по сметка? Не видях устройствата да се предвижда да поддържат допълнителен тип плащане.</p>	<p>Липсва предложение</p>	<p>Направени са промени в текстовете на НИД. Продажбата ще завършва с издаване на ФБ само когато извършеното плащане предполага това.</p>

<p>инж. Ивайло Гаев - Управител ЕТ Интелигентни Решения</p>	<p>С цел уточняване на изискванията от Приложение № 29</p> <p>1. В изискване № 21 "Софтуерът следва да осигурява чрез потребителски интерфейс визуализация и експорт на данни от базата данни в табличен вид, файлов формат XLS/XLSX или CSV, при прилагане на следните филтри:..." ВЪПРОС: Как трябва да се експортира информация за работните места (при условие, че такава информация в табличен вид не съществува. Основание за това са динамично задаваните номера на работни терминали (места) като в системата е предвиден стриктен контрол за уникалността им, което не налага съхранението им в Табличен вид. Чрез вградените log списъци може да се изведе информация за всички използвани работни места, като такава информация се съхранява и в данните за всяка продажба).</p>		<p>Софтуерът следва да разполага с функционалност за извличане на посочената информация в структуриран вид, независимо от начина ѝ на записване и съхраняване в базата данни.</p>
	<p>2. Към същото изискване има не уточнени понятия "... наименование на търговски обект..." и не става ясно каква информация точно трябва да бъде експортирана при "...експорт на данни от базата данни ...Търговски обекти ...": ВЪПРОС: Под „търговски обект“ какво се има предвид. Може ли да се приеме, че името на търговският обект е името на работния склад в система Ако се разгледат всички места в наредбата , в който се използва "Търговски обект" се остава с впечатление, че понятието се използва за "обособяване на едно конкретно място", следователно няма нужда от съхранение в табличен вид. От друга страна използваните работни складове, могат да бъдат разглеждани и като отделни Търговски обекти.</p>		<p>Дефиниция за търговски обект е дадена в т. 41, §1 от ДР на ЗДДС. В един търговски обект може да има конфигурирани повече от едно работни места.</p>
	<p>3. Към същото изискване се налага експорт на данни за "... Видове операции (действия) ...". Навсякъде в наредбата се коментират действията от страна на оператора при работа със системата. ВЪПРОС: Може ли да се даде точна дефиниция на понятието действия (операции), с което да се изясни, какви данни се цели да бъдат експортирани. Ако под "действия" се има предвид именно посоченият пример в Изискване № 18 "Софтуерът поддържа информация в структуриран вид за следните изпълнени действия: ... вид на действието (операцията) – регистрират се като минимум следните действия (операции):</p>		<p>В т. 15 (бивша т.18) от Приложение №29 изискването е за съхранение в на действия, свързани с въвеждане на потребители и присвоените им роли, както и с основни действия, изпълнени от потребителите. Няма изискване за „дата на</p>

	1. влизане и излизане в/от системата (login/logout), 2. сторниране, 3. анулиране и 4. промени в номенклатурите на софтуера; ...", то информацията за тези оперативни действия, много често се съхранява в така наречените "Log" списъци с отразена информация за дата на регистриране (на действието) в системата, но с липсваща информация за "дата на последна промяна, дата на деактивиране", поради естеството на log списъка .		последна промяна“.
dWare Ltd.	<p>§ 26. Чл. 52а. Софтуерът за управление на продажби в търговски обект трябва да отговаря на изискванията съгласно приложение № 29.</p> <p>Част от изискванията на Приложение №29 не са добре пояснени, а други ще доведат до затруднения:</p> <ul style="list-style-type: none"> - В т.11 „Софтуерът не допуска отпечатване на служебни бонове за направени клиентски поръчки в рамките на една продажба.“ Коментар/ Въпрос: Това изискване ще затрудни изключително много работата в търговските обекти от тип „Ресторант“. За да изпълнят изискванията на наредбата, собствениците на тези обекти ще се принудят да отпечатват междинните клиентски сметки на други печатащи устройства, различни от фискалните. От друга страна това веднага ще отвори вратата за злоупотреби. - В т.17 При генериране на документи, различни от фискален бон, софтуерът не допуска включване на текст, съдържащ думите „Фискален“ „Фискална“, „Фискално“, „Фискални“ или производни словосъчетания. Изискването не се отнася до наименованията на търговците, които при отпечатване се придружават от правно-организационната им форма и техния ЕИК. Въпрос: Как тогава ще се генерират фактури и известия към тях за стоки, съдържащи в името си тези думи? - В т.20 Чрез потребителски интерфейс софтуерът осигурява достъп до създаваните чрез него данни в сроковете по чл. 38, ал. 1 от ДОПК. При архивиране на базата данни, софтуерът осигурява създаване и поддържане на архив, както и достъп до архивните данни в сроковете по чл. 38, ал. 1 от ДОПК през потребителски интерфейс. 	<p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>Чрез фискалното устройство ще се отпечатват само изрично дефинираните в НИД служебни бонове.</p> <p>Направена е промяна в текста на т. 14 /бивша т.17/ на приложение №29.</p>

<p>Въпрос: Ако базата данни е с голям размер ТВ (възстановяването отнема дни) как се очаква, софтуерът да чете данни от архива?</p> <p>Коментар: Това изискване ще доведе до допълнителни разходи на търговците за хардуер и допълнителен софтуер за поддръжка на архивите в оперативен и бързо достъпен вид.</p> <p>- <i>В т.23 Софтуерът не притежава възможност за работа в тестови режим, режим за обучение или друг подобен.</i></p> <p>Коментар: Без тестови режим няма как да се правят демонстрации на възможностите на продукта пред потенциални клиенти, няма как да се внедри продукта, да се обучат операторите.</p> <p>Предложение: Да се редактира по следния начин „<i>Софтуерът не се разпространява с възможност за работа в тестови режим, режим за обучение или друг подобен.</i>“</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Изискването за достъп до архивните данни през потребителския интерфейс на софтуера е принципно и не е обвързано с достъп до архивните данни в реално време. Ако данните с в архив, достъпът до тях ще се осъществи след тяхното разархивиране, но през потребителския интерфейс на софтуера.</p> <p>Демонстрацията на възможностите на софтуера пред потенциални клиенти и обучения на служители за работа с него могат да се осъществяват в тестова среда с нефискализирани фискални устройства.</p>
<p>§ 27. Чл. 52в. (3) <i>В 7-дневен срок от настъпване на промяна на обстоятелствата в подадена декларация, включително за всяка нова версия на софтуера, производителят/разпространителят подава нова декларация по реда на ал. 1. В случай, че при новата версия е налице промяна във функционалността и/или структурата на базата данни, попадащи в обхвата на приложение № 29, се подава и информация за промените по реда на ал. 2.</i></p> <p>(4) <i>При настъпване на промени в информацията, подадена по реда на ал. 2, производителят/разпространителят уведомява НАП в 7-дневен срок по същия ред.</i></p> <p>Коментар: Това означава ли, че при всяка промяна ще се подават всички документи като при декларирането на нов софтуер?</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Производителят/разпространителят е задължен да подава декларация за всяка нова версия на софтуера. Само в случай, че при новата версия е налице промяна във функционалността и/или структурата на базата данни, попадащи в обхвата на приложение №29, се подава и посочената в чл. 52в, ал. 2 информация.</p>

<p>Чл. 52в ал. (3),(4),(5) водят до допълнителна административна тежест върху производителите на софтуер, което ще увеличи цената както на софтуера, така и на обслужването му. При така формулираните изисквания търговците ще са принудени да сключат договор за абонаментно обслужване на софтуера или да заплатят последната нова версия, която ще е последната регистрирана от производителя/разпространителя на софтуера.</p> <p>Предложение: Да се облекчи режима на подаване на данни за промени по вече деклариран софтуер. Да се подава декларация само когато има промяна във функционалността и/или структурата на базата данни, попадащи в обхвата на Приложение № 29.</p>		<p>Търговците ще могат за използват в търговските обекти само софтуер, за който е декларирано съответствие с изискванията на Наредбата. Не необходимо това да е последната версия на съответния софтуер и в тази връзка не е необходимо задължително да се сключват договори за поддръжка на софтуера.</p> <p>Подаването на декларация ще бъде максимално улеснено от разработената електронна услуга от НАП.</p>
<p><i>§ 27. Чл. 52в. (1) Производител/разпространител на софтуер за управление продажби в търговски обект декларира обстоятелствата, посочени в чл. 118 ал. 14 от ЗДДС, преди да започне неговото разпространение чрез подаване на декларация по образец съгласно приложение № 30. Декларацията се подава по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на агенцията.</i></p> <p>Въпроси/Коментари:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. А какво се случва при заварено положение, т.е. в случаите, в които софтуерът е бил разпространен, преди да се наложи да бъде деклариран? Необходимо ли е да бъде „изваден“ от употреба, докато бъде вписан в списъка на одобрените софтуери и ако да – търговците с какво ще работят дотогава? 2. Така написано предполага, че след 01.10.2018 г. няма да е възможно отваряне на нови търговски обекти със съществуващите системи, преди същите да бъдат приведени в съответствия с изискванията на Приложение №29 и да бъдат регистрирани в НАП. 		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>

<p>Предложение: Да отпаднат думите „преди да започне неговото разпространение...“.</p>		
<p>§ 27. Чл. 52в. (7) <i>Преди предприемане на действия по прекратяване на дейността и заличаване от публичните регистри производителят/разпространителят на софтуер предоставя на НАП информацията по чл. 52е, ал. 1 т. 1, 2 и 3 за всички версии, за които е подал декларации по чл. 118 от ЗДДС.</i></p> <p>Въпроси/Коментари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Прекратяването на регистрация на софтуер за управление на продажбите също е съпроводено с подаването на голям обем информация към НАП, при това информация, която представлява търговска тайна и прави производителите/разпространителите на софтуер уязвими от кражба на интелектуална собственост. - Предоставянето на source-код, логическия и физически модел на базата данни е съпоставимо с доброволен отказ от авторските права върху софтуера. Какви са гаранциите, че след като софтуерът бъде заличен от списъка с позволените за използване софтуери, подадената информация няма да се използва нерегламентирано и няма да бъде направен „подобен“ софтуер от друг производител или да бъде създаден зловреден софтуер, който да дискредитира конкретния софтуер. - Как НАП ще защити изтичането на информация за базата данни и source-кода и ще гарантира защитата на интелектуалната собственост? Предложение: Да се опрости процедурата по подаване на информация към НАП за преустановяването на производството/разпространението на софтуер. Да не се изисква source-код при такива случаи, за да се защити правото на автора. Освен това разпространителят/ако е лице, различно от производителя/ в повечето случаи не разполага с исканата информация, а дори и да я има, е подписал споразумение за конфиденциалност с производителя, което го поставя във фактическа невъзможност да предостави исканата информация. 	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в текстовете на чл.57в, ал. 7 и на чл.52е, ал. 1. Отпада задължението за предоставяне на source-код.</p>
<p>§ 27. Чл. 52в. (9) <i>В случай на установено неспазване от страна на производител/разпространител на задълженията по ал. 7 и 8 и чл. 52е, ал. 1 НАП заличава софтуера от публичния списък и уведомява по електронен</i></p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени са промени в текста на чл. чл.57в, ал. 9.</p>

<p><i>път всички лица, използващи софтуера и подали към НАП информация по реда на чл. 52ж, да преустановят незабавно използването му в търговските обекти.</i></p> <p>Коментар: Незабавното преустановяване на използван софтуер ще доведе до необосновани загуби за търговците, докато закупят и внедрят нов софтуер.</p> <p>Предложение: Да се определи разумен срок за преустановяване работата с въпросния софтуер.</p>		
<p><i>§ 27. Чл. 52е. (2) В случай, че в резултат от извършена експертиза се установи несъответствие на функционалността на включен в публичния списък софтуер с изискванията на приложение № 29, НАП заличава софтуера от списъка и уведомява по електронен път всички лица, използващи софтуера и подали към НАП информация по реда на чл. 52ж, да преустановят незабавно използването му в търговските обекти.</i></p> <p>Коментар: Незабавното преустановяване на използван софтуер ще доведе до необосновани загуби за търговците, докато закупят и внедрят нов софтуер.</p> <p>Предложение: Да се определи разумен срок за преустановяване работата с въпросния софтуер.</p>	Приема се	Направена е промяна в текста на чл.57е, ал. 2.
<p><i>Чл. 52ж. (1) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС в срок до 7 дни от инсталирането на софтуер за управление на продажбите в търговския обект подават информация по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП съгласно приложение № 32.</i></p> <p>Коментар: По малките организации и търговци нямат необходимите квалифицирани специалисти, за да декларират и подават цялата необходима информация съгласно приложение 32, което предполага сключване на договори за абонаментно обслужване и за поддръжка на софтуера.</p> <p>Предложение: Да се намали информацията, която следва да се подава в НАП от потребителите на софтуер до някакъв разумен минимум.</p>	Не се приема	Обхватът на информацията в Приложение №32 не би следвало да затрудни лицата, използващи софтуери за управление на продажбите в търговски обект, както и да ги принуди да сключват договори за поддръжка на софтуера.

<p>§ 28. Чл. 52ж. (3) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект само софтуер за управление на продажбите, отговарящ на посочените в приложение № 29 изисквания, като софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект.</p> <p>Въпрос: Значи ли това, че трябва да ползват само един софтуер за всички фискални устройства на обекта? Има организации, които ползват различни софтуери за продажбата на различни видове стоки или стоки от различни складове.</p> <p>Предложение: Да отпадне текста като софтуерът задължително управлява всички фискални устройства в този обект.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направена е промяна в текста на чл. 52з, ал. 3 /бивш чл. 52ж, ал. 3/ - в един обект могат да се използват повече от един софтуер за управление на приходите.</p> <p>Остава задължението софтуерът да управлява всички въведени в експлоатация фискални устройства в обекта.</p>
<p>§ 62. Създава се „Приложение № 32 към чл. 52ж, ал. 1 Информация, подавана от лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС за използвания софтуер в търговски обект</p> <p>Коментар: От потребителите на софтуера се изисква подаване на голям обем информация, която се променя във времето. При всяка промяна ли трябва да се подава информация?</p> <p>Предложение: Да се намали информацията, която следва да се подава в НАП от потребителите на софтуер до някакъв разумен минимум.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изисква се минимално необходимата информация. Подаването ѝ, вкл. настъпили промени, ще бъде максимално улеснено от разработената от НАП електронна услуга.</p>
<p>§ 75. Параграф 27 влиза в сила от 1 октомври 2018 г.</p> <p>Коментар/Въпрос: 1. Става въпрос за регистрирането в НАП на софтуери за управление на продажби от ФУ от производител/разпространител. Няма ли да има срок за привеждане на дейността в съответствие, както е в § 76?</p> <p>Към настоящия момент няма одобрени фискални устройства, отговарящи на новите изисквания на наредбата. А самата наредба също не е приета, за да бъдат изработени такива фискални устройства. Този срок е нереалистичен.</p> <p>Предложение: Да се даде срок на производителите/разпространителите на такъв софтуер да приведат софтуера си в съответствие с изискванията на Параграф 27 и Приложение 29 /изискванията към софтуера/.</p> <p>Въпрос 2: След 01.10.2018 г. няма да може да се продава софтуер за управление на продажбите, за който не са изпълнени условията на</p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>

<p>Параграф 27 и не е включен в Списъка на одобрените софтуери. Това ще доведе до сериозни загуби, както за производителите/разпространителите, така и за търговците.</p>		
<p>§ 76. (1) <i>Параграф 28 влиза в сила от 1 октомври 2018 г.</i> (2) <i>Регистрираните по ЗДДС лица, които използват софтуер за управление на продажби привеждат дейността си с изискванията на § 28 в срок до 31 март 2019 г. Тези лица подават информация за използвания от тях софтуер в срок до 31 май 2019 г.</i> (3) <i>Нерегистрираните по ЗДДС лица, които използват софтуер за управление на продажби привеждат дейността си в съответствие с изискванията на § 28 в срок до 30 юни 2019 г. Тези лица подават информация за използвания от тях софтуер в срок до 31 август 2019 г.</i> Коментар/Въпрос: Какво става в случай, че до 31.03.2019 софтуерът, с който работят регистрираните по ЗДДС лица, както и всички останали в посочените по-горе срокове, все още не е попаднал в списъка на НАП с одобрените софтуери? Трябва ли да се закупува нов софтуер? Предвидени ли са разходите, които ще бъдат направени за закупуването, внедряването, обучението на персонала и поддръжката на такъв? А предвидени ли са неустойките, които ще трябва да се платят при прекратяването на поддръжката на стария софтуер, тъй като повечето такива софтуери са обвързани с договорни отношения и преждевременното им прекратяване води до плащане на неустойки? Посочените в мотивите към проекта разходи, които всички търговци, ползващи софтуер за управление на продажбите, ще трябва да направят, са в пъти по-малко от реалните, които ще бъдат направени. По този начин се затруднява развитието на малкия и средния бизнес и на практика предлаганите промени влизат в противоречие със Закона за малките и средни предприятия, а именно: <i>Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика по насърчаване създаването и развитието на малки и средни предприятия.</i> <i>Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г.) Този закон има за цел да създаде условия за изграждане на благоприятна и стабилна институционална и икономическа среда за създаване и развитие на конкурентоспособни малки и средни предприятия.</i></p>		<p>Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.</p>

	<p>Коментар по МОТИВИ към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства:</p> <p>Написаното в мотивите показва огромното недоверие на държавата към частния сектор, от който на практика се генерират приходите на държавната администрация.</p> <p>В мотивите са описани и евентуалните разходи на търговците за привеждане на дейността им в съответствие с новите изисквания, които изобщо не отговарят на действителността, тъй като не са погледнати през призмата на производителя/разпространителя и търговеца. А това са най-засегнатите лица от предлаганите промени.</p> <p>В Мотивите на стр. 6 се казва: <i>„Изхождайки от това, може да се предположи, че за част от лицата, използващи ERP-системи, привеждането в съответствие с новите изисквания ще влезе в цената на сключените договори за поддръжка, а за останалите – разходите не биха били значителни от гледна точка на мащаба на техния бизнес.“</i></p> <p>Коментар: Предположението, което се прави официално, че промените, които софтуерните компании следва да направят, ресурсът, който те ще заделят и разходите, които те ще имат, за да приведат в съответствие софтуерите, които произвеждат/ разпространяват, с изискванията на Наредба № Н-18/2006 г., че <i>„ще влезе в цената на сключените договори за поддръжка“</i>, е изключително манипулативно и некоректно спрямо целия бранш. Това заявление в официално публикуваните мотиви за промените в Наредбата поставя реално пред всички софтуерни компании – разработчици на софтуер, изискването целият разход, (разход, който никой не може еднозначно и обективно да оцени и да бъде валидно за всички софтуери) ресурс и време, които неизбежно ще произведат промените, да бъде изцяло за сметка на софтуерните компании.</p> <p>Коментар: По отношение на оценката на разходите какво се случва, ако компания има внедрена ERP-система за управление на всичките си процеси и в един момент се окаже, че модулът за управление на продажбите не отговаря на някои от критериите, посочени в Приложение 29 и производителят няма възможност да го приведе в съответствие? Смяната на</p>		<p>В Мотивите към НИД на Наредба Н-18 е посочено, че броят на засегнатите лица може да бъде по-голям предвид липсата на точна информация за броя на ЕКАФП, които се използват като фискални принтери. Оценката на въздействието, изготвена след проведени консултации с производители на софтуер за управление на продажбите, не показва значителни разходи за потребителите на софтуер.</p>
--	---	--	--

	<p>цялата ERP-система дали би била незначителен разход за една компания? Или разходът за закупуването на друг модул за управление на продажбите и доработването на връзка от този модул към ERP-системата дали би бил незначителен?</p> <p>В Мотивите на стр. 6 се казва още: „Това е свързано с факта, че в общия случай дейността на техните потребители е извън сивата част на икономиката и те не укриват приходи от продажби чрез функционалността на използваните в търговските обекти модули на ERP-системата.“</p> <p>Коментар: След като се предполага, че ползвателите на ERP-системи не укриват приходи, защо се налага да се правят промени в ERP-системите, които промени постоянно ще трябва да се декларират пред НАП.</p> <p>Констатация: Като резултат от приемане на промените в Наредбата ще се увеличи в пъти административната тежест върху всички участници в частния сектор. Ще се наложи наемане на персонал, който непрекъснато да подава информация за настъпили промени по софтуерите за управление на продажбите в сайта на НАП.</p> <p>Затрудняването на търговеца ще го накара да търси по-лесен и опростен модел на работа. Ползването на софтуери за управление на продажбите рязко ще спадне и малките и средни търговци ще се върнат назад във времето на ръчното водене на продажбите и касовите апарати.</p> <p>Производителите/разпространителите също ще бъдат засегнати, защото ще вложат много време, усилия и финансови средства за привеждане на софтуера в съответствие с множеството изисквания на Наредбата, след което няма да има на кой да го продадат.</p>		
Venvi101	<p>1-ви Казус :</p> <p>Чл. 45. (1) Лицата, които кандидатстват за издаване на разрешение, трябва:</p> <p>.....</p> <p>3. <u>да имат сключени трудови договори със сервизни техници</u>, които са завършили минимум средно образование и са преминали курс за обучение за сервизно обслужване при производителя на конкретния тип ФУ/ИАСУТД;</p>	Приема се	

<p>Предлагаме : <u>Да не се упоменава видът на сключените договори със сервизните техники или да се добави и/или други договори, на основанието на които същите полагат труд в дружеството.</u></p> <p>Мотиви : Лишават се собствениците на малките търговски дружества да работят като сервизни техники, предвид на това, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Собственик на ЕООД не може да се самозначава на трудов договор. <p>Ако съдружниците в ООД полагат труд, извън работата си по трудовото правоотношение като сервизни техники, например като самоосигуряващи се лица в същото дружество, осигуряването се извършва едновременно и на двете основания, в увеличение на осигурителната тежест.</p> <p>-До момента не е издавано становище, какъв следва да бъде видът на договорите, сключени със съдружниците в търговско дружество.</p> <p><i>ПРЕПОРЪЧВАМЕ да се ДОБАВИ:</i> <i>5. Да имат обявен постоянен СТАЦИОНАРЕН адрес на сервиза, работно време, условия за сервизиране на ФУ/ИАСУТД.</i></p>	<p>Не се приема</p>	<p>По отношение на работното време, същото не е обект на правна регламентация в Наредба № Н-18/2006 г. Относно предложението да имат обявен постоянен стационарен адрес изискване на Наредбата е при подаване на заявление да посочат адрес на задълженото лице.</p>
<p>2-ри Казус :</p> <p>§ 74. (1) Лицата, които извършват сервизно обслужване и ремонт, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в срок до 31 декември 2018 г., с изключение на лицата, които извършват сервизно обслужване и ремонт на ИАСУТД, които привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в срок до 31 декември 2019 г.</p>	<p>Приема се</p>	

<p>2) Всички издадени удостоверения за регистрация на сервизни фирми се считат за валидни до 31 декември 2018 г., с изключение на удостоверения за регистрация на сервизни фирми на ИАСУТД, които са валидни до 31 декември 2019 г.</p> <p><i>Как ще се извършва сервизирането на СТАРИТЕ ФУ до 31.03.2019 за регистрираните по ДДС фирми и съответно до до 30 юни 2019 г за старите ФУ при фирмите нерегистрирани по ДДС? От СЕРВИЗНАТА ФИРМА регистрирана или ОТ ЛИЦЕ ПОЛУЧИЛО РАЗРЕШЕНИЕ ОТ БИМ?</i></p> <p><i>Все пак лицата по чл.3 имат и ще имат ВАЛИДЕН СЕРВИЗЕН ДОГОВОР със СЕРВИЗНАТА ФИРМА,но такова понятие вече не съществува в правната материя за ФУ! Договорите са между ЮРИДИЧЕСКОТО ЛИЦЕ- СЕРВИЗНА ФИРМА и Лицето по чл.3. В момента ние подписваме договори за 12 месеца и ще продължим да подписваме такива до момента на публикуване на <u>Наредба за Изменение и Допълнение на Н18 /2006</u> , но след влизане в сила на същата , ЮРИДИЧЕСКОТО ЛИЦЕ- СЕРВИЗНА ФИРМА може да бъде осъдено от Лицето по чл.3. за неизпълнение на ДОГОВОРНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ!</i></p> <p><i>Каква ще е процедурата :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ще трябва да се ПРЕРЕГИСТРИРАТ НАНОВО съответно за 3 / 6 месеца за ФУ със старите Свидетелства до № 751?! - Или по Коректно ще бъде текста да се коригира и да стане : <p><i>Всички издадени удостоверения за регистрация на сервизни фирми се считат за валидни до срока на разрешеното им използване от Н18/2006 от лицата по чл.3 и/или не по късно или до 30 юни 2018 г.</i></p> <p><i>Още един въпрос по този казус: - Каква ще е ПРОЦЕДУРАТА за брак на такива ФУ след като изтече единия и/или другия срок и СЕРВИЗНАТА ФИРМА и/или ЛИЦЕ ПОЛУЧИЛО РАЗРЕШЕНИЕ ОТ БИМ вече нямат права да сервизират такива устройства?!</i></p>			
<p>Валери</p>			

Милетиев	1. В параграф 15 и параграф 59 точка 21 се споменава файлов формат на конкретна фирма. В Мотивите към проекта е добре казано - табличен вид. Не смятам, че е уместно да се конкретизира фирмен формат, освен ако НАП нямат някакъв дистрибуторски договор със съответната фирма;	Не се приема	Експорът ще се прави в общоприет и универсален CSV формат.
	2. В параграф 13 точка 3 е дадено изискване да се изпратят всички неизпратени данни преди дерегистрацията на ФУ. Добре е да се конкретизира, че това обстоятелство е възможно само при работещо ФУ. Ако самото ФУ е унищожено, така, както е написано, излиза, че никога не може да бъде дерегистрирано,;	Не се приема	Пояснението е ненужно доколкото в чл. 20, ал. 3 е регламентиран случая на техническа невъзможност за изпращане на съобщение поради повреда.
	3. В параграф 25 член 52 са предвидени срокове за ремонт на ФУ, но не се отчитат форсмажорни обстоятелства /например наводнения/. В този случай в един регион за кратко време много ФУ биха се повредели и тогава тези срокове са неизпълними. Добре е да се предвидят изключения;		ЕО
	4. В Преходни и заключителни разпоредби са дадени крайните срокове, но никъде не е упоменат реалният старт. Вече 11 месеца откакто е предишното изменение на Наредбата, но няма публикувани нито нови верифициращи схеми, нито нова тестова среда. Пиша конкретно за ЕСФП-тата: Ако приемем, че всичко върви с близки до оптималните темпове, то най-рано в началото на 2019 ще има одобрени системи. Излиза, че продадени системи ще трябва да бъдат подменени около средата на гаранционният им период. Според мен 15-18 месеца след публикуване на схемите и работеща тества среда е срок по-близък до реалността;		Сроковете са уредени в ПЗР на проекта на НИД на Наредба № Н-18.
	5. От Проектът не е ясно ЕСФП-тата Софтуер за управление на продажбите ли са или не. Нека да е ясно казано за ЕСФП: Дали е отделно приложение, работещо под някаква операционна среда; Дали е софтуер за управление на продажби, свързан с фискално устройство; Дали е изцяло независима, затворена система или е нещо друго. Така, както е написано в момента е създадена предпоставка за субективно разглеждане на ЕСФП по един или друг начин. Ако се абстрахираме от средствата за измерване, то ЕСФП-то си става най-обикновена система за продажби.		На основание чл. 118, ал. 17 от ЗДДС изискванията към софтуерите за управление на продажби не се прилагат към интегрираните автоматизирани системи за управление на търговската дейност и електронните системи с фискална памет.

<p>ЦЕНТРАЛ ЕН КООПЕРА ТИВЕН СЪЮЗ</p>	<p>По отношение на промяната, свързана с подаване на данни в НАП на всеки 5 минути от извършване на всяка продажба в търговския обект считаме, че изпълнението на това ново задължение за търговците е в пряка зависимост от качеството на доставяният до обекта интернет. В тази връзка считаме, че предвидения максимален срок, в който обмена на данни трябва задължително да се изпрати, а именно 24 часа от извършването на продажбата, е кратък и би довел до необосновани затруднения в работата на обекта, тъй като съгласно действащите разпоредби на Наредбата, след 24-часовия срок на невъзможност на трансфер на данни към НАП, работа на ФУ/ИАСУТД се блокира и не се допуска извършване на никакви операции, с изключение на печат на съдържанието на КЛЕН.</p> <p>В периода до възстановяването на интернет-връзката, но за не повече от 48 часа от блокирането на апарата, възможността, която има търговеца за продължаване на търговския процес е да документира продажбите с касова бележка от кочан — процедура, която е подходяща за обекти с ограничена номенклатура от продажби, но при продажби в търговски обекти на дребно това е неподходящо с оглед обема на артикулите, които се предлагат.</p> <p>Във връзка с гореизложеното, предлагаме, при неосъществена он-лайн връзка с НАП, автоматичното блокиране на работата на ФУ/ИАСУТД да е минимум след 48 часа от извършването на продажбата, а не както е предвидено — след 24-часа.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с настоящия проект.</p>
	<p>Освен това, отчитайки посочените в Мотивите към Наредбата сериозни опасения на мобилните оператори за обема трафик от данни, който следва да се обмена в реално време и възможността това да доведе до блокиране работата на всички търговци, предлагаме да се обсъди възможността за поетапно въвеждане на тези разпоредби. Считаме за целесъобразно, първоначално разпоредбата да се прилага за обектите на регистрираните по ДДС търговци, които се намират в градовете (до 31.3.2019 г.), а на следващ етап — тези в селата (до 30.6.2019 г.). Мотивът е, че в градовете има добре изградена и функционираща мобилна мрежа, както и офиси на мобилните оператори и други доставчици на интернет, и на сервизни фирми за поддръжка на</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Сроковете за привеждане на дейността на лицата с изискванията на Наредбата са относими към видовете лица, а не според териториалното им разпределение.</p>

	<p>ФУ/ИАСУТД. Това ще даде възможност, работата на системите (тази на НАП, мобилните оператори и фирмите, поддържащи фискалните устройства) да се оцени в реално време и ще спомогне за безпроблемното ѝ внедряване. Освен това, чрез поетапно въвеждане на разпоредбите и максимално ограничаване на нежеланите проблеми по внедряването им, в по-голяма степен ще се обосноват допълнителните непредвидени разходи, които ще понесат търговците за адаптирането на използваните от тях ФУ/ИАСУТД, чийто размер за малкия и среден бизнес ще е съществен (1 580 лв. за търговец с 2 обекта с по 2 работни места).</p> <p>Считаме, че изразеното от нас становище и направените предложения ще спомогнат за изработване на разпоредби, които максимално да ограничат ненужните затруднения за търговците при прилагането на предвидените промени в Наредба Н-18/13.12.2006 г.;</p>		
<p>СДРУЖЕНИЕ ЗА ЕЛЕКТРОНИИ КОМУНИКАЦИИ</p>	<p>Сдружение за електронни комуникации (СЕК, Сдружението) е организация, обединяваща предприятия — доставчици на електронни съобщителни мрежи и услуги и изразяваща общите им интереси при осъществяване на дейността им и свързаните с нея взаимоотношения с трети лица, включително органи на държавната и общинската администрация. Дейността на предприятията — членове на СЕК, е свързана с изграждане, използване и поддържане на електронна съобщителна инфраструктура и мрежи и предоставяне на услуги чрез нея — фиксирани гласови услуги, достъп до интернет, разпространение на радио и телевизионни програми и други.</p> <p>До настоящия момент СЕК многократно е предлагало и вземало участие в различни инициативи за подобряване на съществуващата регулаторна обстановка за осъществяване на тези дейности. Една от тези инициативи е възможността връзката между фискалните устройства и НАП да не е задължително мобилна.</p> <p>СЕК подкрепя усилията на Министерство на финансите за повишаване на фискалната дисциплина и подобряване на спазването на данъчно-осигурителното законодателство, намаляването на дела на сивата икономика и ограничаване на нелоялните търговски практики.</p> <p>В същото време представяме на Вашето внимание и моля да вземете предвид следните бележки и предложения:</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Необходимо е да бъде обсъдено допълнително с цел анализиране на възможностите за евентуално включване в последващи промени в Наредбата.</p>

<p>I. С разпоредбите на шт. 39, ал. 10, раздел 1116 от Приложение № 1 към чл. 8, ал. 1, т. 1, чл. 26, ал. I и чл. 18, ал. 1, 2 и 3 от Наредба № Н-18 са уредени техническите изисквания, редът и начинът за изграждането и осъществяването на дистанционната връзка между фискалните устройства и Националната агенция по приходите (НАП), като е посочено, че при всички случаи тя трябва да се изгради „чрез използване на преносна мрежа на мобилен оператор“. Подобно правило ограничава възможността както на членовете на СЕК, така и на всички останали предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, различни от мобилни оператори, да предоставят услуги по осигуряване на дистанционна връзка между фискалните устройства на данъчно задължените лица и НАЛ.</p> <p>С цитираните разпоредби се въвежда ограничение на вида предприятия, които биха могли да предоставят услуги по осигуряване на задължителната свързаност между фискалните устройства и НАП, и използваната от тях технология за осигуряване на такава свързаност. Съгласно Наредбата тези услуги могат да се предоставят само от „мобилни предприятия“, а от описанието на правилата за осигуряване на връзката следва, че това следва да бъде извършвано посредством мобилна мрежа по стандарт GSM/UMTS. По този начин Наредбата лишава от възможност за участие в един значителен пазарен сегмент много на брой предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги по различни от GSM/UMTS технологии, като се ограничават тяхната свободната стопанска инициатива и възможностите за развитие на конкуренцията в сектора на електронните съобщения в България.</p> <p>Подобни ограничения са несъвместими с принципа за свободна стопанска инициатива, залегнал в чл. 19, ал. 1 от Конституцията. Като до развитие на тази разпоредба, ал. 2 на същия член предвижда, че законите в Република България следва да създават и гарантират на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратяват злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитават потребителя. По този начин чл. 19, ал. 2 предвижда създаването на условия и гаранции за разгръщането на свободната стопанска инициатива, като основа за развитието на икономиката в страната, установена в ал. 1.</p> <p>Изричното закрепване на конкретни предприятия, които единствено да предоставят дадена услуга, е в нарушение на установеното в чл. 19, ал. 2 от КРБ правило за еднакви правни условия, като чрез него се препятства</p>		
---	--	--

	<p>възможността за предоставяне на необходимите за целите на ЗДС и ЗДФЛ услуги и от страна на други предприятия, предоставящи същите услуги.</p> <p>С оглед на гореизложеното считаме, че НАП следва да обезпечи технологична неутралност при изграждането на свързаност и предоставянето на данни в реално време между сървърите на НАП и търговските обекти, и по-конкретно с фискалните устройства.</p>		
	<p>II. Цитираните по-горе норми създават и неоснователно ограничаване на възможността на лицата, задължени да отчитат продажби чрез фискални устройства, да избират най-удобния и икономически изгоден за тях начин да изпълнят това свое задължение. Задължените лица се оказват принудени във всеки случай да заплащат за мобилна услуга, необходима за връзката на устройството с НАП, докато в действителност няма технологични пречки същата дейност да се осъществява и чрез други електронни съобщителни технологии. Използването на други технологии (например интернет) би могло да бъде и значително по-евтино за задължените лица.</p> <p>Техническото решение, което СЕК предлага, е да се използва софтуерен касов апарат (СКА). На практика това представлява софтуерна програма, която се инсталира на смарт устройство - смартфон или таблет с операционна система iOS или Android.</p> <p>Такъв софтуер би могъл да бъде написан по възлагане на НАП, като същият може да изпълни изискванията на Наредба № Н-18 и другите подзаконовни актове. Съществува възможност за използването и на готов такъв софтуер — на пазара са познати най-различни софтуери, които с малко усилие могат да бъдат доразписани, за да отговарят на съществуващите в Наредбата изисквания.</p> <p>Това проконкурентно решение може да е напълно съвместимо и да отговори на изискванията на Наредба № Н- 18 в следните насоки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. По отношение на уникалната идентификация на устройствата, съдържащи СКА: НАП ще използва NFC кода на съответното смарт устройството за идентификация. NFC кода се съхранява на чип и не може да бъде променен от потребителя. Поначало NFC технологията е създадена, за да бъде 	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с настоящия проект на НИД на Наредба №Н-18/2006 г. Необходимо е да бъде обсъдено допълнително с цел анализиране на възможностите за евентуално включване в последващи промени в Наредбата.</p>

	<p>използвана за финансови транзакции, за които е необходима висока степен на сигурност.</p> <p>2. Идентификация на физическото лице - потребител на СКА: Идентификация на физическото лице - потребител на СКА, може да става с възможностите за идентификация, предвидени в новите лични карти с чип, които ще се издават в България от 2019 г.</p> <p>3. По отношение на сигурността на комуникацията между НАП и СКА: НАП може да използва възможностите на NFC модула за криптиране на комуникацията. За допълнителна сигурност, и само ако е необходимо, НАП може да издава уникални цифрови сертификати за всяко физическо устройство, свързани с уникалния NFC код на устройството и работещите само на устройството, за което са издадени.</p> <p>4. По отношение на установяване местонахождението на СКА: СКА може да получава информация за местонахождението си от локализационния модул на смарт устройството, на което е инсталиран. За избягване на злоупотреби, СКА ще чете данните си директно от хардуера (GPS модул и радио модул за информация за GSM клетките). По този начин събраната информация ще е много по-точна и по-надеждна от сега използвания метод - чрез локализиране само чрез GSM клетките.</p> <p>5. По отношение на надеждността на връзката между НАП и СКА: GSM мрежите са подмножество на всички Интернет мрежи, използвани в практиката. Това по дефиниция означава, че преминаването на комуникация през Интернет ще повиши надеждността на комуникацията с НАП.</p> <p>6. По отношение на предотвратяване на неоторизирани модификации на СКА: Всеки СКА може да бъде подписан цифрово от НАП, и НАП може да проверява софтуера всеки път, когато бъде иницирана комуникация с дадения СКА. Предложеното от нас техническо решение дава разрешение на редица проблеми на сега възприетия подход:</p> <p>а) Не е необходимо да се закупуват нови касови апарати; б) Не съществува проблемът с технологичната неутралност на</p>		
--	---	--	--

	<p>решението;</p> <p>в) Намалява значително себестойността на решението, и то става по-достъпно за по-широк кръг ТЪРГОВЦИ.</p> <p>СЕК изразява готовност да участва в работната група по създаване и имплементиране на предложеното техническо решение, ако такава бъде сформирана под ръководството на НАП.</p>		
„ЕС СИ ЕС ФРАНЧА ЙЗ” АД	<p>При изготвяне на Наредбата следва да се вземат предвид изискванията на специалното законодателство за различните браншове. Липсата на синхронизация води до невъзможност за изпълнение на разпоредбите при осъществяване на определени дейности.</p> <p>Считаме за съществени следните несъответствия, касаещи търговците на дребно с лекарствени продукти (Аптеки):</p> <p>Изискването на Наредбата описано в точка 13 Приложение 29 ПРОТИВОРЕЧИ на Глава пета Документация и отчетност. Задълженията на страните по информационното осигуряване и обмяна на информация. Условия, ред и срокове за отчитане и заплащане от сключения Договор между НЗОК и Търговците на дребно — аптеки“.</p> <p>1. Договорът, сключен с НЗОК ПОЗВОЛЯВА коригиране на изпълнена рецепта (извършена продажба), а Наредбата ЗАБРАНЯВА това действие — коригиране. Наредбата задължава при грешка рецептата да бъде сторнирана и пусната нова, а Договор, сключен с НЗОК ЗАБРАНЯВА сторниране и пускане на нови рецепти.</p> <p>Видно е от горепосоченото, че е налице пълно противоречие между тези два законодателни акта, което противоречие трябва да бъде отстранено.</p> <p>В детайли работата по отчитане и коригиране на изпълнена рецепта включва следните действия, които засягат три страни — Аптеката, НЗОЮРЗОК и Пациента:</p> <p>1. При извършване на продажба на лекарство по издадена рецепта, с която</p>	Не се приема	Наредба № Н-18 предвижда реда за регистриране и отчитане на извършени продажби на стоки и/или услуги, в това число и сторниране на такива. Този ред е приложим за всички лица.

пациент има право на безплатни лекарства, в касовия бон се посочва номера на рецептата. Рецептата има пореден номер, по изискване на НЗОК. При нужда от корекция, НЗОК забранява сторниране, а позволява само коригиране. (предвид, че касовия бон е вече издаден със съответния номер). Ако в съответствие с новата Наредба сторнираме рецептата, новата рецепта вече ще е с различен номер много по-голям от първия оригинален номер, с който е извършена продажбата. Той ще се окаже номер по-голям от рецепти пуснати на следващи дати, което пак противоречи на изискванията на РЗОК, номерата на рецептите в един период да са последователни и да няма разместване на номерата на рецептите в дните.

2. НЗОК/ РЗОК нямат процедура за отчитане на сторнирани рецепти и нямат процедура за отчитане на едно лекарство при грешка. Затова към момента НЗОК и РЗОК изискват да се коригира рецептата, а да не се сторнира.

3. От друга страна - при сторниране няма начин по който пациентът, получил лекарството, заедно с касовия бон по първата рецепта да бъде уведомен за наличието на сторниране, При пускането на нова рецепта, фискалния бон, който е в пациента вече няма да е реален, тъй като той е за сторнираната рецепта (в касовия бон се посочва номера на рецептата), а касовия бон на новата рецепта няма как да му бъде предаден. За пациента - при грешка - не настъпва промяна в сумата, която дължи, настъпва само в сумата за реимбурсиране, което се записва и следи от НЗОК в сегмент Регистър - НЗОК.

Договорът с НЗОК е подписан и към момента е действащ и обвързващ всички аптеки, работещи със здравна каса, несъобразяването на Наредбата с подписаният и действащ Договор ще доведе до съществени сътресения в бранша. Горепосоченото води до извода, че софтуерът, който се използва от НЗОК следва да е съобразен с изискванията на Наредбата и да не създава предпоставки за невъзможност за отчитане на сторнирани рецепти, вкл. Наредбата трябва да бъде съобразена с изискванията на НЗОК при отчитане на рецепти и да създаде специални правила за тази дейност..

Друго ПРОТИВОРЕЧИЕ е на точка 8, Приложение 28 от Наредбата с чл. 222

<p>от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.</p> <p>Според ЗЛПХМ в рамките на едно юридическо лице може да има до 4 /четири/ Аптеки. В този случай, ЗЛПХМ позволява да бъдат прехвърляни стоки между Аптеките само въз основа на приемо-предавателен протокол, без да се тълкува като продажба, т.е. без да се издава касов бон.</p> <p>Наредбата (т.8, Приложение 29) обаче предвижда при липса на свързаност с фискално устройство софтуерът да блокира операциите по откриване и приключване на продажба. Това води до невъзможност да се упражнят правата дадени от ЗЛТ<М и Аптеките в рамките на едно юридическо лице няма да могат да прехвърлят стока помежду си, тъй като при прехвърлянето те работят именно със софтуера, следящ за количества и наличности, който според новата Наредба без фискално устройство няма да работи.</p> <p>Отново е налице колизия между два законодателни акта — ЗЛПХМ, който ПОЗВОЛЯВА определени операции без наличие на свързаност между софтуера и фискалното устройство и Наредбата, която - ЗАБРАНЯВА всякакви операции, ако няма свързаност между софтуера и фискалното устройство.</p> <p>Видно е от горепосоченото, че търговията на дребно с лекарства има специфика, която е отразена в други закони и подзаконовни нормативни актове (напр. правото на прехвърляне на стока между Аптеки в рамките на едно юридическо лице само чрез подписване на приемо-предавателен протокол). Липсата на изключение от „стандартните” правила, неприложими към том „специфичен“ вид търговска дейност води до колизия на Наредбата с други нормативни актове, приложими за търговци на дребно (Аптеки).</p> <p>Във връзка с конкретната специфика и на начина на работа в Аптека, следва да се предвиди редакция на предложените промени в Наредбата, както и съобразяване на тези промени с изискванията на НЗОК и специалните закони в областта. Поради тази причина очакваме предложените за обществено обсъждане гореописани промени на „Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане чрез фискални устройства на</p>		
--	--	--

	продажбите в търговските обекти, изискванията към софтуерите за управлението им и изискванията към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин“ да не бъдат приети.		
„МИНИ МАРИЦА – ИЗТОК“ ЕАД	<p>„Мини Марица-изток“ ЕАД гр. Раднево е търговско дружество със 100 % държавно участие, за добив на лигнитни въглища с непрекъснат производствен процес, което използва собствени бензиностанции, за да зарежда само и единствено свои превозни средства, машини, или друга техника за собствени нужди, като попада в групата на ведомствените предприятия, но не извършва търговска дейност с доставяните светли горива. Всички горива са химически индикирани, а приемането и отпускането им става чрез приходни и разходни документи, включително и под видеоконтрола на съответните звена за сигурност.</p> <p>В досегашната практика при констатиране неизправност на ЕСФП (централно регистриращо устройство, средства за измерване на разход, нивомерна измервателна система, концентратор/преобразуващо устройство, както и всички допълнителни модули) наредбата позволяваше работа в т.н. ръчен режим до отстраняване на повредата в съответните срокове.</p> <p>С въведените промени, обнародвани ДВ, бр. 76 от 19.09.2017 г. и очакваните промени, залегнали в Проекта на НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства, публикуван на интернет страницата на Министерството на финансите за обществени консултации съгласно чл. 26 от Закона за нормативните актове, се въвежда изискването:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забрана за самостоятелна работа на средствата за измерване на разход без връзка с централното регистриращо устройство. - при прекъсване на връзката между нивомерната система и централното регистриращо устройство (ЦРУ) работата на ЕСФП да се блокира; - при прекъсване на връзката/комуникацията между ЦРУ и средството за измерване на разход/пистолета да се блокира работата на средството за измерване на разход/пистолета; 	Не се приема	Изискванията за функциониране на ЕСФП са към системите без оглед правно-организационната форма на лицата или начина на работа.

	<ul style="list-style-type: none"> - при прекъсване на връзката/комуникацията между сонда на резервоар и конзола на НИС да се блокира работата на всички пистолети, свързани към съответния резервоар, - при блокиране на ЕСФП не се допуска извършване на продажби и проточване на гориво чрез средствата за измерване на разход; <p>Във връзка със статута ни на стратегически обект за националната сигурност и значимостта на дейността ни за националната икономика, необходимостта от осигуряване на непрекъснат процес на работа на подразделенията ни, както и вземайки предвид изградената в системата на „Мини Марица-изток” ЕАД система за следене на горивата и на основание чл. 26 от Закона за нормативните актове предлагаме в подготвените промени на Наредба Н-18 „Мини Марица-изток” ЕАД гр. Раднево да бъдем включени към лицата, за които не е задължително използването на ЕСФП при зареждане с течни горива на свои превозни средства, машини или друга техника за собствени нужди.</p> <p>Мотивът ни за това предложение, е че при повреда в устройствата и трите клона на дружеството (ситуация, която е регистрирана като факт) възниква заплахата от блокиране на доставките от въглища към централите, което би довело до дисбаланс в енергийната система на държавата. За тази хипотеза в редица писма сме информирали НАП, както и проведохме среща с техни специалисти за дискутиране на проблема.</p> <p>Подобна ситуация е недопустима, за което разчитаме на Вашето съдействие, промените в Наредбата да бъдат направени съгласно нашето предложение.</p>		
--	--	--	--